

راحي قران او لمونخ زده ڪرو

اسانه لاره

Download from: aghalibrary.com

ژباړه: عبدالباقي

بسم الله الرحمن الرحيم

نيو ليک

مخ	قواعد	قرآن او حديث	لوست
۱		اړيني لارښوونې	
۳		د قرآن د زده کړې د اکاډمۍ (Understanding Al-Quran) په هکله (Academy)	
۶		سريزه	
۸	هُوَ، هُمْ، ...	د پروگرام (کورس) موخي	.1
۱۱	هُوَ مُسْلِمٌ، هُمْ مُسْلِمُونَ، ...	سورة الفاتحه ، آيات: ۱-۳	.2
۱۷	رَبُّهُ، رَبَّهُمْ، ...	سورة الفاتحه ، آيات: ۴-۵	.3
۱۹	دِينُهُ، ...، كِتَابُهُ، ...، هِيَ، رَبُّهَا...	سورة الفاتحه ، آيات: ۶-۷	.4
۲۸	لِ، مِنْ، عَنْ، مَعَ	د قرآن د نزول موخه	.5
۳۴	بِ، فِي، عَلَى، إِلَى	د قرآن زده کړه اسانه ده	.6
۴۰	هَذَا، هُوَ لَاءَ، ذَلِكَ، أُولَئِكَ	قرآن کریم څرنگه زده کړو؟	.7
۴۶	مَاضِي: فَعَلَ، فَعَلُوا، فَعَلْتَ، فَعَلْتُمْ، فَعَلْتُ، فَعَلْنَا	سورة العصر	.8
۵۴	مُضَارِع: يَفْعَلُ، يَفْعَلُونَ، تَفْعَلُ، تَفْعَلُونَ، أَفْعَلُ، نَفْعَلُ	سورة النصر	.9
۶۲	أَفْعَلُ، إِفْعَلُوا، لَا تَفْعَلُ، لَا تَفْعَلُوا	سورة الاخلاص	.10
۶۸	فَاعِلٌ، مَفْعُولٌ، فِعْلٌ	سورة الفلق	.11
۷۶	فَتَحَّ، جَعَلَ	سورة الناس	.12
۸۴	نَصَرَ، خَلَقَ، رَزَقَ، ذَكَرَ	سورة الكافرون	.13
۹۵	عَبَدَ، دَخَلَ، كَفَرَ	آذان او اودس	.14

۱۰۶	ضَرَبَ، لَمَّ، صَبَرَ، غَفَرَ	ثناء، رکوع او سجده	.15
۱۱۷	سَمِعَ، عَلِمَ، عَمِلَ، رَحِمَ	تشهّد	.16
۱۲۶	وَعَدَ، وَجَدَ، وَوَدَّ	درود	.17
۱۳۶	قَالَ، قَامَ	دعا مخکي له سلام خخه	.18
۱۴۳	كَانَ، تَابَ	دعا وروسته له سلام خخه	.19

اړينې لارښوونې

دا درسره يادداښت کړئ:

- تاسو بايد وکولای شئ چې د قرآنکريم عربي متن ولوستلای شئ تر څو وکولای شئ له دې دورې (کورس) څخه گټه واخلي.
- دا دوره په بشپړه توگه انفعالي (محاوره اي) ده، نو له همدې کبله هر څه چې اوري يا يې لولي تمرين کړئ.
- که تاسو تيروتنه کوی دا کومه ستونزه نه ده. هيڅوک يې له تيروتنو زده کړه نشي کولای. د پوره زده کړې لپاره تمرين وکړئ. دا زرينه او طلايي قاعده په ياد ولرئ:

ورته غوږ شوم، هير مي شول. و مي ليدل، په ياد مي شول. تمرين مي وکړ، زده مي کړل. تدريس مي وکړ،

پکي ماهر شوم

I listen, I forget. I see, I remember. I practice, I learn. I teach, I master.

- د زده کړې درې پړاونه:
 - بي له توجه کولو څخه غوږ نيول. تاسي يوازي غالمغال اوري.
 - بي له دقت څخه يا له شک سره غوږ نيول. شيطان به تاسو ته دا شک زيروي چې آيا تاسو کولای شئ زده کړئ!
 - په انفعالي توگه غوږ نيول؛ غوږ نيول د زړه له حضور سره (د زړه په غوږونو اوريدل)؛ ژر تر ژره هر ټکي او پوښتنې ته ځواب ويل.
- هر لوست په پای کې پښويه (گرامر) لري. د گرامر محتويات نېغ په نېغه له اصلي لوست سره اړيکه نه لري ځکه چې دا چاره کورس پېچلې کوي او د دې اړتيا را منځ ته کوي چې مخکې د سورتونو له مطالعې څخه بايد گرامر په جلا توگه تدريس شي. د گرامر برخه تاسو ته د عربي ژبې گرامر د لوست د لغاتو سره په موازي توگه در زده کوي. د څو درسونو څخه وروسته به تاسو د گرامر د زده کړې گټه ووينئ کله چې تاسو سورتونه او انکار لولئ.

د لاندې اوو (۷) کورنيو دندوتر سره کول مو هير نه شي.

دوي د تلاوت اړوند:

1. لږ تر لږه د پنځو دقيقو لپاره له مصحف څخه د قرآنکريم تلاوت.
2. لږ تر لږه د پنځو دقيقو لپاره قرآنکريم له يادو لوستل د گرځيدلو، پخلي... نورو چارو پر مهال.

دوي د مطالعې اړوند:

3. لږ تر لږه د پنځو دقيقو لپاره د دې کتاب مطالعه، د نويو او لومړنيو (زده کونکو) لپاره.
4. د ديرشو (۳۰) ثانيو لپاره د لغتونو د کتابگوټي يا پاڼې لوستل، غوره ده د هر لمانځه څخه مخکې يا وروسته او يا په بل هر مناسب وخت کې. له الله سره ژمنه او تعهد وکړئ چې د کورس تر پايه به د لغتونو کتابگوټي له ځان سره گرځوئ.

دوي نورو ته د غوږ نيولو او له نورو سره د خبرې کولو اړوند:

5. يو mp3 فایل يا ٽيپ اوريدل چي په هغه کي دا تلاوتونه او د هغوي ټکی په ټکی (لفظ پر لفظ) ژباړه شته وي. تاسو کولای شئ چې په موټر کي د موټر چلولو پر مهال او په کور کي د کورنيو چارو د تر سره کولو پر مهال ورته غوږ شئ. همدارنگه تاسي کولای شئ د دې دورې محتوايات په خپل ثبت (record) کړئ او بيا-بيا يې واورئ.
6. د خپلي کورني د غږيو، ملگرو يا ټولگيو الو سره لږ تر لږه يوه دقيقه د هغه درس په اړه چي تاسو زده کړی دی خبرې وکړئ.

او وروستی هغه يې د استعمال اړوند:

7. په ورځنيو سنتو او نفل لمونځونو کي د لسو ورسټيو سورتونو لوستل په دوره اي او تناوبي توگه. دا د دې لپاره چي يو شوره په څو لمونځونو کي په بيا- بيا ډول قرأنت نه شي.

د دوو نورو اضافي کورنيو کارونو سپارښتنه هم کيږي. دا يوازي دعاگانې دي.

- (i) د تاسو د خپل ځان لپاره رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا او؛
(ii) د تاسو د ملگرو لپاره، "الله د زمونږ او هغوی سره مرسته وکړئ چي قرآنکريم زده کړو."

د زده کړي تر ټولو غوره لاره درس ورکول دي، او يو چاته د درس ورکولو غوره لاره دا ده چي له هغه څخه ښوونکی جوړ کړئ.

د سپیڅلي قرآن د زده کړې د اکاډمۍ (Understanding Al-Quran Academy) په هکله

د اکاډمۍ لنډه پیژندنه په لاندې ډول ده.

د اکاډمۍ لیدلوری

- مسلمانان بیرته قرآن ته راگرځول او د یو داسې قرآني نسل روزل چې قرآن کریم تلاوت کړي، پري پوه شي، عمل پري وکړي او نورو ته یې ورسوي. موخه دا نه ده چې د قرآن کریم پوهان او علماء ورزوي. الحمدلله، ډیری بنسټونه لا له پخوا څخه دا چاره تر سره کوي. د اکاډمۍ هدف دا دی چې عام خلک د قرآن کریم په بنسټیز او اساسي پیغام پوهیږي. انشاء الله، مبارک احادیث به هم په دې لړۍ کې تدریس شي.
- مورن هڅه کوو چې د تدریس د نویو لارو او تخنیکونو په کارولو سره د زده کړې پروسه لا ساده او اسانه کړو.
- قرآن کریم معرفي او پیژندنه د تر ټولو په زړه پورې، د ورځنیو چارو او فعالیتونو سره تر ټولو زیات اړوند او مربوط کتاب او د دنیا او آخرت د بریا لپاره د تر ټولو غوره کتاب په توګه.

د اکاډمۍ ماموریت

- د عربي ژبې تدریس تر څو په تر ټولو ممکنه اسانه لار په قرآن پوهیږو. مورن دريو مختلفو میتودونو ته پرمختګ ورکړی د لاندې دريو مختلفو ډلو لپاره: (۱) ماشومان؛ (۲) ځوانان؛ او (۳) لویان.
- د زده کړې د چاپیریال د رامنځ ته کولو لپاره د اسبابو او سرچینو برابرول.

د دې کار لاملونه

- کابو ۹۰ سلنه عجم (غیر عرب) مسلمانان حتی د قرآن کریم په یوه پاڼه هم نه پوهیږي. که څه هم دوی په یو څو مشخصو کلیمو پوهیږي، خو هغوی په جملو نه پوهیږي. په داسې حال کې چې دا کتاب په نړۍ کې تر ټولو زیات لوستل کیږي خو یو له هغو کتابونو څخه دی چې تر ټولو کم خلک پري پوهیږي!
- د لاندینیو دوو عاملونو او فکتورونو له امله دا اړینه او الزامي ده چې اوسني نسل ته قرآن او مفهوم یې تدریس کړو:
 1. د رسنیوله لارې د مادې پرستۍ او قباحت [بې شرمۍ] (obscenity) حملې.
 2. په اسلام، قرآن کریم او پیغمبر صلي الله عليه والسلم باندې گذارونه او حملې.
- مورن قرآن د احادیثو او سورتونو سره تدریسو، زموږ نسل به انشاء الله وکولای شي: (۱) د تیروتنو او اشتباهاتو مخ نیوی وکړي، خپل ژوندونه اصلاح او سم کړي او انشاء الله د دوی ښه عادات او کړه وړه به د ټول بشریت لپاره یوه مثبتې بیلګه او نمونه وي؛ او (۲) په اغیزناکه توګه د اسلام په اړه ناسم پوهاوی له منځه یوسي او د قرآني لارښوونو پیروي وکړي ترڅو وکولای شي "د خپل رب لارې ته ټول په حکمت او موعظه حسنه (په نیکه توګه و عظه) سره راوبولی".

د اکاډمۍ پلان

په اوږد مهال کې زموږ هدف دا دی چې ۱،۳ بیلین عجم (غیر عرب) مسلمانانو ته ورسېږو او وروسته هغوی د قرآن کریم پیغام ټول بشریت ته ورسوي. د اوس مهال پلان دا دی چې د اسلامي نړۍ لسو ډیرو مهمو ژبو ته د "قرآن کریم زده کړی" کورسونه وژباړو.

د تدریس سبک

نورو ته د هر ډول علم رسولو دوه مهم اړخونه شته دي، انگیزه او میتودولوژي. قرآني آیتونه، احادیث، کیسې، مثالونه او نورو ټکو (لارښوونو - Tips) څخه گټه اخیستل کېږي تر څو زده کوونکو ته انگیزه ورکړل شي او تحریک شي. د قرآن کریم پیغام د هغوی د عربي گرامر سره په یوه اغیزناکه او نوښتي (ابتکاري) طریقه، د پاورپوینټ سلايدونو څخه په گټې اخیستنې سره تدریس کېږي او د لوست د کتابونو (Textbooks)، د تمرین د کتابونو (Workbooks)، پوسترونو، لویو (کیمونو) او د لغتونو له پانېو څخه گټه اخیستنه او د هغوی کارونه هم اسانه او ساده ده. همدارنگه په دې کړنلاره کې د نویو طریقو لکه NLP څخه هم گټه اخیستل کېږي.

د قرآن پوهنې لپاره د دوو قدمونو کړنلاره

موږ د قرآن پوهنې لپاره د دوو قدمونو د کړنلارې وړاندیز کوو:

- لومړۍ دوره (کورس): تاسو به کابو ۱۲۵ نوي کلیمې زده کړی چې په قرآن کریم کې له ۴۰۰۰۰ څلو څخه زیات راغلي دي.
 - دوهمه دوره (کورس): تاسو به ۱۲۵ اضافي کلیمې زده کړی چې په قرآن کریم کې د ۱۵۰۰۰ څلو څخه زیات راغلي دي.
- هره دوره به په لسو ساعتونو کې تدریس شي. په همدې بنسټ ۷۰ سلنه قرآني کلیمې به یوازې د شلو ساعتونو په تدریس کې زده کړل شي! له دې وروسته به د قرآن کریم پوهیدنه په ستره پیمانې اسانه شي. د قرآن کریم په یوه کړنلاره کې به تاسو یوازې د دوو یا دريو نویو لغتونو زده کړې ته اړ یاست.

تاریخي شالید

په ۱۹۹۰ م کې دې پروژې په کار پیل وکړ او ځینې مهمې مرحلې یې په لاندې توگه یادوو.

۱۹۹۶ م د قرآن کریم اسانه قاموس (Easy Dictionary of the Qur'an) کتاب خپرول (له اردو څخه ژباړه).

۱۹۹۸ م د www.understandquran.com ویب پاڼې پرانیستل.

۲۰۰۰ م - 80% of Qur'anic words کتابگوټی خپرول.

د A Few Selected Verbs Used in the Qur'an کتابگوټی خپرول.

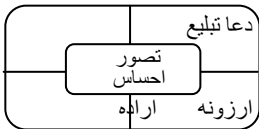
۲۰۰۴ م - د Understand Qur'an – The Easy Way (Level-I) کتاب خپرول.

۲۰۰۵ م - د لومړۍ او دوهمې دورې (کورس) د درسونو پیلول.

غوبڻتنه

رسول الله صلي الله عليه وسلم فرمايلي: " بَلَّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً: زما له لوري (زما ڇخه يي) وليردوي ڪه ڇه هم يوه آية وي. " مور له تاسو ڇخه غوارو ڇي په دي شريف او مبارڪ ماموريت او دنده ڪي په هره ممڪنه وسيله برخه واخلئ. راحئ ڇي يوه غبڻتلي ڊله او تيم جوڙ ڪرو، تر ڏو دغه مبارڪ ڪار سرتو ورسو. د الله ڇخه غوارو ڇي زمورڊا ڪوچني هڻي په خپل دربار ڪي قبولي ڪري او مورڊريا، لويي او هرڊول گناهو ڇخه وڙغوري.

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ، وَاغْفِرْ لَنَا، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.

سريزه

الحمد لله والصلوة والسلام على الرسول الله وعلى آله وصحبه أجمعين.

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: «خيركم من تعلم القرآن وعلمه: غوره ستاسو هغه دی چې قرآنکریم زده کړي او نورو ته يې وښايي». د پیغمبر صلي الله عليه وسلم د دي هڅونې سره سره، د غیر عربو مسلمانانو نني حالت داسې دی؛ چې کابو ۹۰ سلنه يې حتی د قرآنکریم په یوه پاڼه هم نه پوهیږي. انشاء الله دا کورس به له هغوی سره مرسته وکړي چې لمونځ او د عربي ژبې بنسټیز ګرامر زده کړي او دا به په قرآن پوهنه کې ستره مرسته وي.

د دي کورس یوه ځانګړنه دا ده چې د دي پرځای چې د تلاوت لپاره هغه برخه غوره کړي چې په ورځني ژوند کې په ندرت سره استعمالیږي، په هغه برخه تکیه کوي چې عامه وي. بلکې طبیعي دا ده چې د هغوی څخه د عربي په تدریس کې استفاده وشي. دا ګرڼلاره څو ګټي لري:

- یو مسلمان تقریباً له ۱۵۰ څخه تر ۲۰۰ پوري عربي کلیمې یا د ۵۰ جملو په حدودو کې په ورځنيو لمونځونو کې په تکرار او بیا ځلي توګه لولي. د دغو جملو په پوهیدلو سره به هغه وتوانیږي چې بې له کومې ځانګړې هڅې څخه خپل ځان د عربي ژبې له بنسټیز او اساسي جوړښت سره بلد کړي.
- هغه به یو طلايي موکه او فرصت ولري چې دا (څه يې چې زده کړي يې دي) له الله سره هره ورځ په خبرو کولو سره تمرین کړي!
- هغه به په خپله د لومړي لوست څخه د دي ګټي درک کړي.
- هغه به ډیر ژر دلمانځه په جریان کې په توجه، تمرکز او له الله سره په اړیکه کې پرمختګ په خپله احساس کړي.

د دي کورس بله مهمه ځانګړنه د عربي ګرامر د تدریس طریقه ده. څرنگه چې د دي کورس موخه دا ده چې هغوی په قرآنکریم سره له ژباړې وپوهیږي، زیاته پاملرنه په دي کورس کې صرف ته کیږي. د TPI (Total Physical Interaction) له یو ساده خو قوي تکنیک او مهارت څخه د فعلونو، نومونو او ضمیرونو د مختلفو بڼو د تدریس لپاره ګټه اخیستل کیږي. په یاد ولری چې دا یو مقدماتي کورس دی او تاسو به په راتلونکي کې وکولای شئ چې د عربي ګرامر پرمختللي کتابونه ولولی.

د دي کورس په پای ته رسولو سره به تاسو ۱۲۵ کلیمې زده کړی چې په قرآن کریم کې له ۴۰۰۰۰ څخه زیات راغلي دي (کابو د ۷۸۰۰۰ کلیمو له جملې څخه). په بله اصطلاح، تاسو به تقریباً په ۵۰ سلنه قرآني کلیمو وپوهیږی. دا په دي مانا نه دي چې تاسو به په ۵۰ سلنه قرآنکریم پوهیږی، ځکه چې تاسو به ممکن په هر آیت کې له یوې نوې کلیمې سره مخ شئ. که څه هم تاسو به د دي کورس په پای کې په قرآنکریم پوهه تر ډیره اسانه شي.

ډاکټر عبدالعزیز دا کورس په لاندې هیوادونو کې تدریس کړی دی:

- هندوستان: د هندوستان په لویو ښارونو کې د حیدرآباد، مدارس، ممبئي، بنگلور، ډهلي، پونا، اورنگ آباد، اعظم ګره، بريلي، بیدر او داسې نورو په شمول.
- سعودي عربستان: په مکه مکرمه (دوه ځله)، جده، ریاض، دمام، خبر، خفجي او أبها کې.
- خليج هیوادونه: څو ځله په بحرین، دبی او کویت کې.
- انگلستان: په لندن، ریدنگ، مانچسټر، برمنګهم او ایډنبرګ کې.

• سويلي افريقا: شيخ احمد ديدات په بنار، دربن او پريتوريا کې.
همدارنگه دا کورس په نورو هېوادونو کې د هغو خلکو له خوا تدریس شوی دی چې د ډاکټر عبدالعزيز
عبدالرحمن څخه يې لوستی دی او يا يې په خپله زده کړی دی. لکه؛ متحده آیالات، کاناډا، بریتانیا، پاکستان،
سويډن، دجاج ساحل، ماليزيا، اندونيزيا، جرمني، فرانسه او داسې نور.

د کورس ژباړه: دا کورس په اردو، بنگالي، ترکي، فرنسوي، هسپانوي، اندونيزيايي، چينايي، پرتغالي، هندي،
مليالم، تامل او تلگو ژبو ژباړل شوی دی.

په ټلويزيون: دا کورس په پيس (Peace) نړيواله ټلويزيوني شبکه او د ETV نړيوال ټلويزيون په اردو
چينل خپور شوی دی. د حيدرآباد په سيميزو ټلويزيوني شبکو لکه ۴ چينل او نورو هم د رمضان په مياشت
کې خپور شوی دی.

په انټرنټ (www.understandquran.com): د متحده ايالاتو، کاناډا، بریتانیا، ترکي، ماليزيا،
اندونيزيا، بنگلديش او سويلي افريقا په زرگونو اوسيدونکي او په نورو هيوادونو کې په سلگونو کسان د
برينناليک له لارې د لومړنی کورس څخه مستفيد شوي دي. ويب سايت، هره مياشت په لسگونو زره کتونکي
لري. کله چې تاسو د "Learn Qur'an"، "Understand Qur'an" او يا "Qur'anic Arabic"
په شان کلیمې په گوگل کې ولټوی، تاسو به دا وب سايت به د لست په پورتنیو او کله کله هم لومړی وب
سايټ وي. په مختلفو هيوادونو لکه متحده آیالاتو، کاناډا، بریتانیا... کې خلک له پخوا څخه په ټوليو او اجتماع
گانو کې دا وب سايت وړانديز کوي. او داسې معلوميرې چې په نړيواله سطحه د قرآنکریم د زده کړې په
ډگر کې يو له خورا مشهور وب پاڼو څخه ده.

انشاء الله د زده کړې پر مهال به تاسو ته جوته شي چې دا يو اسانه، په زړه پورې او اغيزمن کورس دی. الله
د زمونږ دا کوچني کونښنونه قبول کړي. له تاسو څخه غوښتنه کوو چې دا کورس په هر مسجد، ښوونځي،
مدرسه، سازمان، ځای او کورنۍ چې تاسو يې پيژنئ، ورته معرفي کړئ، په دې سره به امت ته داسې يو
روند ورپيژندل شوی وي چې په ترڅ کې به يې لمونځ او قرآنکریم په ښه توگه زده کړي.

په یاد ولری، په ژباړه کې په کوچنیو قوسونو "()" کې ليکل شوي اضافي لغات د لاسني پوهيدني لپاره دي.
په متوسطو قوسونو "[]" کې هغه کلیمې ليکل شوي دي چې په عربي دي او نه دي ژباړل شوي او د دې لپاره
هم استعمال شوي دي چې له قرآنکریم او احاديثو څخه ماخذ وښيي.

الله دې مونږ ته د تيروتنو ښښه وکړي. او د تيروتنو د ليدلو په صورت کې خبر راکړئ، تر څو په راتلونکيو
چاپونو کې يې سم او اصلاح کړو.

عبدالعزيز عبدالرحمن (abdulazeez@understandquran.com)

نومبر ۲۴، ۲۰۱۰ م

دعا تبلیغ	
تصور احساس	
ارزونه	ارابه

د دی درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۶ نوي لغتونه زده کړی، چې
۱۲۹۵ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

لومړۍ لوست: سریزه

د کورس موخې:

- په قرآن کریم پوهه اسانه کول.
- په اغیزناکه توګه لمونځ کول او په خپلو ژوندونو کې یې اغیزې لیدل.
- تاسې هڅول چې قرآن په بیا- بیا په داسې توګه تلاوت کړئ چې پرې وپوهیږئ.
- له قرآن سره انفعال، د بیلګې په توګه څرنګه په خپل ژوند کې قرآن کریم عملي کړو؟
- د ډلبیز کار روحیه را منځ ته کول چې نیکې چارې سرته ورسوي.

د قرآن پوهه او که د عربي ژبې زده کړه؟

زموږ په کړنلاره کې درې ستر توپيرونه شته:

- ۱: موږ یې له لمانځه څخه پیلوو، ځکه چې موږ هر هره ورځ تقریباً یو ساعت د پنځو لمونځونو په اداء کولو تېرو.
- ۲: موږ په غورځنولو او لوستلو تمرکز کوو، ځکه موږ هر هره ورځ قرآن تلاوت کوو او غوږ ورته نیسو.
- ۳: زموږ زیات تمرکز په لغتونو دی، ځکه دا یوه طبیعي کړنلاره ده لکه څرنګه چې دا هماغه طریقه ده چې ماشوم پرې زده کړه کوي.

پېښویه (ګرامر):

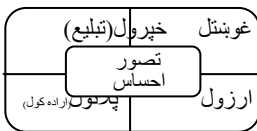
په دې لوست کې موږ شپږ کلیمې زده کوو: هُوَ ، هُمْ ، أَنْتَ ، أَنْتُمْ ، أَنَا ، نَحْنُ . دا شپږ کلیمې ۱۲۹۵ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي! د TPI ټي پي آی (Total Physical Interaction) په کارولو سره دا زده کړئ، خپل ټول حسونه په کار واچوئ. تاسو دا اوری، وینی یې، فکر پرې کوی، وایي یې او بښي یې. ډاډ تر لاسه کړئ چې تاسو غفلت نه په کې کوی او په پوره توجه او مینه سره د هغه تمرین کوی.

۱. کله چې تاسو هُوَ (هغه) وایئ، د بني لاس د شهادت په ګوته بښي لوري ته داسې اشاره وکړئ لکه خپل څنګ ته مو چې کوم کس ناست وي. کله چې هُمْ (هغوی) وایئ، د بني لاس په څلورو ګوته بښي لوري ته اشاره وکړئ. په یوه ټولګی، زده کوونکی او بښونکی دواړه په ګډه سره دا چاره سرته رسوي.
۲. کله چې تاسو أَنْتَ (ته، تاسو- مفرد) وایئ، د بني لاس د شهادت په ګوته مخامخ ته داسې اشاره وکړئ لکه تاسو ته چې مخامخ کوم کس ناست وي. کله چې تاسو أَنْتُمْ (تاسو ټول- جمع) وایئ، د بني لاس په څلورو ګوته مخامخ لوري ته اشاره وکړئ. په ټولګی کې بښونکی باید د زده کوونکو لور ته او زده کوونکی باید د بښونکی لور ته اشاره وکړي.

شخص	شمیر	شخصي ضمیرونه	د تمرین لپاره لارښوونې: د لومړیو درېو مرتبو لپاره دا شپږ کلیمې د ژباړې سره تمرین کړئ، لکه: تنها وښیئ او ووايئ هُوَ هغه، هُمْ هغوی، أَنْتَ ته، أَنْتُمْ تاسو، أَنَا زه ، نَحْنُ موږ. په داسې حال کې چې تاسو باید په لاس سره وښیئ چې ستاسو مطلب څه دی، تاسو اړ نه یاست چې له دریمې دورې وروسته هغه وژباړئ. یوازې په عربي یې ووايئ،
دریم شخص (غایب)	مفرد	هغه هُوَ 481	
	جمع	هغوی هُمْ 444	

دوهم شخص (حاضر)	مفرد	ته	أَنْتَ 81	لکه، هُو، هُمْ، أَنْتَ، أَنْتُمْ، انا، نَحْنُ. داد د TPI له گټو څخه یوه بیرنی گټه ده.
	جمع	تاسو	أَنْتُمْ 135	
لومړی شخص (متکلم)	مفرد	زه	أَنَا 68	پورتنیو مرحلو ته ادامه ورکړئ، بی له دې چې هغه لغتونه وژباړئ. د TPI څخه په استفاده د پنځو دقیقو تمرین به تاسو د دې شپږو کلیمو زده کړه ډیره اسانه کړي!!! په دې مهال کې د ترمینالوجی (لومړی شخص، دوهم شخص، دریم شخص....) د زده کړې په اړه سوچ مه کوئ، یوازې دغو شپږو کلیمو او د هغوی مانا ته پام کوئ.
	نوه جمع	موږ	نَحْنُ 86	

3. کله چې تاسو انا(زه) وایئ، د بني لاس د شهادت په گوته خپل ځان ته اشاره وکړئ. کله چې نَحْنُ(موږ) وایئ، د بني لاس په څلورو گوته خپلو ځانونو ته اشاره وکړئ. په یوه ټولګی، زده کوونکی او بنوونکی دواړه په ګډه سره دا چاره سرته رسوي.

لومړی لوست: سریزه

۱ بېښتنه: په قرآنکریم کې څومره لغتونه او ربیني شته؟

ځواب:

۲ بېښتنه: د دې کورس اهداف څه دي؟

ځواب:

۳ بېښتنه: د دې کورس (د لمانځه سره) په پیلولو سره تاسو کومې ګټې تر لاسه کوئ؟

ځواب:

۴ بېښتنه: په دې کورس کې د ګرامر پر ځای پر لغتونو زیات ټینګار او تاکید شوی، ولې؟

خواب:

۵ بېښتنه: په دې کورس کې د عربي ژبې په لوستلو او ورته غورځولولو يا په ليکلو او پرې خبرې کولو زيات ټينگار شوی، ولي؟

خواب:

د لومړي لوست اړوند د گرامر پوښتنې

۱ بېښتنه: لاندې خالي ځايونه په هُو، هُم، اَنْتَ، اَنْتُمْ، اَنَا، نَحْنُ کليمو سره ډک کړئ، لږ تر لږه هر کليمه درې ځله استعمال کړئ.

شخص	عدد	ژباړه	
دریم	- مفرد واحد	هغه	
غائب	جمع	هغوی	
دوهم	- مفرد واحد	ته	
حاضر	جمع	تاسو	
اول	- مفرد واحد	زه	
متکلم	جمع او دوه	موږ	

۳ بېښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	همدارنگه هغوی
	او تاسو (ټول)

۲ بېښتنه: لاندې بيلغتون په اجزاوو وپېژنئ او مانايې وليکئ. (و = او، ف = همدارنگه)

فَهُوَ = ف + هُو	همدارنگه هغه
فَأَنْتَ	

	حُكَّة نُو مَوْرٍ		وَهُمْ
	او هغه		فَأَنَا
	حُكْمَن تَه		وَنَحْنُ
دعا تبليغ	د دوهم درس په پای ته رسولو سره،	۲. سورة الفاتحة (۱-۳ آیتونه)	
تصور احساس اراده	تاسو به ۱۴ نوي لغتونه زده کړی، چې ۵۱۱ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.		

د لاندې جدول په لومړي کرښه (ردیف) کې، عربي متن درکړل شوی دی. په دوهمه کرښه کې ټکی په ټکی ژباړه لیکل شوې ده. په درېیمه کرښه کې دغو لغتونه ته توضیحات ورکړل شوي دي او په څلورمه کرښه کې د عربي متن ژباړه ده. لومړی عربي متن په بشپړه توګه ولولئ، وروسته بیا هره کلیمه د مانا سره ولولئ، په پای کې د ټول عربي متن بشپړه ژباړه ولولئ.

کله چې مورن قرآن کریم تلاوا کوو، لومړی باید دا ووايو:

88		2702	
الرَّحِيمِ .		أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ	
رتل شوی.	له شیطان،	په الله	پناه غواړم
آیا تاسو فکر کوی چې شیطان د الله له رحم څخه برخمن دی؟ هغه شړل شوی؛ رتل شوی؛ د الله له رحمت څخه محروم شوی دی.	مِنْ: له ۳۰۰۰ ځله څخه زیات په قرآن کریم کې شته.	بِ الله	خوندیتوب؛ ساتنه؛ او حمایت تر لاسه کول
ژباړه: الله ته پناه وروړم له رتل شوي شیطان څخه.			

- لومړی د هغه بې اطمیناني، تزلزل او ناخوندیتوب په اړه سوچ وکړئ چې د شیطان د تیريو او حملو په پایله کې رامنځ ته کېږي. هغه په پرله پسې او دوامداره توګه کار او هڅې کوي، په زړونو کې وسوسې اچوي تر څو مورن د الله نافرمانی وکړو.
- کله چې د الله نوم یادېږي د خوښۍ، هیلي او وېرې احساس وکړئ.
- که څه هم الله پاس په اسمانونو کې دی، خو مورن ته ډېر نږدې دی. هغه حتی په دې هم پوهیږي چې مورن د څه شي په اړه فکر کوو.
- د شیطان او دوو پریښتو د حضور احساس وکړئ چې تل له مورن سره دي.
- مورن شیطان نه شو وهلاي، نه یې وژلي شو او نه یې قانع کولای شو چې سم شي. هغه تل هڅه کوي چې مورن د الله له لارې څخه وباسي. یوازینی حل د اعوذ بالله... ویل دي.
- ولې د رجیم کلیمه یاده شوه؟ ځکه مورن همیشه د هغه حالت په خپل ذهن کې ژوندی ساتو، دغه رجیم غواړي چې مورن د هغه پیروي وکړو او د هغه په شان شو.

182	57	39	
الرَّحِيمِ % (1%)	الرَّحْمَنِ	بِسْمِ اللَّهِ	
خورا رحم لرونڪي.	ڊپر مهربان،	(د) الله،	
په دا ڊول ڪليمو ڪي تسلسل بنودل ڪيري. بنايسته جميل نيڪ اخلاق ڪريم هميشني رحم ڪوونڪي. الرَّحِيمِ	دا ڊول لغتونه شدت، سختي او زياتوالي بنيي. ڊپر تڙي. عِطْشَان ڊپر په قهر. غَضْبَان ڊپر وري. جوعَان ڊپر مهربان. رَحْمَن	زمور د خالق (پيداڪوونڪي) نوم الله دي.	بِ
		نور نومونه لکه رحمن، رب... د ستايني او صفت لپاره دي.	اِسْمِ
ڙباره: د الله په نامه جي ڊپر مهربان او خورا رحم لرونڪي دي.			

- د الله نومونه مبارڪ دي. يوازي د هغه (الله) په يادولو سره هغه مور يادوي. ڪله جي هغه مور ياد ڪري بيا د خپلو ڪارونو د پايو په اڙه د کومي انڊپنڊني خبره نشتنه.
- له خپل ڄاڻ سره د الله د مرستي، نعمتونو، پيرزوينو، ميني او مهرباني تصور وکري.
- د الله د هميشني رحم احساس وکري، حتى ڪه تاسو وڊه هم ياست.
- د هر ڪار په پيل ڪي جي بسم الله وايي، د پوره ڊاڍ او هيله منڊي احساس وکري؛ داسي احساس وکري جي زيات رحم او مهرباني له تاسو سره دي.

73	43	
الْعَالَمِينَ % (2%)	رَبِّ اللَّهِ	
د عالميانو	الله لره دي	
عالم عالم عالمين عالمونه	ز مور پالنه ڪوي او مرسته راسره ڪوي جي لوي شو.	ل لپاره
	د بيليونونو حجرو ڇخه د هري پوي پالنه ڪوي.	الله لره (لپاره) دي.
ڙباره: ٽوله ثنا ستاينه يوازي الله ته ده جي د ٽولو مخلوقاتو پالونڪي دي.		

- په زړه سره د الله حمد ووايئ، چې هغه ډېر لوی، زیات مهربان... دی.
- د هغه د نعمتونو او پېرزوینو شکر اداء کړئ. د ځینو څیزونو په اړه فکر وکړئ. هغه ستاسو ساتنه کوي، هغه تاسو ته روزي درکوي، هغه تاسو ته دا موکه درکوي چې تاسو هغه ته دعا او عبادت وکړئ، او داسې نور.
- د هغه د ستروالی تصور او احساس کړئ. هغه د انسانانو، ملایکو، جنیاتو، کهکشانونو او نورو ټولو هغه عالمونو رب دی چې الله ته معلوم دي.
- ارزونه وکړئ چې څو ځله زه د دنیا تر اغیز لاندې راغلی يم او دا می هیر کړي چې ووايم " ټولې ستاینې یوازې الله لره بنیایي"؟ څومره می هغه په یاد وي او د هغه شکر اداء کوم؟

الرَّحْمَنُ	الرَّحِيمُ% (3%)
ډېر مهربان	خورا رحم لرونکی
ژباړه: چې ډېر مهربان او خورا رحم لرونکی دی.	

- دا لغتونه مخکې په بسم الله کې تشریح شول.
- الله ډېر مهربان دي، او په هم مهالي توګه د هغه رحم مداوم هم دی.
- په تاسو باندې د الله د رحم په اړه فکر وکړي او د هغه د دوامداره پېرزوینو او نعمتونو پداسې حال کې چې ځینې زموږ څخه د هغه سرغړونه هم کوي.
- له خپلې کورنۍ، ملګرو، ګاونډیانو او همکارانو سره په مهربانۍ چلېږئ. همدا نن او هره ورځ چې تاسو دا آیه اوري او یا یې تلاوت کوی دا چاره ترسره کړئ. پیغمبر صلي الله عليه وسلم فرمایي: " هغه کس چې په نورو رحم ونه کړي، الله به په هغه رحم ونه کړي." [بخاري].

ګرامر: په عربي ژبه کې هره کلیمه له د دريو ډولونو څخه یوه ده.

1. اسم (نوم): نوم (مثلاً: كِتَاب، مَكَّة) یا یو ستاینوم (مثلاً: مُسْلِم، مُؤْمِن)
2. فِعْل عمل بنیې (مثلاً: فَتَحَ، نَصَرُوا)
3. حَرْف اسمونه یا فعلونه سره نښلوي (مثلاً: ب، ل، مِّن، فِي، اِنْ).

راځئ چې ځینې نومونه زده کړو او دا زده کړو چې څرنگه اسمونه جمع کېږي. هره ژبه د جمع کولو ځانګړې طریقه لري. په انګلیسي کې اسمونه د S په زیاتولو سره جمع کېږي. په عربي کې اسمونه د هغوی په پای کې د "ون" او "ین" په زیاتولو سره جمع کېږي. د جمع کولو لپاره ځینې نور قوانین هم شته چې وروسته به یې انشاء الله زده کړو.

راځئ تمرین وکړو په لور اوز لږ تر لږه د دريو ځلو لپاره.

مفرد		جمع
كَافِر	←	كَافِرُونَ، كَافِرِينَ
مُشْرِك	←	مُشْرِكُونَ، مُشْرِكِينَ

مفرد		جمع
مُسْلِم	←	مُسْلِمُونَ، مُسْلِمِينَ
مُؤْمِن	←	مُؤْمِنُونَ، مُؤْمِنِينَ

مُتَأَفِّفُونَ، مُتَأَفِّفِينَ	←	32 مُتَأَفِّقٌ

صَالِحٌ	←	صَالِحُونَ، صَالِحِينَ

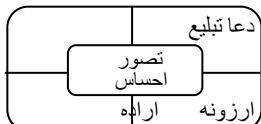
راځئ چې هغه قوانين چې په تير لوست کې موزده کړل، عملي يې کړو، لکه، هُو، هُمْ، اَنْتَ، اَنْتُمْ، اَنَا، نَحْنُ.

شخص	شمير	ضميرونه په مثالونو کې.
درېم	مفرد	هُوَ مُسْلِمٌ هغه مسلمان دی.
شخص	جمع	هُم مُسْلِمُونَ هغوی مسلمانان دي.
دوهم	مفرد	اَنْتَ مُسْلِمٌ ته مسلمان يې.
شخص	جمع	اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ تاسو مسلمانان یاست.
لومړی شخص	مفرد	اَنَا مُسْلِمٌ زه مسلمان يم.
	جمع دوه	نَحْنُ مُسْلِمُونَ مور مسلمانان يو.

د لومړيو دريو مرتبو لپاره دا شپږ کلیمې د ژباړې سره تمرین کړئ، لکه: تنها وښيي او ووايي هُو مُسْلِمٌ هغه یو مسلمان دی، ه هُمْ مُسْلِمُونَ هغوی مسلمانان دي او داسې نور. تاسو پر نه یاست چې له دریمې دورې وروسته هغه وژباړئ، ځکه تاسو په لاسونو سره ښایي چې مطلب مو څه دی. یوازې ووايي، هُو مُسْلِمٌ، هُمْ مُسْلِمُونَ او داسې نور. دا د TPI له گټو څخه یوه بېړنۍ گټه ده.

پورتنیو مرحلو ته ادامه ورکړئ، بې له دې چې هغه لغتونه وژباړئ. د TPI څخه په استفاده د پنځو دقیقو تمرین به تاسو د دې شپږو جملو او نورو څیزونو زده کړه ډیره آسانه کړي!!!

په دې مهال کې د ترمینالوجۍ د زده کړې په اړه سوچ مه کوئ، یوازې دغو شپږو جملو او د هغوی مانا ته پام کوئ.

دوهم لوست: سورة الفاتحه

۱ بېښتنه: لاندې عبارات وژباړئ.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (%1)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (%2)
 (%3)

۲ پوښتنه: کله چې مور تېرو وایو باید څه ډول احساس ولرو؟

ځواب:

۳ پوښتنه: تاسو د الله ستاینه څه ډول کوی، (بی د الحمدالله له ویلو څخه) مثالونه ورکړئ.

ځواب:

۴ پوښتنه: د الرحمن او الرحیم د مانا تر منځ توپیر واضح کړئ.

ځواب:

۵ پوښتنه: الله د عالمونو پالونکی دی. درې مختلف عالمونه وښایست.

ځواب:

د دوهم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

ا پوښتنه: لاندې مثالونه د مُسَلِم لپاره حل شوي، په جدول کې د دوو نورو کلیمو لپاره خالي ځایونه ډک کړئ.

شخص	شمير	مُسَلِم	مُ مِنْ	صَالِح
دریم	واحد - مفرد	هُوَ مُسَلِمٌ		
غائب	جمع	هُم مُسَلِمُونَ		
دوهم	واحد - مفرد	أَنْتَ مُسَلِمٌ		
حاضر	جمع	أَنْتُمْ مُسَلِمُونَ		
لومړی	واحد - مفرد	نَا مُسَلِمٌ		
متکلم	جمع دوه	نَحْنُ مُسَلِمُونَ		

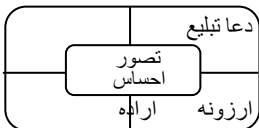
۳ پ: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	همدارنگه هغوی ټول مسلمانان دي.
	او مور مؤمنان یو.
	او زه پناه اخلم.
	تاسو ټول بڼه خلک یاست.
	هغه له الله سره شریکان نیسي.

۲ پ:

لاندې بیلغتونې هاجز او ویشئ او مانايې ولیکئ.
(و = او، ف = همدارنگه)

مِنْ اللَّهِ = مِنْ + اللَّهِ	د الله له لوري
هُوَ رَبٌّ	
فَهُوَ مُؤْمِنٌ	
فَاللَّهُ	
فَاللَّهُ	

د دریم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۱۸ نوي لغتونه زده کړی، چې
۵۹۹۰ څله په قرآنکریم کې راغلي دي.

۳. سورة الفاتحه (۴-۵ آیتونه)

﴿أعوذ بالله من الشيطان الرجيم﴾ ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾

92	393*	
الدِّينِ (%4) ط	يَوْمِ	مَلِكِ
(د) سزا.	(د) ورځي	څښتن
دين دوي ماناگانې لري. 1. د ژوند تيرولو لاره. 2. قضاوت يا سزا	يَوْمُ الْجُمُعَةِ، يَوْمُ الْقِيَامَةِ د يَوْمِ جمع ايام دي.	مَلِكِ: څښتن مَلِك (مَلَائِكَة [جمع]): پربښتنه مَلِك: پاچا
ژباړه: د سزا د ورځي څښتن دي.		

- الله د هر څه څښتن دی، حتی د نن ورځې هم، خو هغه په دې نړۍ کې مور ته هم ځيني اختيارات راکړي دي. په هغه ورځ به هيڅوک څه واک ونلري.
- الله جل جلاله په عبس سورة کې فرمايي چې په هغه ورځ به هر سړی له خپل ورور، مور، پلار او زوی څخه تښتي. دا ورځ به د گنهگارانو لپاره ډېره سخته ورځ وي.
- د سزا ورځ زموږ په ژوند کې يوه له تر ټولو مهمه ورځو څخه ده. لکه څرنگه چې په ښوونيز کال کې په ښوونځي کې د پايلو د اعلان ورځ يو زده کوونکی ته تر نورو ورځو څخه زيات اهميت لري.
- الله جل جلاله د خپل رحم پر اساس مور مسلمانان کړو، بې له دې چې له مور څخه وپوښتي. اوس مور له هغه څخه د جنت غوښتنه کوو. او مور هيله من يو چې الله به جنت هم زموږ نصيب کړي. مور بايد د دې آيت په اورېدلو سره د خوښۍ احساس وکړو.
- په دې وخت کې، زموږ گناهونه بايد مور ووېروي او له دې لمانځه څخه وروسته مور په ژوند کې بدلون ته اړ کړي.

*24			
نَسْتَعِينُ		وَإِيَّاكَ	
(%5) ط		نَعْبُدُ	
څخه مرسته غواړو.		عبادت کوو	
په عبادت او د بلي هرې چارې په سرته رسولو کې مور د الله د مرستې		وَ	عِبَادَةٌ: عبادت
سنا	او	عَابِد: عبادت کوونکی	سنا
سنا	او		سنا

معبود: هغه څوک چې عبادت يې کيږي، د عبادت وړ.	ار يو.
ژباړه: يوازې ستا عبادت کوو او يوازې ستا څخه مرسته غواړو.	

- دا د يو مسلمان دنده ده! د ژوند موخه د الله تعالی عبادت دی. الله تعالی فرمايي: او ما پيريان او انسانان نه دي پيدا کړي مگر د خپل عبادت لپاره. (۵۶:۵۱)
- عبادت څه شی دی؟ لمونځ، روژه، زکات، حج، اسلام ته بلنه (دعوت)، په نيکيو امر، له بديو او منکراتو څخه منع او داسې نور. حتی مطالعه، زده کړه، کار او مزدوري، نورو ته خدمت کول هم عبادت دی که يوازې د الله د رضا لپاره تر سره شي.
- په عبادت کې، لمونځ اول ځای لري. که يو څوک لمونځ پرېږدي (ترک کوي يې)، خپل دېن خرابوي.
- مور دېر ناتوانه، ار او محتاج يو؛ تر دې چې بې د الله له مرستې څخه خپله تنده هم نه شو رفع کولی، نو بې د هغه له مرستې څخه به دهغه عبادت څه ډول تر سره کړو؟
- اي الله! زه ستا مرستې ته اړ يم تر څو ستا عبادت وکړم په دې لمانځه او نورو ټولو هغو چارو کې چې زه يې تر بل لمانځه سرته رسوم، لکه؛ مطالعه، کار، پير او پلور او داسې نور.
- د خپل زړه له تل څخه الله ياد کړئ: " اي الله! له ماسره مرسته وکړه تر څو په بڼه توگه ستا عبادت وکړم." دا دعا به د دې کتاب په وروستۍ لوست کې ولوستل شي.

گرامر: په تير لوست کې، تاسو د (هغه، هغوی، ته، تاسو، زه او مور) لپاره کلیمې زده کړې. په دې لوست کې به مور (د هغه، د هغوی، ستا، ستاسو، زما او زموږ) کلیمې زده کړو. په حقیقت کې دا په عربي کې کلیمې نه دي، بلکې هغوی د اسمونو، فعلونو او اضافي تورو لپاره وروستاري دي. په دې بنسټ مور د رَب (خدای، پالونکی او روزونکی) اسم سره د هغوی د تر او (يوځایوالی) بڼې لولو.

په یاد ولرئ چې دا تر اونه (يوځایوالی) په قرآنکريم کې تقريباً ۱۰۰۰۰ ځلي راغلي دي! دا (کلیمې) دېرې اړينې دي. ډاډه اوسئ چې تاسې به يې تر پایه په بشپړه توگه تمرین کوئ. د رَب کلیمه ۹۷۰ ځله په قرآنکريم کې راغلي ده.

شخص	عدد	متصله/ ملکي ضميرونه	رَب + ...
دریم شخص	مفرد	هُوَ	رَبُّهُ
	جمع	هُم	رَبُّهُمْ
دوهم شخص	مفرد	أَنْتَ	رَبُّكَ
	جمع	كُمْ	رَبُّكُمْ
لومړی شخص	مفرد	أَنَا	رَبِّي
	جمع دوه	نَا	رَبُّنَا

یادښت: د ګرامر لوست د لوستل شوي سورة سره نیغ په نیغه اړیکه نه لري. دا به ډېره ستونزمنه وي چې د سورة اړوند ګرامر مخکې د ګرامري قواعدو له زده کړې، تحلیل کړئ. مور به په هر لوست کې، د سورتونو د لغتونو تر څنګ ساده ګرامري اصول هم زده کړو. کله چې تاسو پر مختګ وکړ تاسو به په عربي متن او لیکنو کې د دې ګرامري اصولو کارونه هم ووينئ.

دعا تبلیغ	
تصور احساس	
ارزونه	ارابه

دریم لوست: سورة الفاتحه (۴-۵ آیتونه)

۱ پوښتنه: لاندې عبارات وژباړئ.

مَلِكِ يَوْمِ الدَّيْنِ (%4) ط

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

(%5) ط

۲ پوښتنه: د سزا ورځې ته مور باید څه ډول تیاری ونیسو؟

ځواب:

۳ پوښتنه: دین څه مانا؟

ځواب:

۴ پوښتنه: زموږ د ژوند څخه موخه څه ده؟

ځواب:

۵: د الله مرسته د څه لپاره غواړو؟

ځواب:

د دریم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

ا پوښتنه: لاندې مثالونه د رَبّ لپاره حل شوي، په جدول کې د دريو نورو کلیمو لپاره خالي ځايونه ډک کړئ.

شخص	شمير	رَبّ	کتاب	دين	آيات
دریم	واحد- مفرد	هَ ، رَبَّهَ			
	جمع	هُم ، رَبُّهُمْ			
دوهم	واحد- مفرد	اَنْكَ ، رَبُّكَ			
	جمع	اَنْكُمْ ، رَبُّكُمْ			
لومړی	واحد- مفرد	سَيِّ ، رَبِّي			
	جمع دوه	سَاءَ ، رَبُّنَا			

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	او د هغوی دین
	او هغه زموږ خدای دی
	ته زما رب یې.
	ستا خدای مهربان دی.
	موږ مرسته غواړو.

۲ پوښتنه:
لاندې عربی لغتونې په اواز او ویشل او مانايې ولیکئ. (و = او ، فَ = همدارنگه)

	اسْمُهُ
	اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
	يَوْمَهُمْ
	فَرَبُّكَ
	مِنْ رَبِّهِمْ

دعا تبلیغ	
تصور	
احساس	
ارزونه	ارابه

د څلورم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۲۴ نوي لغتونه زده کړی، چې
۹۱۱۸ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

۴. سورة الفاتحه (۶-۷ آیتونه)

﴿أعوذ بالله من الشيطان الرجيم﴾ ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾

37	46	اهدنا		الصِّرَاطَ	المُسْتَقِيمَ (%6)
لارښوونه وکړي زموږ		په لاره		مستقیمه.	
اهد	نا	لار، یا مسیر؛ (سرک نه)		مستقیم، نیغ	
لارښوونه، هدایت	زموږ				
ژباړه: موږ ته نیغه (مستقیمه) لار وښایه.					

- که مسلماني او هدایت یو شی وي (مسلمان هدایت شوی وي)، بیا نو دا دعا د کفارو لپاره ده! مسلماني د لارښوونې او رهنمائی لومړنۍ مرحله او گام دی. اوس نو موږ دې دعا ته اړ یو چې د ژوند په هره مرحله او برخه کې د اسلام پیروي وکړو.
- د هدایت منبع او سرچینه قرآن او نبوي احادیث دي. که چیرې موږ هغه (قرآن او سنت) ونه لولو، نو آیا موږ په خپلو لمونځونو کې رښتیني او صادق یو؟ هر لمونځ زموږ لپاره یوه خبرتیا ده چې په قرآن پوهیدل نه یوازې چې ضروري بلکې حتمي دي! د الفاتحې سورة څخه وروسته تاسو او یا امام سمدلاسه د قرآن کریم څو آیتونه تلاوت کوي چې دا د الله له لوري په همغه شیبه کې یوه اندازه لارښوونه ده.
- اي الله! ما ته لارښوونه وکړئ چې لمونځ په غوره توگه اداء کړم.
- اي الله! ما ته په هر هغه څه کې چې زه یې په ژوند کې روان کال، همدا میاشت، اونۍ او نن تر سره کوم لارښوونه وکړئ.
- اي الله! ما ته لارښوونه وکړئ په هغه چارو کې چې زه یې له دې لمانځه وروسته په کور، دفتر، بازار او بل هر ځای کې سر ته رسوم.

1080

صِرَاطَ		الَّذِينَ	أَنْعَمْتَ	عَلَيْهِمْ %
لاره	د هغو کسانو	چې تا پیرزوينه کړېده		په هغوی؛
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ مستقیمه لاره	الَّذِينَ: ۱۰۸۰ ځله په قرآن کریم کې راغلی.	إِنْعَام: پیرزوينه، نعمت		
		هم	په	

ژباړه: د هغو کسانو لار چې تا پرې پيرزوينه کړې.				

- الله په چا پيرزوينه کړې؟ په پيغمبرانو، صديقينو، شهداءو او په صالحانو. ولي؟ ځکه هغوی په نيغه لار غوره او پرې روان شوي وو.
- د هغوی لاره کومه وه؟ هغه له لاندې برخو څخه جوړه شوې ده:
 1. اعمال: د زره عملونه لکه عقیده، اخلاص، د الله مينه او په يوازيتوب کې د هغه وېره. فزيکي عملونه لکه لمونځ، روژه، صدقه، زکات، حج.
 2. اسلام ته دعوت او بلنه.
 3. تزکيه؛ د فردي او ټولنيزو منظمو هڅو په ترڅ کې د خپلو روحونو، جسمونو، کورنيو او ټولنو د پاکۍ هڅې. او
 4. په ټولنه کې اسلام ته عملي بڼه ورکول، په نيکيو امر او له بديو څخه منع.
- که چيرې نن يو صالح او نیک کس ژوندی وي، ما به هم له دې لمانځه څخه وروسته د هغه په شان اعمال سرته رسول، نو اې الله! ما ته هم توفيق راکړې چې د هغه په څير نیک اعمال او د خير چارې تر سره کړم.
- ارزونه وکړئ: مور په کومه لار روان يو؟
- اراده وکړئ چې نور به په پورتنيو ټولو ممکنو برخو کې سمه لار غوره کوئ.

1732					147
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ (%7)					
نه	د هغو چې (ستا) غضب (نازل) شوی		په هغوی		او نه د
نه؛ بې له	مَظْلُومٍ : چې تیری پرې شوی وي.		عَلَى	هِمْ	وَ لَا
	مَغْضُوبٍ: چې قهر او غضب پرې شوی وي.		په	هغوي	او نه
ژباړه: نه د هغو کسانو چې (ستا) غضب پر هغوی شوی او نه د گمراهانو.					

لومړي ډله (چې غضب پرې شوی):

- هغوی چې پوهيري خو عمل نه کوي. يوازي په دنيا او آخرت کې د هغوی د خطرناک پای تصور وکړئ.
 - د ننيو فتنو د ډولونو، اتلانو او رهبرانو ته نظر وکړئ. په مخلصانه اوربښنې توگه له الله څخه سوال وکړه چې مور د هغوی له حالت څخه وژغوري او د هغو په شان نه شو.
- دوهمه ډله (هغوی چې لار يې ورکه کړې او گمراه شوي دي)

- د هغو خلکو په اړه فکر وکړئ چې لار ورکوي او گمراه شوي دي او په اخلاص الله ته دعا وکړه چې مور له داسې حالت (گمراهي) څخه وژغوري.
 - داسې نه چې مور د هغو له ډلې څخه وشميرل شو چې گمراه شوي په داسې حال کې چې له مور سره قرآن شته خو مور نه دی لو ستی او يا مور وخت نه لرو! (له دې کربنې موخه هغه مسلمانان دي چې په ناسمه لار روان دي. ژباړن)
 - آیا مور له دې امله له قرآن څخه لرې پاتې شوي یو چې په عربي نه پوهیږو؟ راځئ چې نن دا هوډ وکړو چې دا د قرآني عربي درسونه به نه پرېږدو.
- دعا:** ای الله! زموږ سره مرسته وکړه چې په سمه لار لار شو که مور ته معلومه وي، او که مور ته معلومه نه وي مور ته یې وښايه او پوهه یې را ته په برخه کړه.

هڅه وکړئ چې هر کله سورة الفاتحه تلاوت کوی دا قدسي حديث را په یاد کړئ. پیغمبر صلي الله عليه وسلم فرمایلي چې الله جل جلاله وفرمايل: ما لمونح د حان او د بنده تر منخ ويشلی دی. نیم زما لپاره دی او نیم د هغه لپاره او زه هغه ته هغه څه ورکوم چې غوښتنه یې کوي.

- کله چې بنده **الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ** ووايي، ورپسې الله وايي: **"حمدني عبدي"** چې مانا یې ده: زما بنده زما حمد (ستاينه) وکړه، او
 - کله چې هغه **الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** ووايي، ورپسې الله وايي: **"مجدني عبدي"** چې مانا یې ده: زما بنده زما ثناء بيان کړه، او
 - کله چې هغه **مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ** ووايي، ورپسې الله وايي: **"مجدني عبدي"** چې مانا یې ده: زما بنده زما تمجيد وکړ، او
 - کله چې هغه **إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ** ووايي، ورپسې الله وايي: چې دا زما او زما د بنده تر منخ دی او هغه چې هر څه وغواړي، ور به یې کړم، او
 - کله چې بنده **صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ** ووايي، ورپسې الله وايي: دا زما د بنده لپاره دی او د هغه لپاره دي هر هغه څه چې هغه یې غواړي.
- [صحيح مسلم له ابو هريرة رضي الله عنه څخه روايت کړی دی. د حديث شميره: ۵۹۸]

گرامر: راځئ هغه قواعد چې په تېرو درسونو کې موزده کړل، په دوو نورو نومونو دین او کتاب یې هم عملي کړو.

شخص	شمير	متصله/ ملكي	دين +	کتاب +
دریم	واحد- مفرد	ه ه د هغه	دينه د هغه دين	د هغه کتاب
غائب	جمع	هم هم د هغوی	دينهم د هغوی دين	د هغوی کتاب
دوهم	واحد- مفرد	ك ستا	دينك ستا دين	ستا کتاب
حاضر	جمع	کم ستاسو	دينکم ستاسو دين	ستاسو کتاب
لومړی	واحد- مفرد	ي زما	ديني زما دين	زما کتاب

متکلم	جمع	دوه	لَنَا	ز مور	دِينُنَا	ز مور دين	كِتَابُنَا	ز مور كتاب

راځئ چې بنځينه (مؤنث) بني يي هم زده كړو:

هي هغه (بنځه): په قرآنكريم كې ٦٦ ځله دا كليمه كارول شوي ده.

رَبُّهَا: د هغي رب، دِينُهَا: د هغي دين، كِتَابُهَا: د هغي كتاب

د زياتره نومونو په پای کې يوازي "ة" اضافه کوو، تر څو د هغوی مؤنث جوړ کړو. او د هغوی د جمع حالت د جوړولو اصل دا دی چې په پای کې د "ة" په لري کولو سره "ات" اضافه کوو، لکه څرنګه چې لاندې بنودل شوي دي. نور قواعد هم شته چې وروسته به ولوستل شي.

مفرد مؤنث	مفرد مؤنث		مفرد مذکر
كَافِرَات	كَافِرَةٌ	←	كَافِر
مُشْرِكَات	مُشْرِكَةٌ	←	مُشْرِك
مُنَافِقَات	مُنَافِقَةٌ	←	مُنَافِق

مفرد مؤنث	مفرد مؤنث		مفرد مذکر
مُسْلِمَات	مُسْلِمَةٌ	←	مُسْلِم
مُؤْمِنَات	مُؤْمِنَةٌ	←	مُؤْمِن
صَالِحَات	صَالِحَةٌ	←	صَالِح

خُورم لوست: سورة الفاتحه (٦-٧ آيتونه)

١ پوښتنه: لاندې عبارات وژباړئ.

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (%٦) لا

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ % لا

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

(%٧) ٤

٢ پوښتنه: څو مور ته لارښوونه کولای شي؟

ځواب:

٣ پوښتنه: په کومو ډلو د الله پيرزوينه شوي ده؟

ځواب:

٤ پوښتنه: د المغضوب او الضالين تر منځ توپير بيان کړئ.

ځواب:

٥ پوښتنه: د اِهْدِنَا په کليمه کي نا څه مانا؟

ځواب:

د څلورم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

۱ پوښتنه:

ب: د لاندې اسمونو بڼځینه (مؤنث) او جمع حالت ولیکئ.

مؤنث	مذکر	جمع
	مُسْلِمٌ	
	كَافِرٌ	
	مُشْرِكٌ	
	عَابِدٌ	
	صَالِحٌ	
	مُتَأَفِّقٌ	

الف: له لاندې اسمونو سره د "هغې" وروستاری وتړئ، لکه څرنگه چې په مثال کې ښودل شوي.

اسم	اسم + ها
رَبٌّ	رَبُّهَا
دِينٌ	
كِتَابٌ	
آيَاتٌ	
اسْمٌ	
صِرَاطٌ	

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

ز مور دین او ز مور کتاب	
ستا خدای او د هغه کتاب	
قرآن ز مور کتاب دی	
د هغوی دین او د هغوی کتاب	
زما خدای او زما کتاب	

۲ پوښتنه:

لاندې بیلغتونې پهاجز او ویشئ او مانايې ولیکئ.

	ضَالٌّ
	وَالَّذِينَ
	فَعَلَيْهِمْ
	رَبُّكُمْ وَ دِينُكُمْ
	وَدِينُنَا

دعا تبلیغ	تصور احساس
ارزونه	ارابه

د پنځم درس په پای ته رسولو سره،
 تاسو به ۳۲ نوي لغتونه زده کړی، چې
 ۱۶۲۹۶ ځله په قرآنکریم کې راغلي دي.

۵. د قرآنکریم د نزول موخه

﴿ أعوذ بالله من الشيطان الرجيم ﴾ ﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

*261

کتاب	انزلنه	الیک	مبارک
(دا دی) یو کتاب	مور نازل کړ په تا باندې	په تا (ای محمد! صلی الله علیه وسلم)	مبارک (له برکتونو څخه) (ډک)
د کتاب جمع کُتِب دی.	نَزَلْنَا	إِلَى	لکه چې مور وایو: عید مُبَارَك (اختر مو مبارک؛ نیکمرغه او له برکتونو څخه) (ډک اختر ولری)
	مور نازل کړ	په	
ژباړه: مور په تا باندې مبارک کتاب نازل کړ.			

➤ الله لا مخکې دا ویلي دي چې دا یو مبارک کتاب دی. او د هغې د نزول موخه وروسته بیان شوي ده. که مور غواړو چې د دې کتاب برکتونه حاصل او تر لاسه کړو، باید هغه څه تر سره کړو د کومو څیزونو لپاره چې دا کتاب نازل شوی دی.

43

*382

أُولُوا الْأَبَابِ * (29) *		وَلِيَتَذَكَّرَ		آيَتِهِ		لِيَذَّبَرُوا	
د عقل خاوندان.		او تر څو (هغوی) پند (نصیحت) واخلي		د هغه په آیتونو کې		چې هغوی غور وکړي	
أُولُوا، أولي	أَبَاب	يَتَذَكَّرَ	لِ	وَ	ه	آيَات	يَذَّبَرُوا
پوهیږي، عقل لري	څښتنان، خاوندان	هغو پند واخلي	تر څو	او	د هغه	آیتونه	هغوی غور، فکر وکړي
لَبَّ: پوهه، عقل د لَبَّ جمع أَبَاب دي.				آيَة: آية، نښه آیاتد آيَة جمع دی.		تَذَبَّر: غور کول، تفکر	

ژباړه: تر څو هغوی یې په ایتونو کې فکر وکړی او تر څو د عقل خاوندان پند واخلي.

- قرآن کریم د دوو موخو لپاره نازل شوی دی: (۱) د تفکر (فکر کولو) لپاره؛ (۲) د هغې څخه د پند او درس اخیستلو لپاره.
- د تفکر مانا فکر، غور او سوچ پرې کول دي. تاسو د ورځپانې لوستلو په وخت اړ نه یاست چې فکر وکړئ. د هغې یو ځلي لوستل کافي دي تر څو د هغې پیغام تر لاسه کړو. مگر تاسو کولای شئ د ساینس، ریاضیاتو یا د سوداګرۍ کوم کتاب په دې ډول مطالعه کړئ؟ نه! تاسو باید لوستل ودرؤ او فکر پرې وکړئ.
- په قرآن کریم کې د فکر او غور کولو لپاره مورن لومړی باید په هغه پوه شو!
- د تذکر اخیستلو مانا دا ده چې مورن درس او پند اخیستل دي. د دې چارې لپاره تاسو باید د هغه په اوامرو عمل وکړئ او له نواهیو څخه یې ځانونه وساتئ.
- کله مو چې پورته یاد دوه کارونه تر سره کړل، بیا نو که د الله رضا وه، مورن به د قرآن په وسیله د دنیا او آخرت برکتونه تر لاسه کړو.

راځئ مخکې له تفکر څخه، لومړی د قرآن کریم سره په خپلې اړیکې او تړاو وپوهیږو.

۱. مستقیم Direct	۲. شخصي Personal	۳. پلان شوی Planned	متعلق، اړوند Relevant
قرآن د الله عزوجل کلام دی. هرکله چې تاسو هغه اورئ او یا یې تلاوت کوئ داسې احساس ولرئ چې الله په مستقیمه توګه ما ته خطاب کوي. هغه ما ویني چې څه ډول زه دهغه په کلام عمل کوم!	د قرآن کریم هر آیه زما لپاره دی. داسې مه وایئ چې دا د کافر، مشرک یا منافق لپاره دی. زه باید دا وګورم چې په دې آیه کې زما لپاره څه دی! ولې الله ما ته د دې خطاب وکړ؟	هر دانه د یو چا (یو شی) لپاره ټاکل (په تقدیر) شوی چې ویي خوري! په همدې ډول هره آیه د یو چا لپاره معینه شوې چې غور ورته ونیسي او یا یې تلاوت کړي. هر څیز د تقدیر یوه برخه ده او هیڅ شی تصادفي نه دي.	قرآن یوه یادونه او تذکر دی. آیا د الله تعالی یادونه بې تړاوه (بې ربطه) کیدای شي؟ مورن باید وپوښتو چې ای الله! ولې د زه د دې جوګه کړم چې نن زه دا آیه (آیتونه) تلاوت کړم یا یې واورم؟

د فکر کولو ځینې اړین شرایط په لاندې توګه دي. تاسو باید:

۱. تمرکز وکړئ	۲. وپوهیږئ	۳. تصور وکړئ	۴. احساس وکړئ
په بشپړه توګه تمرکز وکړئ، حتی که تاسو نشئ کولای چې په یو بشپړ آیت وپوهیږئ. هڅه وکړئ چې هره هغه کلیمه چې پرې	له الله څخه بښنه وغواړئ که تاسو نشئ کولای چې په هغه وپوهیږئ. دا ژمنه مو له سره تازه کړئ چې قرآن	په هر ځای کې چې ممکن وي له خپل تخیل او تصور څخه کار واخلي، په ځانګړې توګه کله چې تاسو د الله	د خپلې وپېرې مینې، درناوي، مننې،... نورو احساساتو څخه کار واخلي کله چې تاسو په دې ارتباط آیتونه

پوهيدای شئ زده يې کړئ!	کریم زده کوی.	د آیتونو (نبو)، د خلقت، تاریخ، اسمان، جنت، دوزخ،... سره تړلي (مربوط) آیتونه اوری.	اوری. د بیلگې په توگه کله چې تاسو د جنت په اړه آیت اوری هیجاني او هیله مند شئ او کله چې د دوزخ په تړاو اوری د وېرې او ډار احساس وکړئ.

د قرآن څخه د پند اخیستلو، یا زموږ په ژوند کې د قرآن د عملي کولو لپاره، تاسو باید:

۱. دعا	۲. ارزونه	۳. اراده	۴. تبلیغ
د قرآن کریم هر آیت زموږ څخه د یو څه غوښتنه او تقاضا کوي. د دې لپاره چې هغه تر سره کړئ، د الله څخه په مرسته غوښتلو پیل وکړئ تر څو تاسو هغه سر ته ورسوئ.	د هغه څه په رڼا کې چې تاسو غوښتي، خپل د پروډ ورځې یا د تیرې اونی کړنې او اعمال و ارزوئ. که مو مخکې تر سره کول د الله شکر اداء کړئ؛ او که مو سر ته نه رسول له الله څخه بښنه وغواړئ.	د سبا او یا راتلونکې اونی لپاره دا پلان ونیسه او اراده وکړه چې دا اعمال به سر ته رسوي.	رسول الله صلي الله عليه وسلم فرمایلي: "بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً: زما له لوري (زما څخه يې) ولیږدوئ که څه هم یوه آیه وي." هغه څه چې زده کړي مو دي په غوره لار يې تبلیغ او نورو ته يې ورسوئ.

هغه څلور مرحلې چې د هر لوست په پیل کې کین لوري ته ښودل شوي دي، تاسو هغه باید له یاده و نه باسئ. "تصور او "احساس" د قرآن کریم د اوریدلو او تلاوت کولو پر مهال د هغوی د اهمیت له کبله په مینځ کې لیکل شوي دي.

هڅه وکړئ چې لږ تر لږه د هغوی څخه دا درې په یاد ولرئ: تصور، احساس او غوښتل. ان شاء الله تاسو به په راتلونکو لوستونو کې نور هم زده کړي چې دا فورمول څرنگه عملي کړئ.

گرامر: مخکې مو ولوستل چې په عربي ژبه کې هره کلیمه له د دریو ډولونو څخه یوه ده.

1. اسم (نوم): نوم (مثلاً: کِتَاب، مَكَّة) یا یو ستاینوم (مثلاً: مُسْلِم، مُؤْمِن)

2. فِعْل عمل بڼي (مثلاً: فَتَحَ، نَصَرُوا)

3. حَرْف حرف اسمونه یا فعلونه سره نښلوي (مثلاً: ب، ل، مَن، فِي، اِن).

په تیر لوست کې مو څو **اسمونه** او د هغوی جمع کول زده کړل. په دې درس کې به موږدا **حروف** زده کړو: ل، مَن، عَن، مَعَ. درې لومړنۍ (ل، مَن، عَن) يې اضافه توري (prepositions) دي. مانا يې د مثالونو سره چې لاندې درکړل شوي دي، زده کړئ. د دغو مثالونو زده کړه د ذکر شوو حرفونو د ماناگانو په یادولو کې ډېر گټور دي. په لاندې مثال کې، د اِن کلیمه ۱۵۳۲ ځله په قرآن کریم کې راغلي ده!

حرف	مثال
ل، لٍ لپاره	لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ستاسو لپاره ستاسو دین او زما لپاره زما دین.
له، له لوري	أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ زه پناه غواړم په الله له شيطان رتل شوي څخه.
عن څخه	رَضِيََ اللَّهُ عَنْهُ الله د له هغه څخه راضي شي.
مع سره	إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ په حقيقت کې الله له صبرکونکو سره دی.

په یاد ولری چې دا حرفونه نورې ماناګانې هم ورکولی شي، نظر متن ته.

د لاندې جدول کلیمات ۴۹۶۰ یا تقریباً ۵۰۰۰ څخه راغلي دي. د TPI څخه کار واخلئ او هغوی (لاندې کلیمات) په بشپړه توګه تمرین کړئ.

ل لپاره	من له، له لوري	عن څخه	مع سره
له د هغه لپاره	منه له هغه	عنه د هغه څخه	معه د هغه سره
له د هغوی لپاره	منهم له هغوی	عنهم د هغوی څخه	معهم د هغوی سره
ستا لپاره	منك له تا	عنك د تا څخه	معك د تا سره
ستاسو لپاره	منكم له تاسو	عنكم د تاسو څخه	معكم د تاسو سره
زما لپاره	مني له ما	عني زما څخه	معي زما سره
زموږ لپاره	منا له موږ	عنا زموږ څخه	معنا زموږ سره
د هغې لپاره	منها له هغې	عنها د هغې څخه	معها د هغې سره

پنجم لوست: د قرآن کریم د نزول موخه

۱ پوښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

کُتِبَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبْرَكٌ

لِيَدَّبَّرُوا آيَتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ

(*29*)

۲ پوښتنه: د تَدَبَّرُ سره له یو مثال تشریح کړئ.

جواب:

۳ پوښتنه: د تَذَكَّرَ مانا د یو مثال سره بیان کړئ.

جواب:

۴ پوښتنه: د قرآن سره زموږ د ژور کونیا بعا د (اړخونه) تشریح کړئ.

جواب:

۵ پوښتنه: د تَذَكَّرَ او تَدَبَّرَ څخه مخکې کوم څلور شرطونه اړین دي، تشریح یې کړئ.

جواب:

د پنځم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

پوښتنه: لاندې مثالونه د ل لپاره حل شوي، په جدول کې د مین، عن، مع کلیمو لپاره خالي ځایونه ډک کړئ.

شخص	شمير	ل	من	عن	مع
درېم غائب	واحد	لَهُ			
	جمع	لَهُمْ			
دوهم حاضر	واحد	لَكَ			
	جمع	لَكُمْ			
لومړی متكلم	واحد	لِي			
	جمع مثنی	لَنَا			
غائب	واحد مؤنث	لِهَا			

تصور
احساس

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	الله د له تا څخه راضي شي.
	ستا نوم
	او له تا څخه
	او د هغوی لپاره
	قرآن زما سره دی.

۲ پوښتنه:

لاندې بېلغتونې هېاجز او ویش او مانايې وليکئ.

	الله مَعَنَا
	فَلَهُمْ
	وَلَنَا
	فَمِنْكُمْ
	فَلِهَا

دعا تبلیغ
تصور احساس
ارزونه ارابه

د شپږم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۴۴ نوي لغتونه زده کړی، چې
۲۳۱۵۱ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

۶. د قرآن کریم زده کړه اسانه ده

په تیر لوست کې مو زده کړل چې الله پاک قرآن کریم د دې لپاره رالیرلی تر څو په آیتونو یې فکر وشي او د عمل جامه ور واغوستل شي. د قرآن کریم آیتونه په عربي دي او په بله ژبه نشي ژباړل کېدای. مور یوازې د ژباړې له لارې د قرآن کریم پیغام ترلاسه کوو. د دې لپاره چې په عربي آیتونو فکر او غور وکړو، باید عربي زده کړو.

دا د الله عزوجل یو ستر رحمت دی چې د قرآن کریم پوهه یې اسانه کړه. د هغې (قرآن) د عربي زده کړه هم اسانه ده، دومره چې د بنسټیزې پوهې سره سرو کار لري. (قرآني عربي دومره اسانه ده چې د عربي په بنسټیزو او اساسي زده کړو په لوستلو سره یې زده کولی شو. ژباړن)

﴿أعوذ بالله من الشيطان الرجيم﴾ ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾

70		409		
لِلذِّكْرِ (الْقَمَر - 17)		الْقُرْآنَ	يَسِّرْنَا	۱: وَوَلَقَدْ
د پوهې او نصیحت لپاره.		قرآن	مور اسانه کړی	او په رښتیا
لِ	الذِّكْرِ	د قرآن یوه مانا دا ده: چې په بیا- بیا او مکرر ډول لوستل کېږي.	يُسِّرْ: اسانه عُسْر: سخت يَسِّرْنَا: مور اسانه کړی	وَ
لِ	لِ		مخکې	لِ
لِ	لِ		مخکې	لِ
ذِّكْرٌ دوي ماناګانې لري: (۱) یادول یا حفظ کول؛ او (۲) پوهیدل او درس (پند او نصیحت) اخیستل.				قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ لمونځ (مخکې) ودرید (قائم شو).
ژباړه: او په رښتیا (په تحقیق سره) مور قرآن د پوهې او نصیحت لپاره اسانه کړ.				

➤ د دې لپاره چې د قرآني آیتونو په بنسټ فتوای ورکړل شي، باید یو کس کلونه- کلونه د پوهانو او علماوو ته روزنې لاندې تیر کړي. په داسې حال کې چې قرآن د پوهې، په ژوند کې له هغې څخه د درس (پند) اخیستلو او پرې عمل کولو لپاره ډېر اسانه دي.

- د الله شکر اداء کړی چې قرآن کریم یې د پوهې او پند اخیستلو لپاره اسانه کړی دی. پلان چمتو کړی او اراده وکړی چې هر څومره چې ژر ممکن وي قرآني عربي زده کړی او په دې کار سره د الله شکر اداء کړی.
- هیڅ کله دا فکر ونه کړی، دا ونه وایئ او دا ونه منی چې د قرآن کریم زده کول ستونزمن او سخت دي. آیا تاسو غواړئ چې د دې آیت مخالفت وکړئ او رد یې کړئ؟ (الله دی مور ته بیننه وکړی.)
- قرآن اسانه دی خو په خپله نه زده کیري. تاسو باید د هغه د زده کولو لپاره وخت ورکړئ او هڅې وکړئ. پیغمبر صلي الله عليه وسلم فرمایلي: څوک چې د الله لوري ته ورتگ غوره کړی، الله د هغه لوري ته په ځغاسته ورځي. راځئ چې لومړی د هغه لور ته ورتگ پیل کړو.
- قرآن کریم نورو ته د نصیحت کولو لپاره هم اسانه او اغیزمن دی. په بنه توگه یې زده کړی. د هغه سبک، استدلالونه، کیسي، مثالونه او دلایل په بشپړه توگه زده کړی.

راځئ چې اوس یو حدیث هم زده کړو.

823		186	
۲: خَيْرُكُمْ مَن تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ (بخاری)			
غوره ستاسو		هغه (یو دی)	
خَيْرُكُمْ	غوره ستاسو	تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ	چې قرآن زده کړي
بنه، غوره، بهتر	ستاسو	وَعَلَّمَهُ	او نورو ته یې وښيي
		و	او
		عَلَّمَ	وښيي، تدریس یې
		ه	هغه
		یې	کړي، ور زده یې کړي.
		کړي	تدریس یې کړي
		په قبر کې لومړی پوښتنه دا ده: مَنْ رَبُّكَ؟ ستا رب څوک دی؟	تَعَلَّمَ زده کړي
ژباړه: غوره ستاسو څخه هغه څوک دي چې قرآن زده کړي او نورو ته یې وښيي (ورزده یې کړي).			

- دا زموږ لپاره یوه غښتلي هڅونه ده.
- پیغمبر صلي الله عليه وسلم لومړی زده کوونکی یاد کړ او بیا ښوونکی. دا د قرآن کریم د هر زده کوونکی لپاره د ستر احترام او ویاړ خبره ده.
- په دې مانا هم دی چې غوره کس هغه دی چې د قرآن کریم زده کړه او ښوونه کوی.
- په دې مانا هم دی چې د قرآن کریم زده کړه پای نه لري! له دې امله مور باید تر مرگ پورې د قرآن کریم لا زیاتو زده کړو ته ادامه ورکړو.
- الله مور وښيي! راځئ چې هم دا اوس په دې حدیث د عمل کولو هوډ وکړو. اراده وکړو چې په هیڅ صورت به هم د قرآن زده کړه نه بس کوو. په دې حدیث د عمل او خپلې کورنۍ او ملگرو ته د هغې د رسولو هوډ وکړی. یو پلان جوړ کړی چې په فردي او ډلبیزه توگه به زده کړه او نورو ته ښوونه کوی.
- پیغمبر صلي الله عليه وسلم د قرآن کریم د ښوونکي په توگه مبعوث شوی دی. هغه د تشریح او عملي کولو له لارې د قرآن کریم ښوونه وکړه. د صحابه کرامو په طریقه د قرآن کریم د زده کړې لپاره، لومړی

مور باید عربي او تجويد زده کړو. زده کړه همدلته پای ته نه رسیري بلکه د قرآن کریم رښتیني زده کړه له دې وروسته پیلیري، چې څرنگه قرآن کریم زده کړو او څه ډول عمل پرې وکړو.

راځئ چې یو بل حدیث هم زده کړو:

146 41	
3: إِنَّمَا الْأَعْمَالُ	بِالنِّيَّاتِ
عملونه یوازې	په نیتونو پورې اړه لري.
إِنَّمَا : ، فقد، یوازې	نِيَّةٌ نِيَّاتٌ
جمع دی. عَمَلًا عَمَلٌ	نیت نیتونه
ژباړه: د عملونو دار او مدار (بدله) یوازې په نیتونو پورې اړه لري.	

- د آخرت په ورځ به لومړی د دريو کسانو په برخليک پریکړه کیري. اول به د هغوی څخه د قرآن کریم هغه قاري وي چې د ځان بنودني او ریا لپاره یې تلاوت کړی وي. هغه به د خپل ناسم نیت له کبله جهنم ته وغورځول شي. الله هغه کړه او اعمال نه خوښوي چې نور ورسره شریک کړای شوي وي.
- راځئ چې قرآن کریم یوازې د الله د رضا او خوښی لپاره زده کړو. هغه زده کړو تر څو پرې وپوهیږو او عمل پرې وکړو.
- راځئ چې قرآن زده کړو او نورو ته یې د الله په خاطر وښیو، ځکه نو یو غوڅ اکثریت له قرآن څخه لرې دی.
- قرآن زده کړو تر څو په ټولنه کې د قرآن او احادیثو په بنسټ او اساساتو یووالی او اتحاد را منځ ته کړو.

دا لاندې درې کلیمې چې په جدول کې لیکل شوي دي په قرآن کریم کې ۲۳۰۶ ځله راغلي دي. د هغوی ماناګانې چې په لاندې مثالونو کې راغلي دي، په یاد کړئ. که مثالونه په یاد کړئ دا با له تاسو سره د کلمو دمانا ګانو په یادولو او په را یادولو کې مرسته وکړئ. مثالونه ډېر ګټور دي په ځانګړې توګه کله چې تاسو د مشابه غبرونو لرونکو کلیمو ماناګانې سره ګډې وډې کړئ (لکه اِرْوَان).

678 إِنْ که، که چیرې	إِنْ شَاءَ اللهُ	که د الله رضا وه.
1537 إِنَّ په حقیقت کې	إِنَّ اللهَ مَعَ الصَّابِرِينَ	په حقیقت کې الله له صبر کونکو سره دی.
146 إِنَّمَا فقد، یوازې	إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ	عملونه یوازې په نیتونو پورې اړه لري.

گرامر: مخکې مو ولوستل چې په عربي ژبه کې هره کلیمه له د دريو ډولونو څخه يوه ده.

1. اسم (نوم): نوم (مثلاً: كِتَاب، مَكَّة) يا يو ستاينوم (مثلاً: مُسْلِم، مُؤْمِن)

2. فعل عمل بنيي (مثلاً: فَتَح، نَصَرُوا)

3. حَرْف اسمونه يا فعلونه سره نښلوي (مثلاً: ب، ل، مِّن، فِي، اِن).

په دې لوست کې به مور څلور نور حرفونه هم زده کړو: **ب، فِي، عَلَي، اِلَي.** دا ټول اضافه توري دي. لاندې مثالونه د دغو تورو د ماناگانو په يادولو کې ډېره مرسته کوي. په لاندې مثالونو کې د سبيل کلمه په قرآن کریم کې ۲۲۵ ځله استعمال شوي دي.

توري	مثال
ب په In-	بِسْمِ اللّٰهِ په نامه د الله.
في په In -	فِي سَبِيلِ اللّٰهِ د الله په لار کې.
عَلَي په - On	السَّلَامُ عَلَيْكُمْ سلام د وي په تاسو.
إِلَى ته To-	إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ په حقيقت کې مور د الله يو او هغه ته ورگرځو.

په ياد ولړئ چې دا حرفونه نورې ماناگانې هم ورکولی شي، نظر متن ته. د لاندې جدول کلیمات **۴۳۲۷ ځله** راغلي دي. د TPI څخه کار واخلئ او هغوی (لاندې کلیمات) په بشپړه توگه تمرین کړئ.

ب: په in	في: په in	عَلَي: په in	إِلَى: ته، په لوري to, toward
بِهْ په هغه	فِيهِ په هغه	عَلَيْهِ په هغه	إِلَيْهِ هغه ته
بِهِمْ په هغوی	فِيهِمْ په هغوی	عَلَيْهِمْ په هغوی	إِلَيْهِمْ هغوی ته
بِكَ په تا	فِيكَ په تا	عَلَيْكَ په تا	إِلَيْكَ تا ته
بِكُمْ په تاسو	فِيكُمْ په تاسو	عَلَيْكُمْ په تاسو	إِلَيْكُمْ تاسو ته
بِي په ما	فِيَّ په ما	عَلَيَّ په ما	إِلَيَّ ما ته
بِنَا په مور	فِينَا په مور	عَلَيْنَا په مور	إِلَيْنَا مور ته
بِهَا په هغې	فِيهَا په هغې	عَلَيْهَا په هغې	إِلَيْهَا هغې ته

شپږم لوست: د قرآن کریم د نزول موخه

۱ پوښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

وَلَقَدْ

يَسِّرْنَا

الْقُرْآنَ

لِلذِّكْرِ

خَيْرِكُمْ

مَنْ

تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ

وَعَلَّمَهُ

(بخاری)

(بخاری)

بِالنِّيَّاتِ

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ

۲ پوښتنه: په کومه اراده او نیت، یو کس باید د قرآن کریم زده کړې وکړي؟

ځواب:

۳ پوښتنه: آیا د قرآن کریم زده کړه ستونزمنه ده؟ دلیل یې ووايي.

ځواب:

۴ پوښتنه: کومې هېڅ باید وکړو ترڅو قرآن کریم زده کړو؟

ځواب:

۵ پوښتنه: د اِنْ، اِنَّ او اِنَّمَا مانا او مثالونه بیان کړئ.

ځواب:

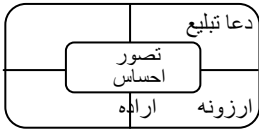
د شپږم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

۱ پوښتنه: لاندې مثالونه د ب لپاره حل شوي، په جدول کې في، عَلى، اِلى کليمو لپاره خالي ځايونه ډک کړئ.

شخص	شمير	ب	في	عَلى	اِلى
درېم	واحد	بِه			
	جمع	بِهِمْ			
دوهم	واحد	بِكَ			
	جمع	بِكُمْ			
لومړى	واحد	بِي			
	جمع مثنى	بِنَا			
غائب	واحد مؤنث	بِهَا			

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.	
	په هغه او په ما
	قرآن ته
	سلام د وي پر تاسو
	په قرآن کې
	په تا او په هغې

۲ پوښتنه: لاندې بيلغتونې په هاجز او وويشئ او مانايې وليکئ.	
	وَفِيكُمْ
	فَعَلِيَّ
	وَالْيَاك
	فِي كِتَابِكُمْ
	أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ

د اووم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۵۲ نوي لغتونه زده کړی، چې
۲۴۴۴۶ ځله په قرآنکريم کې راغلي دي.

۷. قرآنکريم څرنگه زده کړو؟

د قرآن کريم د زده کړې غوره لار دا ده چې لاندې درې مرحلې پلي کړئ. لومړی قدم د الله څخه د علم او پوهې غوښتنه ده.

رَبِّ			زِدْنِي		عِلْمًا (114) (سورة طه)	
اي زما ربه!		زيات كره		زما علم.		
رَبِّ: پالونکی او روزونکی		زِدْ	نِي	عِلْمٌ: پوهه، علم		
		زياتول، ډېرول	زما			
ژباړه: اي الله! زما پوهه زياته كړي.						

- دا هغه دعا ده چې الله عزوجل پيغمبر صلي الله عليه وسلم ته ښوولې ده په ځانگړې توگه د قرآن کريم د زده کړې او حفظ لپاره. نو له کبله مور په مکرره او مخلصانه توگه د الله دربار ته دا دعا وکړو.
 - د دعا ترڅنگ مور بايد خپل وخت د قرآن کريم د زده کړې په هڅو او کوښښونو کې تير کړو. که يو زده کوونکی په هر لمانځه کې د خپلې بریا لپاره دعا وکړي خو هيڅکله ښوونځی ته لار نه شي او يا هيڅ کتاب هم ونه گوري، آيا هغه به بريالي شي؟ که مور يوازې د علم او پوهې لپاره په دعا وکړو خو هيڅ هڅه او هاند ونه کړو، مور له دعا سره لوبې کوو!
 - ولې د علم او پوهې زده کړه او حصول؟ تر څو هغه په انفرادي او ډلبيزه سطحه عملي کړو او هغه خپور کړو. الله عزوجل ته دعا وکړئ تر څو مور سره د قرآن په زده کړه، پوهه، عملي کولو او نورو ته د رسولو په برخه کې مرسته وکړئ.
 - تاسو بايد څه ډول دعا وکړئ؟ د هغه کس په څير چې د دوو يا دريو ورځو لپاره وړی وي؛ يا د زړه د هغه ناروغ په څير چې سبا ته يې د زړه جراحي تيروي. آيا هغه به الله ته يو ځلي دعا وکړي؟ آيا هغه به پرته له کومو احساساتو الله عزوجل ته د دعا لاسونه پورته کوي؟
 - الله ته دعا وکړئ چې زموږ د پوهې او علم تنده ماته او د ناپوهۍ او جهل له مصيبت څخه مو نور خلاص کړئ. د علم تر ټولو مهم او اړين کتاب قرآن کريم دی. که مور پرې ونه پوهيږو په دې صورت کې مور بايلونکی او زيانمن يو.
- دوهم قدم او مرحله دا ده چې له ټولو هغو منابعو او وسايلو څخه گټه واخيستل شي چې په قلم سره پيليري.

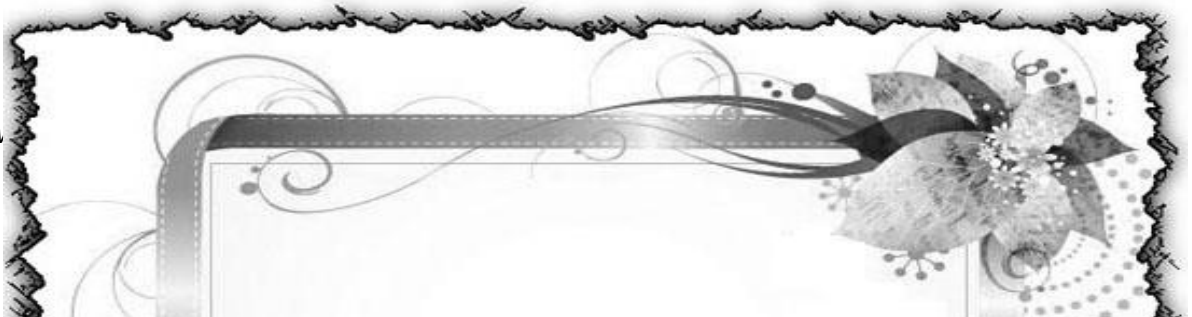
304				
2: الَّذِي		عَلَّمَ	بِالْقَلَمِ % (4%)	(سورة العلق)
هغه (ذات)		چې ښوولی يې دی		په قلم سره.
الَّذِي: هغه		تَعَلَّمَ: زده کول		قَلَمٌ
الَّذِينَ: هغوی		عَلَّمَ: ښودل، ورزده کول		بِ، په، قَلَمٌ

	پواسطه د	
ژباړه: هغه چې انسان ته يې د قلم په مرسته پوهه وپنوله.		

- دوهمه مرحله د قلم څخه استفاده کول دي. ژر تر ژره قلم غوره کړئ! تاسو په خپل لاس په ميليونونو کليمې ليکي دي. اوس نو خپل لاس د قرآني عربي د زده کولو لپاره په کار واچوئ او دا خپل عادت وگرځوئ.
 - چيرته تاسو بايد وليکئ؟ د ځان سره يوه کتابچه ولرئ. هر څه چې زده کوئ يې له ځان سره يې يو يادښت ساتئ. د کتابونو او کتابچو يو کوچنی کتابتون جوړ کړئ.
 - که ليکل ستاسو عادت شي بيا نو تاسو بايد د غورځولو او پوهيدلو لپاره زياته پاملرنه وکړئ؛
 - نن له ځان سره دا ژمنه وکړئ چې لږ تر لږه د پنځوڅخه تر لسو دقيقو پورې وخت به د نويو کليمو د ماناگانو او د گرامري بنيو ليکلو ته ځانگړی کوئ. دا کار په تنبلی نه، بلکې په پوره اشتياق، مينه او رښتينولی تر سره کړئ.
 - هر هغه علم چې امت ورته اړتيا ولرئ، د قرآن له علومو څخه دی، د هغه کتاب چې د نزول لومړنی کليمه يې اقرأ "ولوله!" وه. لوستل او مطالعه خپل ځانگړی عادت وگرځوئ او هر گټور علم، لکه رياضيات، تاريخ، طبيعي علوم، ادبيات... ولولئ.
- دریمه مرحله د سیالی (رقابت) او د غوره والي او بهتری د هڅو مرحله ده.

43		46	
عَمَلًا ٪ ط		أَحْسَنُ	
(الْمَلِكُ: 2)		3: أَيُّكُمْ	
	په عمل کې	غوره دی	کوم یو له تاسو
		لوی، ستر، غټ	کُم
عَمَلِ أَعْمَالِ	أَكْبَرُ	کوچنی، کمکی	سنا، ستاسو
	صَغِيرُ	بنه	کوم یو
	أَحْسَنُ		
کوم یو له تاسو د کرنې (عمل) له مخې غوره یاست؟			

- دا دریمه مرحله ده. الله مور د دې لپاره پیدا کړئ یو تر څو وگورئ (مور و ازمويي) چې څوک غوره دی، په عبادت کې، په کورنۍ کې، په دفتر کې. څوک په فردي چارو، لکه لمانځه، روژه او ذکر کې غوره دی. څوک په ټولنيزو کارونو، لکه د نورو سره مرسته کول، دعوت کول، په بنو چارو امر او له بديو څخه منع کولو کې غوره دي.
- الله مور ويني! په ټولگي کې د قرآن په زده کولو کې څوک بنه دی؟ يوازي د الله په خاطر هڅه وکړه چې له نورو څخه بنه او بهتر شي. سيالي وکړئ!
- شيطان د قهر او غصې په اور کې سوزي. ولې؟ ځکه تاسو لومړنی گام واخلي، تر څو قرآن کریم زده کړئ. هغه زياتي هڅې کوي تر څو تاسو ته خنډ شي. شيطان ډير با تجربه دی څو تاسو د الله له ملاتړ څخه برخمن یاست. شيطان چمتو دی، ملايکي هم چمتو دي او د هغوی قلمونه هم چمتو دي تر څو ستاسو کړه وليکئ. آیا تاسو چمتو یاست؟

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا (سوره

طه: ۱۱۴)

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (العلق: ۴)

أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا (الملك: ۲)

گرامر – د اضافه توری په اړه درې ټکي:

تاسو په تیرو دوو درسونو کې یو شمیر اضافه توري زده کړل. اضافه توري نظر متن ته خپلې ماناگانې بدلوي. که مو لاندې ټکي زده کړل تاسو به وپوهیږي چې څرنگه هغوی زده کړی.

1. د مختلفو اضافه تورو څخه په کټه اخیستلو په بیلابیلو ژبو کې ورته شیان بیانېږي. د بیلګې په توګه:
أَمَنْتُ بِاللَّهِ؛ په الله ایمان لرم - I believed in Allah - میر الله پر ایمان لایا (اردو)

پورتني درې جملې په دريو مختلفو ژبو کې یو شان حقیقت بیانوي، یعني زه ایمان لرم، خو د هرې ژبې اضافه توري توپیر لري.

2. په یوه ژبه کې ممکن اضافه توري ته اړتیا وي او یا ورته اړتیا نه وي دا په استعمال شوي فعل پورې اړه لري. لکه: I said to him; I told him.

ځینې وختونه ممکن په عربي کې یو اضافه توري وي خو په پښتو (یا بله) ژبه کې ممکن ورته اړتیا نه وي.

Entering the religion of Allah. د الله په دین کې داخلېږئ (ننوحی) (دلته یوازې په انګلیسي ژباړه کې د في ژباړلو اړتیا نشته.)	يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ
ما وینهه. - Forgive me. (په پښتو او انګلیسي دواړو کې دل ژباړې ته اړتیا نشته.)	اغْفِرْ لِي

ځینې وختونه ممکن په عربي کې یو اضافه توري نه وي خو مور یې باید په پښتو کې استعمال کړو.

د الله <u>خُخه</u> بښنه غواړم. (په پښتو کې باید "خخه" زیات کړو.)	سَتَغْفِرُ اللهُ
<u>په</u> ما رحم وکړي. (په پښتو کې باید "په" زیات کړو.)	وَأَرْحَمْنِي

3. د اضافه توري تغیر په مانا کې هم تغیر راولي. شاید دا اصل د ټولو ژبو لپاره سم وي. د بیلګې په توګه، په انګلیسي کې مور د get; get in; get out; get off; get on اضافه توري لرو. دا عربي لپاره هم همداسې ده. راځئ چې یوازې دوو مثالونو ته ځیر شو.

<u>لمونځ وکړه</u> خپل رب ته.	صَلِّ لِرَبِّكَ (صَلَّ + ل)
<u>دروډ وواپه</u> په محمد صلي الله عليه وسلم.	صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ (صَلَّ + عَلَى)

اشاروي ضمیرونه: راځئ چې اوس څلور عربي کلیمې زده کړو چې د اشخاصو، شیانو او یا عملونو لپاره استعمالیږي. دا څلور کلیمې په قرآن کریم کې ۹۰۳ ځله راغلي دي. د TPI څخه، لکه څرنګه چې لاندې بنودل شوی، په ګټه اخیستلو هغه څلور کلیمې تمرین کړئ.

اشاروي ضمیرونه	د تمرین لارښوونه:
هَذَا دغه (واحد)	په خپله یوه ګوته سره یو نږدې شي ته اشاره وکړئ، لکه یو کتاب ته او واوئ: هَذَا. په څلورو ګوتو هماغه لوري ته اشاره وکړئ او ووايي: هُوَ لَاءَ.
هَؤُلَاءِ دغه (جمع)	له ځان څخه لرې یو شي ته په یوه ګوته اشاره وکړئ او ووايي: ذَلِكَ. جهت یا لوری باید ستاسو بڼې لورته (هُوَ، هُمْ) نه وي او نه مخامخ (أَنْتَ، أَنْتُمْ) ويخو د دواړو تر منځ وي. په څلورو ګوتو هماغه لوري ته اشاره وکړئ او ووايي: هَؤُلَاءِ.
ذَلِكَ هغه (واحد)	
أُولَئِكَ هغه (جمع)	

اووم لوست: قرآن کریم څرنگه زده کړو؟

۱ پوښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا (114) (طه: 114)

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (العلق: 4)

أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا؟ (الملك: 2)

۲ پوښتنه: الله چا ته د علم د زياتيدلو دعا بنوولي ده؟
ځواب:

۳ پوښتنه: د الله څخه د علم غوښتلو له دعا څخه وروسته تاسو کومې هڅې کولې شئ؟
ځواب:

۴ پوښتنه: د اضافه توري تغیر د لغت/فعل په مانا کې هم تغیر راولي. یو مثال بیان کړئ.
ځواب:

۵ پوښتنه: الله له مور څخه غواړي چې رقابت او سیالي وکړو. د رقابت پنځه ساحې یا برخې ولیکئ.
ځواب:

د اووم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

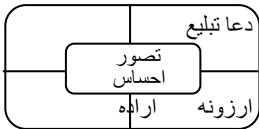
۱ پوښتنه:

ب: لاندې د هَذَا لپاره مثال درکړل شوی دی، نور ضمیرونه په کارولو سره ساده جملې ولیکئ.	
هَذَا	هَذَا كِتَابٌ
هُوَ	
ذَلِكَ	
أُولَئِكَ	

الف: د لاندې ضمیرونو ماناگانې ولیکئ.	
هُوَ	هُوَ لَاءِ
ذَلِكَ	
هَذَا	
أُولَئِكَ	

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.	
	زده کړه یې وکړه او بنوونه یې وکړه.
	په قلم سره یې زده کړي دي.
	علم مې زیات کړې
	په همدې توګه تاسو
	او د هغوی تر منځ

۲ پوښتنه: لاندې بیلغتونې په اجزاوو ویشئ او مانا یې ولیکئ.	
	فَمِنْهُمْ
	وَالِيَّ
	وَفِيهَا
	وَمِنْكَ
	وَعَلَيْكُمْ

د آتم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۵۶ نوي لغتونه زده کړی، چې
۲۵۴۷۵ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

۸. سورة العصر (دسورة گڼه. ۱۰۳)

سریزه: دا کوچنی سورة انسان ته یو فورمول بڼیې چې له زیان څخه وژغورل شي. چې څرنگه یو کس ځان د بنو کړنو په تر سره کولو سره وساتئ.

﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ (%1)	
قسم په وخت،	
و	العصر
د و دوي ماناگانې: (۱) او، (۲) په (قسم، سوگند يادول)	وخت

- د قرآن کریم ډېر سورت په ورته قسمونو (سوگندونو) پیلېږي، لکه، وَالْفَجْرِ، وَالشَّمْسِ، وَاللَّيْلِ، وَالنَّجْمِ، وَالسَّمَاءِ.
- الله په وخت قسم ياد کړی دی. وخت په هغه څه چې له دې قسم څخه وروسته ويل شوي دي، يوه گوهي او شاهدي ده.

51			65
خُسْرِ (%2)	لَفِي	الْإِنْسَانَ	إِنَّ
زيان کي دی.	خامخا په	انسان	بي شکه
	في	ل	إِنَّ په قرآن کریم کي
	په	په يقين، قطعاً، مسلماً	۱۵۳۲ ځله راغلی دی!
		إِنْسَان: انسان، سړی الْإِنْسَان: انسان، بشر	إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ
بي شکه انسان په زیان کي دی.			

- په دې آيت کي، د موضوع خورا اهميت او ضروري والی څرگندېږي، الله تعالی په دريو بنو تاکيد او ټينگار کړی دی: (۱) هغه قسم ياد کړی، (۲) د إِنَّ استعمالول او (۳) د ل استعمالول.
- د الإ کليمه بيا څلورم تاکيد بڼیې. که په يو ټولگي کي د ۱۰۰ زده کوونکو څخه ۹۵ په ازموينه کي ناکام شي، مور به داسي وايو، " ټول کامياب دی بي له ۹۵ څخه؟" نه! مور وايو، " ټول ناکام دي بي له پنځو

څخه،" دا په دې دلالت کوي چې د "بې له" (استثنا، مگر، بغير) څخه وروسته چې څه راځي هغه يو اقليت دي. په همدې اساس د انسانانو اکثريت په زيان کې دی.

➤ هر کله چې مور دا آية اوروو مور بايد زيات پام او توجه وکړو او يو ځل بيا بايد سوچ وکړو چې مور څه سر ته ورسو تر څو د زيان مخنيوی وکړو!

1080		666					
الصَّلِحَاتِ		وَعَمَلُوا		الَّذِينَ		آمَنُوا	
صالح نیک (عملونه)		او تر سره کوي		چې ایمان يې راوړی		هغوی	
صَالِحٌ ← صَالِحُونَ، صَالِحِينَ		عَمِلُوا		وَ		إِيمَانٍ	
صَالِحَةٌ ← صَالِحَاتٍ		هغوی تر سره کوي		او		ایمان، باور، عقیده	
						صِرَاطَ الَّذِينَ نَعَمْتُمْ عَلَيْهِمْ	
						لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	
پرته له هغو کسانو چې ایمان يې راوړی او ښه کارونه کوي.							

- راځئ چې د هر څه نه مخکې په دوو هغو څيزونو فکر وکړو چې دلته ياد شول: ایمان او نیک اعمال.
- اي الله! صحيح، پوره او قوي ایمان راکړی.
- ارزول: زه ایمان لرم خو آیا زما ایمان په څه حال دی؟ په ورځ کې څو ځله د الله، آخرت، د هغو دوو ملايکو او شيطان په اړه چې ټوله ورځ زمور ملگرتيا کوي، په اړه فکر کوو؟ په تقدير مو ایمان څومره قوي دی؟ آیا وايو: ولي داسې راپیښ شول؟ يا دا چې دا د الله يو امتحان گڼو او هڅې کوو چې بريالي شو؟
- د الله په کتاب مو ایمان، په څه حالت دی؟ آیا يوازې ایمان پرې لرو او يا دا چې د هغې په لوستلو او پرې عمل کولو باندې د هغه سره خپلو اړيکو ته لا پرمختيا ورکوو.
- قرآن زمور د عقیدو له تفصیلاتو او جزساتو سره سروکار لري. د قرآن تلاوت او پرې پوهیدل او د احاديثو مطالعه زمور ایمان زیاتوي او لایې غښتلې کوي.
- يوازې ایمان مور له زيان څخه نه ژغوري، نیک او صالح کړه وړه او اعمال هم ضروري دي. زما د لمانځه، روژې، زکات، اخلاقو، عادتونو، معاملاتو او نورو کیفیت څرنگه دی؟

247		وَتَوَاصَوْا		بِالْحَقِّ % لَّا		بِالصَّبْرِ % (3)	
او يو بل ته يې توصيه وکړه		په حق		په صبر			
وَ		تَوَاصَوْا		وَ		صَبْرٍ	
او يو بل ته نصيحت کوي		حَقٌّ : حق		او		صبر، زغم	
				يو بل ته نصيحت			

	کوي			
او يو بل ته د حق نصيحت او د زغم (صبر) بنسونه کوي..				

- ایمان او صالح اعمال په یوازیتوب سره بسنه نه کوي. دا هم ضرور ده چې نورو ته هم په حق او صبر سره لارښوونه وکړو.
- چیرته یو څوک حق موندلی شي؟ په قرآن کریم او د پیغمبر صلي الله عليه وسلم په سنتو کې. که مور په قرآن پوه نه شو، نو بیا به نور څه ډول حق ته راوبلو؟
- د قرآن کریم په ډېری سورتونو کې الله یادونه کړې ده چې پیغمبرانو څه ډول خلک حق، نیکي او صبر ته رابلل. د هغوی څخه د بلني او دعوت طریقې زده کړئ.
- په دې آیت کې الله خلکو ته د خطاب لپاره د جمع صیغه کارولې ده (هغوی چې...) دا بنیې چې مور باید نورو ته په ډلېزه توګه نورو ته دا توصیه وکړو چې د ژوند په هر ډګر کې د الله پیروي وکړو.
- تاسو هم دا اوس کولای شئ پیل یې کړئ، په همدې ټولګي کې یو ملګری د خپل همکار په توګه غوره کړئ تر څو تر پایه پورې یو او بل ته د قرآن کریم د زده کړې او عمل توصیه وکړئ.
- صبر په درې ډوله دی: (۱) د نیکو اعمالو د دعوت په کېدون، په تر سره کولو صبر، (۲) د کناهنو څخه په ځان ساتلو صبر او (۳) د ستونزو، مصیبتونو او داسې نورو سره د مخ کېدو په وخت صبر.
- کله چې مور خپل زوی یا لور ته وایو چې "زده کړه وکړه"، مور د هغوی د زده کړو لپاره مفصل پلان لرو. آیا مور خلکو ته د نیې لارې د توصیه کولو لپاره هم مفصل او منظم پلان لرو؟
- پیغمبر صلي الله عليه وسلم فرمایلي دي: "لا یومن احدکم حتی یحب لایه ما یحب لنفسه." (هیڅ څوک د پوره ایمان خاوند کیدای نشي تر څو خپل مسلمان ورور ته هغه څه خوښ کړي کوم چې ځان ته یې خوښوي.) ټول انسانان د آدم علیه السلام او بي بي حوا څخه زموږ خویندې او وروڼه دي، بناءً هر هغه څه چې مور یې د ځان لپاره خوښو باید د ټولو انسانانو لپاره خوښ کړو، د اسلام د پیغام د پوهې په کېدون. په حقیقت کې د اسلام د پیغام د خپراوي لپاره لومړی مور باید هغه زده کړو.

ګرامر: په تیرو درسونو کې مور د اسمونو او تورو په اړه څه ناڅه زده کړل. د دې درس په پیلولو سره مور باید فعل ته څه ناڅه توجه وکړو.

فعل هغه کلیمه ده چې عمل بنیې. د بیلګې په توګه، فَتَحَ (هغه پرانیست)، نَصَرَ (هغه مرسته وکړه)، يَشْرَبُ (هغه څښي یا هغه به وڅښي)....

په عربي کې فعلونه او اسمونه معمولاً له دريو توريو (حروفو) څخه ترکیب شوي دي، د مثال په توګه، فَعَلَ، نَصَرَ، ضَرَبَ، ... په عربي ژبه کې یوازې دوه ابتدائي زمانې شته؛ فعل ماضي (کامله یا تیره زمانه) او فعل مضارع (غیر کامل یا راتلونکې زمانه). په دې لوست کې مور فعل ماضي زده کوو چې بشپړ شوی کار بنیې. رايي چې د فعل ماضي شپږ صیغې د TPI په کارول سره لکه څرنګه یې چې لاندې لارښوونه کيږي، زده کړو:

- کله چې فَعَلَ (هغه وکړ) وایئ، د بني لاس د شهادت په ګوته خپل بني لوري ته داسې اشاره وکړئ لکه هغه لوري ته مو چې څوک ناست وي. خپل د لاس بازو مو د سيني سره په افقي توګه ونیسئ. کله چې تاسو فَعَلُوا (هغوی وکړل یا هغوی تر سره کړ) وایئ، د بني لاس په څلورو ګوتو هماغه جهت ته اشاره وکړئ.
- کله چې تاسو فَعَلْتِ (تا وکړ) وایئ، د بني لاس د شهادت په ګوته مخامخ لوري ته اشاره وکړئ. کله چې تاسو فَعَلْتُمْ (تاسو وکړ) وایئ، د بني لاس په څلورو ګوتو هماغه جهت ته اشاره وکړئ. په ټولګي کې بنسونه باید په خپلو ګوتو د زده کوونکو په لور او زده کوونکي باید په خپلو ګوتو د بنسونکي په لوري اشاره وکړئ.

- کله چې تاسو **فَعَلْتُمْ** (ما وکړ) وایئ، د بني لاس د شهادت په گوته خپل لوري ته اشاره وکړئ. کله چې تاسو **فَعَلْنَا** (مورن وکړ) وایئ، د بني لاس په څلورو گوټو د خپلو ځانونو په جهت اشاره وکړئ.

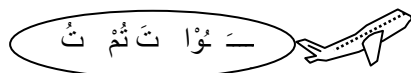
په یاد ولرئ چې د بني لاس جهت مذکر جنس او د چپ لاس جهت مؤنث جنس بڼیې. ډاډه شئ چې د فعل ماض د ټولو صیغو د جهتو لپاره د لاس بازو د سڼي سره په افقي توگه ونیسئ.

هغه کلیمې چې په تیره زمانه پورې تړاو لري په کره **(italic)** توگه بنودل شوي. لکه څرنګه چې عمل بشپړ شوی دي، توري په کاره ډول بنودل شوي دي.

د تیرې زمانې د فعل د پای بدلون په **شخص** (دریم، دوهم، اول)، **شمیر** (مفرد یا جمع)، **جنسیت** (مذکر یا مؤنث) پورې تړاو لري. دا تغیر بڼیې چې کار چا کړی دی.

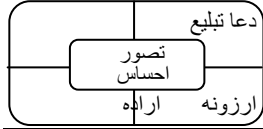
که تاسو د سرک په منځ کې ودرېږئ، تاسو به د تیر شوی موټر، لاری یا جیب شا ووينئ. هغه څه چې تیر شوي یا تللي، تیره یا ماضي زمانه بڼیې. په یو ځل شا لوري ته کتلو سره تاسو ویلای شئ چې څه ډول وسیله (موټر) ولاړ. د دې ټولو د رسمولو پر ځای، مورن یوه الوتکه بڼیو کله چې تاسو د ځغاست لیکي (رن وې) په منځ کې ولاړ یاست هغه تیرېږي او ځي. وروستي توري ته په کتو تاسو کولای شئ چې ووايئ چې کار چا تر سره کړی دی، هغه، تا او که ما. دا د پای توري عبارت دي له: (نَا، تُمْ، تَ، تَ، نُوَا)

شخص	فِعْل مَاضِي (تیره زمانه)
	فَعَلْتُ هغه وکړ
دریم	فَعَلْنَا هغوی وکړ
	فَعَلْتَ تا وکړ
دویم	فَعَلْتُمْ تاسو وکړ
	فَعَلْتَ ما وکړ
لومړی	فَعَلْنَا مورن وکړ

د دغو بڼو زده کول ډېر اړین او ضروري دي، ځکه چې کابو ۹۰۰۰ ځله په قرآن کریم کې په کار وړل شوي دي، په منځنۍ توگه د قرآن کریم هره لسمه کلیمه د دغو بڼو په اساس ده. یوازې ۵ یا لسو دقیقو په ترڅ کې دا بڼې په یاد زده کړئ. راځئ د پورتنی مفهوم د زده کولو لپاره په یو بل مثال هم هڅه وکړو:

ما لا مخكي (دا كار) كرى.	قَدَفَعْتُ	لومرى شخص
موږ لا مخكي (دا كار) كرى.	قَدَفَعْنَا	

اتم لوست: سورة العصر

۱ بېښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

وَالْعَصْرِ
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ % (2)
% (1)

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ % (3)
وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ % (3)

۲ بېښتنه: الله ولي په وخت قسم ياد كړ؟

خواب:

۳ بېښتنه: د كاميابي او برياً شرايط كوم دي؟

خواب:

۴ بېښتنه: حق چيرته موندلی شو؟

خواب:

۵ بېښتنه: صبر په څو ډوله دی؟

خواب:

د اتم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

۱ پوښتنه: د فَعَلَ شپږ ماضي صيغې درې ځله د مانا سره وليکئ:

شخص	شمير	فعل ماضي	فعل ماضي	ژباړه
درېم	واحد			
	جمع			
دوهم	واحد			
	جمع			
لومړی	واحد			
	جمع			
متکلم	واحد			
	جمع مثنی			

۲ پوښتنه:

لاندې بیلغتونې هاجز او ویشئ او مانا یې ولیکئ.

	مَنْ فَعَلَ هَذَا
	وَفَعَلَتْ
	مِنْ رَبِّكَ
	فِي دِينِهِمْ
	إِلَى رَبِّكَ

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	دا (کار) ما وکړ
	په زیان کې
	ایمان یې راوړی او نیک اعمال سر ته رسوي.
	ستا دین او زما دین
	ستا نوم او زما نوم

د نهم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۵۹ نوي لغتونه زده کړی، چې
۲۶۴۱۰ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

۹. سورة النصر (دسورة گڼه. ۱۱۰)

سریزه: د حضرت عبدالله بن عباس رضي الله عنه د وینا په اساس دا وروستی سورت دی چې په بشپړه توګه (په یو ځل) په پیغمبر صلي الله عليه وسلم نازل شوی دی. [مسلم، نسائي]. له دې سورت څخه وروسته، د نورو سورتونو ځینې آیتونه نازل شول. د اسلام د بنمنانو په عربستان کې ماتې خوړلې وې او خلکو به په ډلیزه توګه اسلام منلو، ځکه هیڅوک نه وو چې هغوی ووېروي یا د هغوی ذهنونه په ناسمو معلوماتو سره مغشوش کړي. هغوی آزادي تر لاسه کړې وه تر څو اسلام ومني.

﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

454			
وَ الْفَتْحُ % (1%)		جَاءَ	إِذَا
او فتح (کامیابي)		د الله مرسته	کله چې
و	او	نَصْرُ: مرسته، کومک	جَاءَ: راغله، را ورسید إِذَا جَاءَ: کله چې را ورسید.
الْفَتْحُ	فتح، بریا، کامیابي		
ژباړه: کله چې د الله مرسته او کامیابي (د مکې فتحه) را ورسیري.			

- د اذ کلیمه په قرآن کریم کې ۲۳۹ ځله او د اذا کلیمه ۴۵۴ ځله په قرآن کریم کې راغلي ده. د دواړو مانا "کله" ده.
- د الله د مرستې مانا دا ده چې حق په بل هر څه غالب شي. دلته نصر الله دا مطلب رسوي چې مور یوازې هڅه کولای شو او نتیجه او پایله یوازې په الله پورې اړه لري. له همدې امله مور باید په ورځني ژوند کې د الله څخه مرسته وغواړو.
- بریا او کامیابي دلته په لسم هجري کال کې د مکې فتحې ته اشاره کوي. کله چې مومنان هر څه د الله په لار کې قرباني کړي، یقیناً چې الله هم هغوی ته خپله مرسته استوي.
- دعا: ای الله! مور ته هم خپله مرسته او کامیابي نصیب کړي.
- ارزونه: هغوی له ۲۳ کلنو سخت کار او د الله د بشپړ عبادت او هغه ته د دعا څخه وروسته الله هغوی ته بریا په برخه کړه. مور د اسلام لپاره څه کړي دي؟
- اراده: زه نن، دا اونۍ یا د ژوند په دې مرحله کې څه کولای شم؟ یو نفر باید یو انفرادي او یو ډلییز پلان جوړ کړي تر څو مور ته هم د الله له لوري مرسته او کامیابي را ورسیري او ور څخه برخمن شو. یو سړی باید خپل شته، وخت، منابع او وړتیاوې د اسلام د خدمت لپاره ولگوي. که تاسو یو زده کوونکی یاست، نو زیاتې هڅې وکړئ تر څو په خپلو زده کړو کې له ټولو وړاندې او مخکې شی، دا اسلام ته د خدمت تر ټولو غوره لار ده.

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا % (2) %

او ته وويني		خلک		چي ننوخي		د الله په دين		دلي-دلي
و	رأيت	إنسان: سړی		دُخُول	ننوتل	فِي	دِينِ	فَوْج: ډله، گروپ
او	ته وويني	نَاس: خلک		خُرُوج	وتل	په	دين	أَفْوَاج: دلي

ژباړه: او ته به وويني چي خلک د الله په دين دلي دلي ورننوخي.

- دلته له خلکو څخه مطلب د عربستان بيلابيلي قبيلي دي چي د مکي له فتحې وروسته يې اسلام ته مخه کړه.
- دين دوي ماناگاني لري: (۱) سزا يا قضاوت (۲) د ژوند سيستم. دلته مطلب تري همدا دوهمه مانا ده. په دي آيت کي يې مانا دا ده چي هغه خلک مسلمان شول.
- پورتنی آيت ته په کتو، د الله له لوري د مرستي او کاميابي پايله څه شی ده؟ خلک هدايت کيږي او اسلام ته داخليري. ايا مور د الله څخه بریا د همدې موخي لپاره غواړو؟ ايا مور له نورو سره مرسته کوو چي په اسلام وپوهيري او پيروي يې وکړي؟

فَسَبِّحْ		بِحَمْدِ		رَبِّكَ		وَاسْتَغْفِرْهُ. / نبي ط	
نو پاكي بيان كړه		په ستاينې سره		د خپل رب		او له هغه بښنه وغواړه	
فَ	سَبِّحْ	بِ	حَمْدِ	زمور پالونکی او روزونکی		وَ	اسْتَغْفِرْهُ
نو	پاكي بيانول	سره د	ستاينې، حمد			او	بښنه وغواړه

ژباړه: نو خپل رب په سپيڅلتيا وستايه او له هغه بښنه وغواړه.

- د سَبِّحْ مانا دا ده چي وويل شي: سبحان الله. او مانا يې دا ده چي الله له هر عيب، نقص او کمبود څخه پاک دی. هغه د هيچا مرستي ته اړ نه دی. هغه په خپل ذات، صفاتو، کړنو او قدرت کي يوازي دي. د سبحان الله په ويلو سره، مور د هغه په نا محدود او بي عيبه حکمت هم اعتراف کوو. د ژوند امتحان چي مور يې تيرو يو مکمل او بشپړ امتحان دي. مور بايد د هغه څه په اړوند شکايت ونه کړو چي زمور د تقدير څخه دي. که چيري مو داسي وکړل، بيا خو د سبحان الله ضد کړنه سر ته رسوو. د دي پر ځای مور بايد خپلو عباداتو او دعاگانو ته ادامه ورکړو تر څو الله مور ته د خپل ورځني ژوند ازمويني او امتحانونه اسانه کړي.
- تاسو به څنگه د هغه چا ستاينه بيان کړئ چي تاسو يې پر وړاندي شکايت ولرئ که څه هم ډېر کوچنی وي؟ همدا لامل دی چي ډېري وختونه مور وينو چي الحمدلله د تسبيح څخه وروسته ذکر کيږي.

➤ زمور تسبیح او حمد تل نیمګړي او ناقص دي. له همدې کبله مور باید له الله څخه بښنه وغواړو. هر کله چې مور د یو بڼه عمل د تر سره کولو موکه (فرصت، چانس) تر لاسه کوو، مور باید ژر تر ژره د الله تسبیح او حمد بیان کړو او له هغه څخه د بښنې غوښتنه وکړو.

توَابًا % (3%)	ګان	انَه
توبه قبلوونکی.	دی	بي شکه، هغه
تَاب: ور ګرځیدل، رجوع کول تَائِب: رجوع کوونکی، توبه کوونکی تَوَّاب: توبه مننونکی، توبه قبلوونکی تَوَّابٌ ← تَوَّابُونَ، تَوَّابِينَ	د ګان اصلي مانا وه ده. یوازې د الله لپاره د ګان مانا دی ده.	إِنَّ : إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ بي شکه الله له صبر کوونکو سره دی
ژباړه: بي شکه هغه ستر توبه قبلوونکی دی.		

➤ دا د مرستې لویه بڼه او زمور په رقم ګنګارانو ته بڼه خبر دی. مور باید د الله له رحمت څخه هیڅ کله ناهیلې نه شو. په رښتیني توګه پښیمانه شی، یعنی دا ومنئ چې تاسو ګناه تر سره کړي، د بښنه وغواړئ او کلک هوډ وکړئ چې هیڅ کله به بیا ګناه نه کوئ. تل محکم باور او عقیده ولرئ چې الله به ستاسو توبه ومني.

➤ مثال: که زه ډېر وړي وم او یو څوک ووايي چې هغه سلګونو کسانو ته خواړه ورکوي، آیا زه به د هغه څخه فوراً خواړه ونه غواړم؟ په همدې ډول، الله هم په دې آیت کې د خپلې بي اندازې بښنې څخه خبرې کوي. مور باید له موکې څخه په ګټه اخیستلو ژر له څخه بښنه وغواړو.

ګرامر: په تیر لو ست کې مور کامله زمانه (فعل ماضي) زده کړه چې هغه عمل بښي چې سر ته رسیدلی وي. اوس راځئ چې ناکامله زمانه (فعل مضارع) زده کړو. دا زمانه حال او راتلونکی (مستقبل) په ځان کې رانغاړي. هغه عمل بښي چې لا تر اوسه سر ته نه دی رسیدلی؛ همدا اوس مهال د کیدلو په حال کې دی یا به په راتلونکې کې کيږي.

د فعل مضارع بڼې د TPI په کارولو سره د فعل ماضي په شان تمرین بي له لاندې څخه:

(1) خپل لاس د سښې پر ځای د سترګو سره ونیسئ. په فعل ماضي کې عمل بشپړ شوی وي او په همدې اساس د لاس سطحه ټیټه ده. په فعل مضارع کې به عمل شروع کيږي یا به په جریان کې وي او په همدې اساس د لاس سطحه لوړه ده.

(2) د فعل ماضي د ټیټ غږ بر خلاف، فعل مضارع په لوړ غږ تمرین کړئ. څه چې شوي دي هغه تیر شوي دي، له همدې کبله د فعل مضارع لپاره غږ هم ټیټ دی.

په فعل ماضي کې کلیمې په ګډه (**Italic**) بڼه لیکل شوي او په فعل مضارع کې په قائمه (**upright**) بڼه لیکل شوي دي. دا کار یو ځل بیا د فعل ماضي لپاره دا بڼې چې کار بشپړ شوی دی، کلیمات هم په همدې خاطر کاره لیکل شوي چې راحت شي. په فعل مضارع کې کلیمات په قائمه بڼه بنودل شوي تر څو په ډاګه شي چې کار په جریان کې دی یا ژر پیل کيږي.

د فعل ماضي بڼې په پای کې تغیر بدلې، د فعل مضارع د بڼو لپاره په پیل کې بدلون راځي. د دې خبرې په یاد ساتلو لپاره لاندې ټکي په پام کې ساتئ.

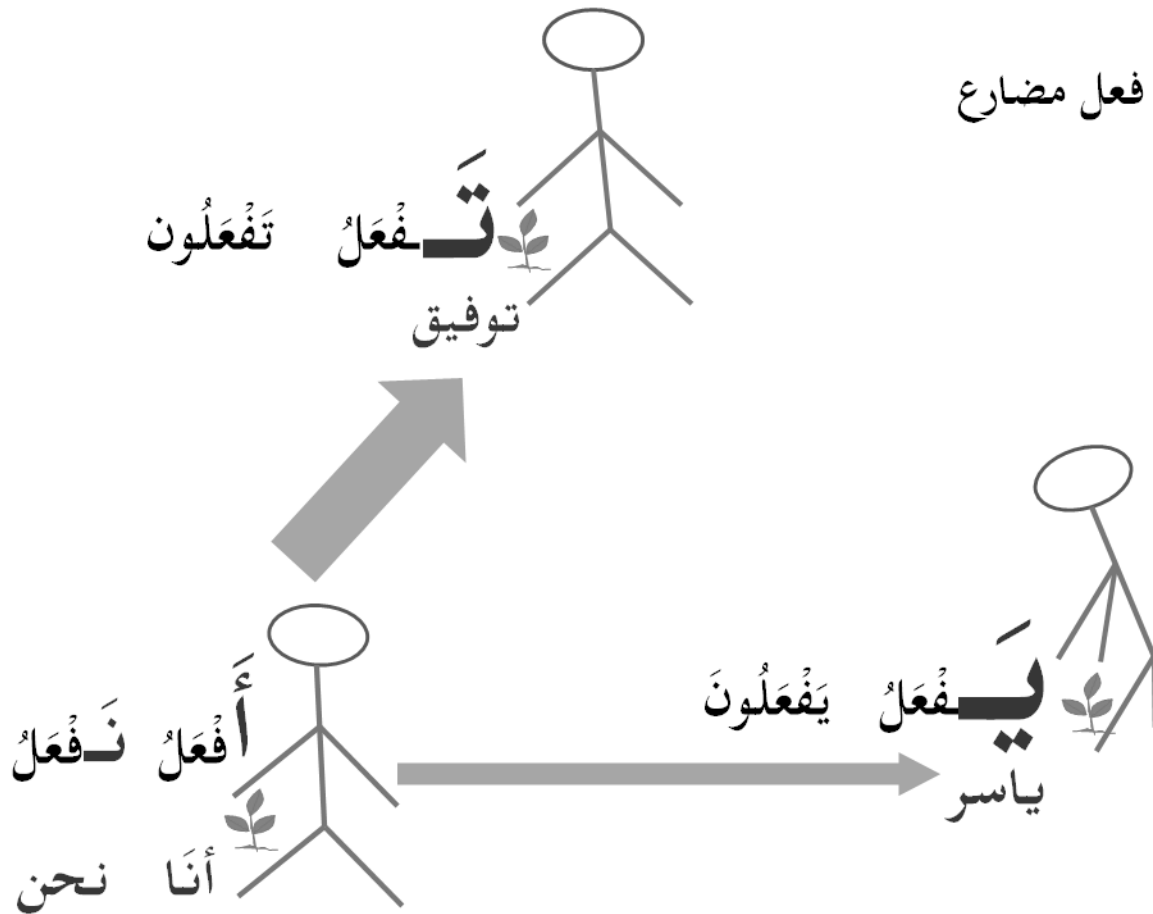
که تاسو د سړک په منځ کې ولاړ یاست، تاسو د هغه موټر، لاری یا جیپ چې ستاسو په لور را روان دی، یوازې مخ لیدلای شئ. هغه څه چې راځي فعل مضارع بڼې. یوازې د مخ کتنه بسنه کوي چې تاسو ووايست چې کوم ډول وسیله را روانه ده. د ډول ډول وسیلو د رسمولو پر ځای موږ یوه الوتکه بڼیو چې د کښیناستلو په حال کې ده کله چې تاسو د ځغاست لیکي په منځ کې ولاړ یاست. د پیل توري ته په کتلو تاسو ویلای شئ چې کار څوک تر سره کوي یا به یې تر سره کړي، ته، هغه او که زه. دا د پیل توري (پَتَان) دي.

شخص	فِعْلُ مُضَارِعًا كَامِلًا زَمَانًا
دریم	هغه یې کوي (سرتنه یې رسوي). و به یې وکړي. يَفْعَلُ
	هغوی یې کوي. و به یې کړي. يَفْعَلُونَ
دوهم	ته یې کوي. و به یې کړي. تَفْعَلُ
	تاسو یې کوئ. و به یې کړئ. تَفْعَلُونَ
لومړی	زه یې کوم. و به یې کړم. أَفْعَلُ
	موږ یې کوو. و به یې کړو. نَفْعَلُ

شخص	سَوْفَ : ژر	سَ : ډېر ژر	د لا زیاتول یې منفي کوي.
دریم	ژر به یې هغه وکړي. سَوْفَيَفْعَلُ	ډېر ژر به یې هغه وکړي. سَيَفْعَلُ	هغه یې نه کوي. لَا يَفْعَلُ
	ژر به یې هغوی وکړي. سَوْفَيَفْعَلُونَ	ډېر ژر به یې هغوی وکړي. سَيَفْعَلُونَ	هغوی یې نه کوي. لَا يَفْعَلُونَ

سَوْفَتَفْعَلُ	ژر به يې ته وکړې.	سَتَفْعَلُ	ډېر ژر به يې ته وکړې.	لَا تَفْعَلُ	ته يې نه کوي.
سَوْفَتَفْعَلُونَ	ژر به يې تاسو وکړئ.	سَتَفْعَلُونَ	ډېر ژر به يې تاسو وکړئ.	لَا تَفْعَلُونَ	تاسو يې نه کوئ.
سَوْفَأَفْعَلُ	ژر به يې زه وکړم.	سَأَفْعَلُ	ډېر ژر به يې زه وکړم.	لَأَفْعَلُ	زه يې نه کوم.
سَوْفَفَعْلُ	ژر به يې مور وکړو.	سَتَفْعَلُ	ډېر ژر به يې مور وکړو.	لَا تَفْعَلُ	مور يې نه کوو.
					دوهم
					لومړی

د نا کلمې زمانې د یادولو لپاره یو بل ټکی (د ونې کښینول).

فرض کړئ چې ستاسو بڼې څنگ ته ستاسو ملگری یاسر ناست دی او یو کوچنی نیاکی کښینوي. یاسر د کوچني نیالکي تر څنگ ډېر لوی ښکاري او په دې بنسټ اول مور هغه وینو. د یاسر "ي" په یاد ولرئ. دغه یې د یَفْعَلُ لومړي توري شوی دی. کله چې ډېر زیات یاسران کار کوي، مور به د ون غږ هم واورو چې د یَفْعَلُونَ د کلیمې په پای کې ور سره یوځای شوی!

په همدې ډول فرض كړئ چې بڼاغلی توفیق ستاسو تر مخه یو نیاګی كښینوي. توفیق به د هغه کوچني نیالګي تر مخه ډېر لوی ښكاره شي او پر دې اساس اول مور هغه وینو. د توفیق "ت" د تَفَعَّلْ له لومړی توري سره مطابقت لري. كله چې ډېر زیات توفیقان كار كوي، مور به یو خُل بیا د ون غږ هم واورو چې د تَفَعَّلُونَ د كلیمې په پای كې ورسره یوځای شوی!

د "زه" لپاره مور په عربي كې "أنا" لرو. د "أنا" د "أَفْعَلْ" له آسره مطابقت لري.

د "نَحْنُ" ن د "نَفَعَلْ" له سره مطابقت لري. په یاد ولرئ چې سمه كلیمه نَفَعَلْده، نه نَفَعَّلُونَ. كله چې مور (نحن) كار تر سره كړئ، مور هغه بي غږه گوو او د "ون" كوم غږ نه ورسره زیاتوو.

یادونه: په لنډه توګه، په كامله زمانه كې، په پای كې د (وَ اَتَتْ ثُمَّ نَأ) تغیر راځي، خو په نامكمله زمانه كې په پیل كې د (ي ت ا ن) بدلون راځي.

تقریباً د قرآن کریم ۸۰۰۰ كلیمې په نامكمله زمانه كې دي. كابو د قرآن کریم هره ۱۰مه كلیمه! هغوی په بشپړه توګه زده كړئ. د پنځو څخه تر لسو دقیقو پوري وخت د دغو بنو په یادولو كې ولګوئ.

نهم لوست: سورة النصر

۱ بهینتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ
% (1) %

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا
% (2) %

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ. نبي ط

إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا. % (3) %

۲ بهینتنه: دا سورت څه وخت نازل شوی دی؟

خواب:

۳ بېښتنه: د تسبیح او حمد تر منځ توپیر بیان کړئ؟

خواب:

۴ بېښتنه: په دې سورت کې د الله د مرستې او بری څخه ما ناڅه ده؟

خواب:

۵ بېښتنه: د النصر سورت څخه مور څه درس اخلو؟

خواب:

د نهم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

۱ پوښتنه: د **يَفْعَلُ** شپږ مضارع صيغې درې ځله د مانا سره وليکئ:

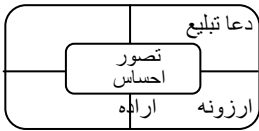
شخص	شمير	فعل مضارع	فعل مضارع	فعل مضارع	ژباړه
درېم غائب	واحد				
	جمع				
دوهم حاضر	واحد				
	جمع				
لومړی متکلم	واحد				
	جمع مثنی				

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	هغه وکر او ما وکر
	هغوی وکر او تاسو وکر
	هغه يې کوي او زه يې کوم
	او مور يې کوو
	دا زه کوم

۲ پوښتنه:
لاندې بيلغتونې هاجز او ویشناو مانايې وليکئ.

	مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ
	اِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ
	إِلَى يَوْمِ الدِّينِ
	مَعَ كِتَابِهَا
	وَعَلَى اللَّهِ

د لسم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۶۱ نوي لغتونه زده کړی، چې
۲۶۸۴۲ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

۱۰. سورة الاخلاص (دسورة گڼه: ۱۱۲)

سریزه: دا سورت کوچنی خو خورا مهم دی. کله چې تاسو په لمانځه کې دا سورت لولئ، دا کار یوازې په دې خاطر مه کوئ چې دا سورت کوچنی دی بلکې د هغه مانا او اهمیت هم په پام کې ساتئ.

- د قرآن کریم له درېمې برخې (ثلث) سره مساوی دی.
 - ځینو اساسي پوښتنو ته ځواب وایي، لکه: موږ باید د چا عبادت وکړو، څوک د دې وړ دی چې عبادت یې وشي.
 - د پیغمبر صلي الله عليه وسلم سنت دا وو چې دا سورت د دوه نور سورتونه به یې یو ځل د هر فرض لمانځه نه وروسته او درې ځله د سهار او ماښام لمانځه نه وروسته تلاوت کول.
- ﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

*85			
قُلْ	هُوَ	اللَّهُ	أَحَدٌ (%1)٪
ووايه	هغه	الله دی،	يو.
په سلگونو ځله په قرآن کریم کې راغلی دی.	هُوَ اللهُ : هغه الله دی		يوواحد: أحد: يو او يوازي
ژباړه: ووايه هغه الله دی، يوازي يو.			

- الله یوازې دی. راځئ چې د هغه د وحدانیت (یوالی) څلور برخې د مثالونو سره ولولو:
1. هغه په ذات کې یو دی. نه کوم شریک (پارتنر) لري او نه خپلوان، نه پلار او نه زوی.
 2. هغه په صفاتو کې یو دی. هیڅوک د غیبو علم نه لري، هیڅوک هغه څه نه شي لیدلای چې الله یې ویني، هیڅوک د هغه په شان مرسته نه شي کولای او هیڅوک هغه لار نه ویني چې هغه یې ویني.
 3. هغه په خپلو حقوقو کې یوازې دی. د بیلګې په توګه هیڅوک د دې حق نه لري چې عبادت د یې وکړای شي.
 4. هغه په خپل اختیار او ځواک کې یوازې دی. د بیلګې په توګه یوازې هغه حق لري چې یو شی حرام یا حلال وګڼي. که موږ په یوه کفرې ټولنه کې ژوند کوو، موږ باید د الله پر دې حکمت هغه کسان وپوهو چې نه پوهیږي.
- **دعا:** ای الله! له ما سره مرسته وکړې چې یوازې ستا عبادت وکړم.
- **ارزونه:** څو ځله تا د خپلو نفسي غوښتنو پیروي کړې؟ په داسې حال کې چې قرآن کریم کې راځي: **أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ** (نو ایا تا کله دهغه چاپه حال باندې غورکړی دی چې هغه خپل نفسي خواهش خپل خدای وګرځاوه) [۴۵:۲۳]. څو ځله دې د شیطان منلې ده؟ په داسې حال کې چې قرآن فرمایي: **أَلَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ (دشیطان بندګي مه کوئ)** [۲۳:۶۰]. ولې هغه ته غوږ شوی یم (د هغه مې منلې)؟ د بدې کمپنۍ، ټلوېزیون، انټرنټ ... له امله.
- دا اراده ونیسئ چې د ژوند بد څیزونه به له منځه وړم تر څو وکولای شم یوازې د الله عبادت وکړم.

➤ د الله کلیمه نورو ته ورسوئ. دا آیت په "قل" سره پیلېږي. مور باید د اسلام پیغام نورو ته په حکمت او نرمۍ سره ورسو، لکه څرنګه چې محمد صلي الله عليه وسلم کول. د توحید او اخلاص د خپرولو لپاره له دې سورت څخه کار واخلي.

اللَّهُ	
الصَّمَدُ % (2%)	
الله	بی نیازه دی
دا د الله نوم دی او پاتې نور ټول لکه رحمن، رحیم... د هغه صفات دي.	الصَّمَدُ : هغه هیچا ته اړ نه دی او ټول هغه ته اړ دي.
ژباړه: الله هیچا ته اړ نه دی او ټول هغه ته اړ دي.	

➤ د دې آیت په تلاوت کولو سره دا په یاد ساتئ چې په حقیقت کې هر شی هغه ته اړ دي خو هغه هیچا ته هم اړتیا نه لري. په دې ځان وپوهوئ چې په بیلیونونو مخلوقات د انسانانو په ګډون د هغه د رحمت، مهربانۍ او د هغه په همیشني مرسته ژوندي پايي.

➤ مور الله ته داسې دعا هم کولای شو: ای الله! یوازې تا زما اړتیاوې او ضرورتونه رفع کړي دي او مرسته دې را سره کړي، نو ای الله په راتلونکي کې مې هم اړتیاوې رفع او مرسته را سره وکړه! ای الله ما یوازې ستا محتاج وګرځوه او بل چا ته مې مه اړ باسه.

347		347	
لَمْ يَلِدْ % لَا		وَلَمْ	
يُولَدُ % (3%) لَا		يُولَدُ % (3%) لَا	
هغه څوک نه دي زیږولی		او نه	
لَمْ	يَلِدْ	لَمْ: نه دی	
نه دی	زیږولی	لَنْ: نه به وي	
ژباړه: نه هغه څوک زیږولی دی او نه هغه زیږول شوي.		یولید: زیږولی (معلوم فعل)	
یولید: زیږول شوی (مجهول فعل)		زیږول شوي.	

➤ د دې آیت په لوستلو مور باید دا مسوولیت احساس کړو چې مور باید دا پیغام له دوو بیلیونو څخه زیاتو عیسویانو ته ورسو چې دا ناسمه عقیده لري چې عیسی علیه السلام د الله زوی دی (نعوذ بالله).

➤ ولې مور ماشومان لرو؟ ځکه چې مور کله د یوازیتوب او ستړیا احساس وکړو، هغوی مور خوشحالي. کله چې مور زاره شو، هغوی زموږ پام ساتي. کله چې مور مړه شو، هغوی زموږ پلانونو او هیلو تر سره کولو ته دوام ورکوي. الله له ټولو دا ډول کمزوریو او اړتیاوو څخه پاک دی.

➤ د زرګونو، میلیونونو، بیلیونونو کلنو پخو وخت ته د تګ هڅه وکړئ او فکر وکړئ!! هغه (الله) هغه وخت هم وه. همداسې په راتلونکي کې به هم هغه وي، او الله به تل تر تله وي.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ % (4%)		
او نشته دی	هغه لره	سیال
و	د هغه لپاره،	برابر
لم	هغه لره	
او	هغه لره	هغه لره
شته	هغه لره	هغه لره
ژباړه: او هیڅوک د هغه سیال نشته.		

- هیڅوک د الله سیال او برابر نشته، نه په ذات کې، نه په صفاتو کې، نه په حقونو کې او نه په اختیار کې. د نړۍ د پراخولي د تصور کوښښ وکړئ. په بیلینونو- بیلینونو نوري کاله پراختیا! او یوازې یو الله، د ټولو کایناتو یوازینی پیداوونکی (خالق).
- دعا: ای الله! له ما سره مرسته وکړې چې په دې پوره یقین او کلکله عقیده ولرم چې یوازې ته زما د ژوند د ټولو چارو او ستونزو لپاره بس یې.
- ارزونه: هغه صحنه مې یاد ته راځي چې زه د زورور او قدرتمنو خلکو په حضور کې ولاړ وم؟ آیا داسې څوک شته چې زه ترې وېرېرم؟ آیا له چا څخه د نفعې (ګټې) توقع لرم؟

په مینه یې تلاوت کړئ: د پیغمبر صلي الله عليه وسلم یو صحابي به په هر رکعت کې د اخلاص سورت تلاوت کاوه او یو بل سورت به یې هم ورپسې لوست. کله چې پیغمبر صلي الله عليه وسلم ترې وپوښتل چې ولې داسې کوي؟ هغه وویل: "له دې سورت سره ډېره زیاته مینه لرم." پیغمبر صلي الله عليه وسلم ورته وویل: "له دې سورت سره ستا مینې ته جنت ته بوتلې."

څه ډول مور له دې سورت سره خپله مینه زیاتولی شو؟ په دې اړه یو ټکی: که ته یو عادي سړي وي او ستا یو نږدې خپلوان یا ملګری یو وتلی ورزش کار یا یو رهبر وي، آیا ته به په خوښۍ له هغه څخه یادونه ونه کړې کله چې ته ځان چا ته ورپیژني؟ راځئ دا بحث نور هم پسي وغځو. الله زموږ خالق او پیدا کوونکی دی. الله مور پیدا کړي یو او دا ټوله حیرانونکي نړۍ یې زموږ لپاره پیدا کړې ده! د هغه مینه له مور سره د یوې مور له مینې څه له خپلو ماشومانو سره یې لري ۷۰ ځله زیاته ده! نو بیا ولې مور زیات - زیات د هغه نوم په مینه یاد نه کړو او په مینې سره د هغه ستاینه ونه کړو؟ ووايه: د ما الله هغه ذات دی چې په خلقت، حکمت، ربوبیت، قدرت، مینه، بښنه کې هیڅ سیال او جوړه نه لري. دا ډول احساس به له تاسو سره ان شاء الله مرسته وکړي چې له الله او د دې سورت له تلاوت سره مو مینه زیاته شي.

ګرامر: په دې لوست کې به د ګرامر دوې نوې قاعدې زده کړو، ان شاء الله.

1. د فعل د امر او نهې جوړولو قاعدې.

مر	نهې	• کله چې تاسو اَفْعَلْ وایئ، د بني لاس په شهادت ګوته

مخامخ لوري ته يو کس ته اشاره وکړئ او لاس مو داسې بنسټه کړئ لکه تاسو چې مخامخ کوم ولاړ کس ته امر کړئ. کله چې اِفْعَلُوا وايئ، هم دا کړنه په څلورو گوتو سره سرته ورسوئ. کله چې تاسو لَا تَفْعَلْ وايئ، د بني لاس په شهادت گوته اشاره وکړئ او لاس مو د چپ لوري څخه بني ته داسې وڅوڅوئ لکه يو کس چې د کوم کار له کولو څخه منع کوئ. کله چې لَا تَفْعَلُوا وايئ، هم دا کړنه په څلورو گوتو سره سرته ورسوئ.	اِفْعَلْ و يې کړه (تر سره يې کړه)!
	اِفْعَلُوا و يې کړئ!

2. کله چې ضميرونه له فعل سره يو ځای راشي، مفعول کيږي. لاندې مثال ته ځير شئ چې د خَلَقَ (هغه پيدا کړی) له فعل سره کار شوی دی. د خَلَقْتَنِي (هغه زه پيدا کړی يم) بڼه در سره ياداشت کړئ چې دلته د "ي" پر ځای "ني" استعمال شوی دی. فعل (لومړی برخه) ممکن کامله، ناکامله، امر، نهي يا په بله هره بڼه وي.

شخص	شمير	متصله/ملكي ضميرونه	خَلَقَ + ... هغه (الله) پيدا کړی
دریم	واحد	هُ	خَلَقَهُ هغه، هغه پيدا کړی دی.
	جمع	هُمْ	خَلَقَهُمْ هغه هغوی پيدا کړي دي.
دوهم	واحد	كَ	خَلَقَكَ هغه ته پيدا کړی یی.
	جمع	كُمْ	خَلَقَكُمْ هغه تاسو پيدا کړي یاست.
لومړی	واحد	نِي	خَلَقْتَنِي هغه زه پيدا کړی يم.
	جمع مثنی	نَا	خَلَقْنَا هغه مور پيدا کړي یو.

لسم لوست: سورة النصر

۱ بېښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ (%1)

الله الصَّمَدُ (%2)

لَمْ يَلِدْ لَمْ يُولَدْ (%3)

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (%4)

۲ بېښتنه: د دې سورت د ځانگړتياوو او خاصيتونو په اړه څو کرښې وليکئ؟
خواب:

۳ بېښتنه: پنځه هغه ټکي چې په دې سورت کې د الله په اړه ذکر شوي دي، ويي ليکئ؟
خواب:

۴ بېښتنه: څنگه مور لهدېسورت سره خپله مينه زياتولشو؟
خواب:

۵ بېښتنه: د هغه صحابي کيسه بيان کړئ چې له دې سورت سره يې مينه درلودله؟
خواب:

د لسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

۱ پوښتنه: (الف) د ټولو فاعلي ضميرونو په کارولو سره لاندې خالي ځايونه پک کړئ، لکه په لومړۍ کرښه کې.

شخص	شمير	ضمائر	خَلَقَ	ژباړه
دریم	واحد	هُوَ	خَلَقَهُ	هغه، هغه پیدا کړی
	جمع	هُمْ		
دوهم	واحد	أَنْتَ		
	جمع	أَنْتُمْ		
لومړی	واحد	أَنَا		
	جمع مثنی	أَنَا		

(ب) دوه ځله فعل امر او فعل نهی د مانا سره ولیکئ.

امر ونهي	امر ونهي	امر ونهي	ژباړه
لَا تَفْعَلْ			
افْعَلُوا			
لَا تَفْعَلُوا			
افْعَلْ			

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	هغه زه پیدا کړی يم
	هغه يې نه کوي
	او مور نه کاوه

۲ پوښتنه:
لاندې بېلغتون په اجزاوو ویشئ او مانايي ولیکئ.

	فَخَلَقَ
	لَا تَفْعَلْ هَذَا
	فَعَلَهُ

همدارنگه دا هم مه کوه	
نو هغه څوک چې ته بي پيدا کړی يي	

وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ	
وَمَا فَعَلْتُهُ	

دعا تبليغ	
تصور احساس	
ارزونه ارابه	

د يوولسم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۶۱ نوي لغتونه زده کړی، چې
۲۹۱۳۱ ځله په قرآنکریم کې راغلي دي.

۱۱. سورة الفلق (دسورة گڼه. ۱۱۳)

سريزه: الفلق او الناس سورتونه چې د قرآن کریم دوه وروستي سورتونه دي مور ته د ځانونو ساتلو لپاره غوره دعا گاني رابښي.

- دا د پيغمبر صلي الله عليه وسلم سنت دی چې د قرآن کریم درې وروستي سورتونه د هر لمانځه څخه وروسته يو ځل او د سهار او ماښام له لمانځه څخه وروسته درې ځله تلاوت شي.
 - له عايشې رضي الله عنها څخه روايت دی چې پيغمبر صلي الله عليه وسلم به مخکې له بیدېدلو څخه درې وروستي سورتونه په خپلو لاسونو چُف کول او بيا به يې په ټول بدن را کابل. [بخاري او مسلم]
- څوک زموږ څخه غواړي چې خوندي او محفوظ وي؟ هر څوک! بيا نو موږ بايد د دې سورتونو په منظمه توگه تلاوت خپل عادت وگرځو. د دې کار په کولو سره موږ دوي گټې کوو: (۱) خوندي کيرو، او (۲) د سنتو د اتباع ثواب او اجر تر لاسه کوو.

﴿أعوذ بالله من الشيطان الرجيم﴾ ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾

قُلْ	أَعُوذُ	بِرَبِّ	الْفَلَقِ (%1%)
ووایه	زه پناه غواړم	په رب	د سبا
	أَعُوذُ بِاللَّهِ	بِ + رَبِّ	فَلَق: سبا، سپیده داغ
ژباړه: و وایه زه پناه غواړم دسبا په رب.			

- په یاد ولری چې هر یو شپه او ورځ د فتنو او افتونو سره مخ دی د بیلگې په توگه ویروسونه، شریرو او حاسد خلک.
- تصور وکړئ: الله د سبا رب دی. د لمر، د سبا (سپیده داغ) د منبع، د ځمکې څخه د هغه د واټن، د ځمکې د مدار ... په اړه مطالعه او فکر وکړئ. او بیا د دې سورت د تلاوت په وخت کې د الله د لویې احساس وکړئ.
- کله چې دا سورت تلاوت کوئ هغه دوه څیزونه درک کړئ چې دلته یې یادونه شوې ده: الله رب (د هر څه پالونکی او روزونکی) دی، او هغه د شپې له تیارو څخه ورځ راولي. تیاره له شر سره مقایسه شوې او سبا په ژغورنه (نجات) دلالت کوي.

➤ دا سورت په قل (ووايه) نو مور بايد دا سورت تلاوت كړو او په حكمت او نرمۍ يې نورو ته ورسو، هماغه د رسول الله صلي الله عليه وسلم په طريقه.

2155		29	
خَلَقَ % (2%)		مَا	شَرٌّ
له	شر	د هغه څه څخه	چې هغه پيدا كړی دی
		څه شی	خالق: پيداكړونکی
ژباړه: دهر هغه څه له شر څخه چې هغه پيدا كړی دی.			

- شر دوي ماناگانې لري: بدې او تكليف. ځينې بدۍ بڼې بڼكارپري خو پايله او عاقبت يې ډېر بد وي. په دې اساس هغه هم د شر له ډلې څخه دي.
- مور د الله څخه د ټولو هغو شرونو څخه ساتنه غواړو چې هغه پيدا كړي دي، لكه د هغه د مخلوقاتو له شر څخه. د بيلگې په توگه الله، انسانان د خپل عبادت لپاره پيدا كړي دي خو ځينې د هغوی څخه نور ځوروي. مور له الله څخه غواړو چې مور له داسې خلكو څخه وساتي.
- همدارنگه مور له الله څخه غواړو چې مور له ټولو ژونديو (حيه) او غير ژونديو (غير حيه) مخلوقاتو له شر څخه وساتي.
- الله خالق دی او هر څه هغه پيدا كړي دي. الله د مور د هغه د مخلوقاتو (چې هر څه پكې راځي) له شر څخه وساتي. كه څه هم درى وروستي آيتونه د دريو مشخصو شرونو څخه بحث كوي. كوم يو له دغو دريو (شپې، كوډو او حسد) څخه ډېر معمول دی! مور نه پوهيږو كه دا شرونه زمور په وړاندې په كار اچول شوي وي!

وَقَبَّ % (3%)		إِذَا	غَاسِقٍ	وَمِنْ شَرِّ		
چې هغه خوره شي.		كله	د ترورمۍ (تيارې)	او د شر څخه		
وَقَبَّ : چې هغه خوره شي				شَرِّ	مِنْ	وَ
إِذَا وَقَبَّ : چې هغه خوره شي				شر	څخه، له	او
ژباړه: او د شپې د ترورمۍ له شر څخه ، چې كله هغه خوره شي.						

- د هر دولسو ساعتونو وروسته شپه راځي. د كار وخت پای ته رسيدلى او خلك نور استراحت كوي. په دې وخت كې شر او فساد په اسانۍ سره د انسان مغز ته لاره كوي. د بې كاره سرې مغز د شيطان كار ځای دی.
- ډيري د شر او فساد چارې او غير اخلاقي پيښې د شپې په مهال سرته رسيږي، لكه خراب ټلويزيوني پروگرامونه، د فساد محفلونه، خراب فلمونه او داسې نورې بدې چارې.
- د غلو او دښمنانو لپاره دا اسانه د چې په شپه كې تيرى وكړي.

➤ د شپې تر ناوخته وېښ پاتې كيدل هم بد كار دى، ځكه چې سهار د وخته پاڅيدل ستونزمن كوي. دا چاره روغتيا ته هم ډېر زيان رسوي. تاسو همدارنگه د سهار په وخت د كار كولو تر ټولو غوره چانس هم د لاسه وركوئ.

وَمِنْ شَرِّ		النَّفَثِ	فِي الْعُقَدِ (%4)
او د شر څخه	د پو كوونكيو	په غوتو كې.	
	نَفَاثَةٌ: هغه كس چې پو كې. جمع حالت د نَفَاثَاتٍ د نَفَاثَاتٍ	عُقْدَةٌ: غوته	
ژباړه: او په غوتو كې د پوكوونكيو (نارينه و يا بنځينه و) د شر څخه			

➤ په ځينو هغو كورنيو كې چې تر منځ يې اړيكي بڼه نه وي، خلك د خپلوانو سره د كتلو او ملاقات څخه وېره كوي. دوى د هغوى له كډو او نورو فتنو څخه په ډار كې وي. دا سورت د ټولو ستونزو لپاره تر ټولو غوره علاج او درملنه ده.

➤ كوي او جادو د الله له لوري ستره ازموينه ده. كه هغوى په الله ټينگه عقیده و نه لري، هغوى د شرک مرتک کيږي او د حل لپاره غير اسلامي لارو چارو ته لاس اوږدوي.

➤ هغه ورځني پوکونې (پوفونه) له ياده مه باسئ چې زموږ هغه دښمنان يې سر ته رسوي چې زموږ سره اوسېږي! پيغمبر صلي الله عليه وسلم فرمايلي دي: هر کله چې کوم يو له تاسو څخه ویده کيږي، شيطان درى غوتې په خپله غاړه پورې تړي. هغه دا طلسم په هره غوته وايي: "ته اوږده شپه لري، نو وېده شده." کله چې هغه را وېښ شي او الله ياد کړي، يوه غوته ايسته کيږي. كه هغه اودس وکړي دوهمه غوته له منځه ځي؛ او کله چې هغه لمونځ وکړي، ټولې غوتې به لري او له منځه ولاړې شي او هغه به سهار په خوبنۍ او ارامۍ سره پيل کړي او که نه هغه به په يو بد او د لټې په حالت کې را پاڅيږي. [بخاري او مسلم].

➤ كه تاسو د شپې تر ډېره وېښ و اوسئ، تاسو شيطان ته يوه ستره موکه او چانس وركوئ چې تاسو ویده کړي او د سهار لمونځ در څخه پاتې شي.

وَمِنْ شَرِّ		حَاسِدٍ	إِذَا	حَسَدَ (%5)
او د شر څخه	د رځه ناک	کله چې	هغه رځه کوي	
	فَاعِلٌ: سر ته رسوونکى حَاسِدٍ: هغه چې رځه (حسد) کوي		حَسَدًا: هغه رځه (حسد) وکړ إِذَا حَسَدًا: کله چې هغه رځه کوي.	

ژباړه: او د شر څخه د رخه ناک کله چې هغه رخه کوي.

- يو بخیل، بي پيرزويني، رخه ناک او حسود سړی به همدا هڅي کوي چې ستاسو حيثيت، کار، شته تباہ او له منځه يوسي او يا تاسو وځوروي.
- الله ته دعا وکړئ چې مور له دې څخه وژغوري له چا سره حسد او کينه وکړو او الله دې مور د نورو له حسد څخه هم وساتي. پيغمبر صلي الله عليه وسلم فرمايلي: له کيني څخه ځان وساتي، ځکه کينه تقوی داسي له منځه وړي لکه اور چې لرگي له منځه وړي. يا يې د لرگيو پر ځای وابنه ياد کړي دي. [ابوداود].

گرامر: رايي چې د لاندې دريو بنو جوړول (تشکيلول) زده کړو: فاعل، مفعول، فعل

يو وخت مسلمانانو نړۍ ته پوهه، هنر او ټکنالوجي وربښودل. اوس دا چاره سرچپه او بر عکس ده ځکه مور قرآن ته شا کړي ده. په ياد ولري چې بيا يې ورته وښايست.	active participle; passive participle, and verbal noun
کله چې تاسو فَاعِل (کوونکی) وايئ، په بني لاس يې داسې وښايست لکه تاسو چې څه ورکوئ. يو چا ته چې په خيرات کې يوه روپۍ ورکوئ!	فَاعِل ترسره کوونکی
کله چې تاسو مَفْعُول (هغه څوک چې اغيزمن کيږي يا عمل پرې واقع کيږي) وايئ، په بني لاس يې داسې وښايست لکه تاسو چې څه تر لاسه کوئ. په ورغوي کې مو يو روپۍ (سکه) د خپل ورغوي په واسطه تر لاسه کوئ!	مَفْعُول اغيزمن کيدوونکی
کله چې تاسو فِعْل (کول، تر سره کول) وايئ، خپل بني لاس موتي او داسې يې وڅوځوئ لکه تاسو چې د يوې کرنې قوت ښيئ.	فِعْل تر سره کول، عمل (د تر سره کولو)
	جمع. فَاعِلُون، فَاعِلِينَ
	جمع. مَفْعُولُون، مَفْعُولِينَ

د پنځو څخه تر لسو دقيقو وخت مو ورکړئ او باوري شئ چې د **TPI** څخه په پوره استفادې سره، تاسو د **فَعْل** جدول په بشپړه توګه ياد او حفظ کړی دی. تقريباً د قرآن کریم ۱۹،۰۰۰ کلیمې (په تخميني توګه ۲۵%) له همدې ډولونو څخه دي، د بيلګې په توګه: په منځنۍ توګه د قرآن کریم هره څلورمه کلیمه يوه د دغو نمونو او ډولونو څخه ده!!

جدول په څلورو پړاونو کې په اغيزمنه توګه تريس کيدای شي. (۱) ښوونکی او زده کوونکي د هره کلپه د مانا سره تکرار کړئ؛ (۲) ښوونکی د عربي کلیمې وايي او زده کوونکي به يې مانا ورته وايي؛ (۳)

بنوونکی د عربي کلیمې وايي او زده کوونکي به يې هم په عربي ورسره تکراروي؛ (٤) بنوونکی او زده کوونکي د عربي کلیمې په يو خايي توگه وويي. په هر پړاو کې، له TPI څخه د اغيزمنې زده کړې لپاره د کار واخيستل شي.

د فَعَلَ (ف) فعل مختلفي بني په قرآنکريم کې ١٠٥ ځله راغلي دي.

		فِعْلٌ مُضَارِعٌ		فِعْلٌ مَاضِيٌّ	
فَعَلَ ، يَفْعَلُ ، اِفْعَلْ		هغه کوي. و به کړي.	يَفْعَلُ	هغه وکړ (عمل يې تر سره کړ).	فَعَلَ
نَهَى	مَرَّ	هغوی کوي. و به کړي.	يَفْعَلُونَ	هغوی وکړ.	فَعَلُوا
مه کوہ!	اِفْعَلْ وکړه!	ته کوي. و به کړي.	تَفْعَلُ	تا وکړ.	فَعَلْتَ
مه يې کوئ!	اِفْعَلُوا (تاسو تول)	تاسو ټول کوئ. و به کړئ.	تَفْعَلُونَ	تاسو وکړ.	فَعَلْتُمْ
فَاعِلٌ: تر سره کوونکی		زه کوم. و به کوم.	أَفْعَلُ	ما وکړ.	فَعَلْتُ
مَفْعُولٌ: اغيزمن کيدوونکی		مور کور. و به کور.	نَفْعَلُ	مور وکړ.	فَعَلْنَا
فِعْلٌ: تر سره کول، عمل (د تر سره کولو)		هغه کوي. و به يې کړي.	تَفْعَلُ	هغې وکړ.	فَعَلَتْ

یوولسم لوست: سورة الفلق

۱ بېښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (%1)٪

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (%2)٪

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (%3)٪

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّثَاتِ فِي الْعُقَدِ (%4)٪

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (%5)٪

۲ بېښتنه: زموږ پيغمبر صلي الله عليه وسلم له هر فرض لمانځه څخه وروسته کوم سورت تلاوت کولو؟
خواب:

۳ بېښتنه: پيغمبر صلي الله عليه وسلم به له ویده کيدلو څخه مخکې کوم سورت ثلاث کاوه؟
خواب:

۴ بېښتنه: د شپې له لوري څوک زموږ په سرونو غوټې پوه کوي؟
خواب:

۵ بېښتنه: د "حسد" مانا واضیح کړئ.
خواب:

د یوولسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

۱ پوښتنه: (الف) لاندې کلیمې عربي ته وژباړئ.

شخص	شمير	ژباړه	فعل ماضي	ژباړه	فعل مضارع
درېم غائب	واحد	هغه وکړ (عمل يې تر سره کړ).		هغه کوي. و به کړي.	
	جمع	هغوی وکړ.		هغوی کوي. و به کړي.	
دوهم حاضر	واحد	تا وکړ.		ته کوي. و به کړي.	
	جمع	تاسو وکړ.		تاسو ټول کوئ. و به کړئ.	
لومړی متکلم	واحد	ما وکړ.		زه کوم. و به کوم.	
	جمع مثنی	موږ وکړ.		موږ کوو. و به کوو.	
غائب	واحد مؤنث	هغې وکړ.		هغه کوي. و به یې کړي.	

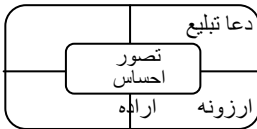
(ب) د لاندې کلیمو مختلفې بڼې ولیکئ.

: امریه بني فَعَلْ ، يَفْعَلْ ، اِفْعَلْ		فِعْل مَاضِي	فِعْل مُضَارِع
		ژباړه	ژباړه
		فَعَلْ	يَفْعَلْ
		هغه وکړ.	هغه کوي/و به کړي.
مُر	ژباړه		
نَهِي	ژباړه		

تر سره کوونکی:			
اغیزمن کیدوونکی:			
تر سره کول، عمل (د تر سره کولو):			

۳ پ: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.	
	ما نه دی کړی (عمل) مي نه دی تر سره کړی)
	همدارنگه زه به ونه کړم (عمل به تر سره نه کړم)
	ته به و نه کړي.
	مور به ونه کړو
	تاسو به ونه کړئ.

۲ پ: لاندې عربی بیلغتونېهاجز او ویشئ او مانایې ولیکئ.	
	وَمَا فَعَلُوهُ
	لَا يَفْعَلُونَ
	مَا فَعَلْتُمْ
	فَأَفْعَلُوا
	وَاسْتَغْفِرُهُ

د دولسم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۷۰ نوي لغتونه زده کړی، چې
۲۹۷۱۸ ځله په قرآنکریم کې راغلي دي.

۱۱. سورة الناس (دسورة گڼه: ۱۱۴)

سریزه: الفلق او الناس سورتونه چې د قرآن کریم دوه وروستني سورتونه دي مور ته د ځانونو ساتلو لپاره غوره دعا گانې رانښيي.

دا د قرآن کریم وروستنی سورت دی. د دې سورت مقدمه په تیر لوست کې ولوستل شوه.

﴿أعوذ بالله من الشيطان الرجيم﴾ ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾

قُلْ	أَعُوذُ	بِرَبِّ	النَّاسِ (%1)
ووايه	زه پناه غواړم	په رب (د)	انسانانو
	أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ	بِ + رَبِّ	إِنْسَانٍ : انسان، سړی نَاسٍ : انسانان، خلک، سړي
ژباړه: ووايه زه پناه وروړم د انسانانو رب ته.			

- د هر څخه تر مخه مور بايد په دې پوه شو چې مور په مسلسل توگه د شيطان تر حملو او لاندي يو چې هغه تل له مور سره دی.
- تصور وکړئ: الله د اوو بيليونو انسانانو پالونکی او رب دی چې په دې خاورينه کره کې ژوند کوي، او په دې سر بيره د هغوی چې مخکې مړه شوي او د هغوی چې په راتلونکي کې به وي.
- يوازي هغه دی چې د باران د وربښت، په څلورو فصلونو کې د حاصلاتو، د ځمکې او لمر په جلا جلا مدارونو کې د ساتلو، د فصلونو د بدلون او زموږ د بقا د ټولو څيزونو باعث کيږي.
- هغه هره ثانيه زموږ د هرې حجرې او هر اتوم مراقبت کوي. هغه د هر چا هر وخت او تل تر تله رب دی. د دې سورت د تلاوت پر مهال د هغه د لویې احساس وکړئ.
- الله عزوجل دا سورت په "ووايه" سره پيل کړی دی. مور بايد دا سورت تلاوت کړو او همدارنگه په حکمت او همربانۍ سره يې نورو ته ورسو، کومه طريقه چې د پيغمبر صلي الله عليه وسلم ده.

*34	*14
إِلِهِ النَّاسِ (%3)	مَلِكِ النَّاسِ (%2)
د انسانانو (حقيقي) معبود	د انسانانو پاچا،
ژباړه: د انسانانو پاچا، د انسانانو حقيقي معبود.	

- مَلَكٌ او مَلِكٌ بايد سره گډ نه شي! د مَلَكٌ كلیمې مانا پرېښته ده (جمع: مَلَائِكَةٌ). د مَلَكٌ او مَلَائِكَةٌ کلیمې په قرآن کریم کې ۸۸ ځله راغلي دي.
- تصور وکړئ: هغه د اوو بیلینو ژونديو انسانانو رېښتیني او حقیقي پاچا دی. هغه د هغوی د هر څه څښتن دی چې هغوی یې لري، د هغوی د مرگ او ژوند په گډون. که څه هم ډېری د هغوی یا د هغه څخه انکار کوي یا یې هیر کړی دی، هغوی هغه ته غږ کوی او هغه غواړي (مرسته ترې غواړي) په ځانگړي توگه په ستونزمنو وختونو او مشکلاتو کې.
- دعا: ای الله! زما سره مرسته وکړه چې تا رېښتیني پاچا او د ژوند په هغو برخو کې چې اختیار پکې لرم د یوازیني معبود په توگه ومنم.
- ارزونه: که زه د هغه د قوانینو اطاعت و نه کړم، نو ما په خپلو کړنو کې هغه د پاچا په توگه نه دی نیولی!
- ارزونه: که زه د هغه اطاعت او پیروي و نه کړم، نو ما په پوره مانا هغه د معبود او خدای په توگه نه دی منلی. څو ځلي مي د خپلو ارزوگانو او خواهشاتو منلي ده؟ د قرآن کریم په اساس، که څوک د خپلو خواهشاتو پیروي وکړي هغه یې خپل خدای گرځولی دی لکه چې فرمایي: أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ (نو ایا تا کله دهغه چا په حال باندې غورکړی دی چې هغه خپل نفسي خواهش خپل خدای وگرځاه) [۴۵:۲۳]. [څو ځله دي د شیطان منلي ده؟ په داسې حال کې چې د شیطان پیروي د هغه بنده گي کول دي، لکه چې په قرآن کریم کې راځي: أَلَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ (دشیطان بندگي مه کوئ) [۲۳:۶۰]. ولې هغه ته غور شوی يم (د هغه مي منلي)؟ د بدې کمپنۍ، ټلوېزيون، انټرنټ ... له امله؟

مِنْ شَرِّ	الْوَسْوَسِ لَا	الْحَنَاسِ (%4)
له شر	د هغه وسوسه اچونکي	چې ځي راځي.
	هغه څوک چې په پټه په زړونو کې څه اچوي.	مگر هغه هيڅکله مور نه پرېږدي تر څو چې مړه شو.
ژباړه: د هغه وسوسه اچونکي له شر څخه چې په وار وار ځي راځي.		

- زموږ د ترټولو بد دښمن شیطان او د دوو هغو پرېښتو حضور احساس کړئ چې تل له مور سره دي.
- د شیطان په دښمنۍ او د هغه په حملو ځان پوه کړئ او په رېښتیني توگه الله ته سوال وکړئ چې مور د هغه څخه وساتي.
- د الله د یاد او ذکر لويې او اهميت وپېژنئ ځکه هغه مور له شیطان څخه ساتي.

الَّذِي	يُوسِسُ	فِي صُدُورِ	النَّاسِ (%5)
هغه چې	وسوسي اچوي	په سينو کې	د خلکو.

هغه يو چې الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ	يُوسُوسُ	وسوسي	صَدْر: سينه
	وَسْوَاسٍ	هغه څوک چې وسوسه اچوي.	صُدُور: سيني
ژباړه: هغه چې د خلکو په سينو کې وسوسي اچوي.			

- وسوسه د دې ته وايي چې په زړه کې په پټه توگه څه واچوي.
- شيطان هڅي کوي چې په سينو کې وسوسي واچوي، ځکه چې سينه زړه ته د ننوتلو ځای دی. دا داسې دی لکه يو غل چې د کور شاوخوا پرانيستي سيمي ته د ننه شي.
- که زړه د الله په ذکر سره ژوندی او سالم وي، نو د شيطان د وسوسو اچولو حملې به ناکامي شي او هغه به بدبختی او ذلت سره بهر شي. که داسې نه وو نو بيا به هغه شخص گناهونو ته مخه کړي.
- الله په قرآن کریم کې فرمايي: شِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ (د هغو لپاره شفاء ده چې په سينو کې دي). دا د ناپوهی، جهل، شکونو، ریا او د ناسمو غوښتنو او خواهشاتو درملنه کوي.

*32	
مِنَ الْجِنَّةِ	وَالنَّاسِ (%6)
که هغه له پيريانو څخه وي	او که د انسانانو څخه.
ژباړه: که هغه له پيريانو څخه وي او که د انسانانو څخه.	

- د قرآن کریم وروستۍ کليمه خلک (شرير خلک) دي، دا مونږ ته يوه خبرتيا ده چې ښه چې ښه ټولنه ولرو!
- پيغمبر صلي الله عليه وسلم فرمايلي دي چې زموږ د هر يوه سره يو شيطان جن تل وي. او دا شيطان د هر فرصت په تر لاسه کولو تل دا هڅي کوي چې هغه د لارې څخه وباسي.
- د انسانانو له ډلې څخه شيطان څوک دی؟ ټول هغه کسان چې په مستقيم يا غير مستقيم ډول د شيطان لپاره کار کوي، هغوی چې مور د الله له لارې څخه بې لارې کوي. د ټولې هغو رسنيو، ټلوېزيونونو، اخبارونو او مجلو په گډون چې ناوړه ليکنې او خپرونې لري. حتی زموږ د شاوخوا هغه نارينه او ښځې چې د خپلو جامو، خبرو او کړنو په واسطه د شيطان نماينده گي کوي. آيا دا نړۍ د همدا ډول خلکو څخه ډکه نه ده؟ آيا تاسو اوس په دې پوهيرئ چې دا سورت زموږ د ساتنې لپاره څومره ارزښتمن او مهم دی!
- د دا ډول شيطان کيدلو نه الله ته پناه وروړئ.
- پلان: هڅه وکړئ چې د هر ډول ناوړه پروگرامونو، شې گريو (gadgets)، ملگرو څخه ځان وساتئ او خپل وخت د نيکو کړنو په سرته رسولو ولگوئ. د الله څخه د مرستې غوښتلو سربيره بايد په ډليزه توگه کار وکړو چې د هر ډول فتنو او فسادونو څخه پاکه فضا او محيط را منځ ته کړو.
- **گرامر:** د فَتَحَ او جَعَلَ مختلفې بڼې تمرين کړئ. هڅه وکړئ چې په پوره ډول يې زده کړئ. د TPI څخه په استفای سره يې، په څلورو پړاونو کې تمرين کړئ لکه څرنگه چې په تير لوست کې تشریح شول.

فَتَّحَ (ف) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۲۹ ځله راغلي دي.

		فِعْلُ مَضَارِعَ		فِعْلُ مَاضِي
فَتَحَّ، يَفْتَحُ، افْتَحَ		هغه خلاصوي (پرانيزي) خلاص به کړي	يَفْتَحُ	فَتَحَ هغه پرانيست (خلاص کړ)
نهي	مَر	هغوی خلاصوي خلاص به کړي	يَفْتَحُونَ	فَتَحُوا هغوی پرانيست
مه پرانيزه!	اِفْتَحْ پرانيزه!	ته خلاصوي خلاص به کړي	تَفْتَحُ	فَتَحْتَ تا پرانيست
مه پرانيزی!	اِفْتَحُوا پرانيزی!	تاسو خلاصوي خلاص به کړئ	تَفْتَحُونَ	فَتَحْتُمْ تاسو پرانيست
فَاتِح: پرانيستوونکی، خلاصوونکی		زه خلاصوم خلاص به کړم	أَفْتَحُ	فَتَحْتُ ما پرانيست
مَفْتُوح: پرانيستی، خلاص، پرانيستل شوی		مور خلاصو خلاص به کړو	رَفْتَحُ	فَتَحْنَا مور پرانيست
فَتَّاح: پرانيستل		هغه (مؤنث) خلاصوي خلاص به کړي	بَفْتَحُ	فَتَّحَتْ هغې پرانيست

جَعَلَ (ف) د دې فعل مختلفي بني په قرآن کریم کې ۳۴۶ ځله راغلي دي.

		فِعْلُ مَضَارِعَ		فِعْلُ مَاضِي
جَعَلَ، يَجْعَلُ، اجْعَلْ		هغه گرځوي و به گرځوي	يَجْعَلُ	جَعَلَ هغه وگرځاوه
نهي	مَر	هغوی گرځوي و به گرځوي	يَجْعَلُونَ	جَعَلُوا هغوی وگرځاوه
مه	اجْعَلْ وگرځوه!	ته گرځوي	تَجْعَلُ	جَعَلْتَ تا وگرځاوه

گرخوه!		و به گرخوي	
مه لا تَجْعَلُوا گرخوي!	اَجْعَلُوا و گرخوي!	تاسو گرخوي و به گرخوي	جَعَلْتُمْ تاسو و گرخاوه
جَاعِلٌ: گرخوونكي مَجْعُولٌ: گرخول شوي جَعِلٌ: گرخول		زَهْ گرخوم و به گرخوم	جَعَلْتُ ما و گرخاوه
		مورن گرخوو و به گرخوو	جَعَلْنَا مورن و گرخاوه
		هغه (مؤنث) گرخولي و به گرخولي	جَعَلْتُ هغي و گرخاوه

یوولسم لوست: سورة الفلق

۱ پوښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (%1)٪
 مَلِكِ النَّاسِ (%2)٪
 إِلَهِ النَّاسِ (%3)٪

مِنْ شَرِّ	الْوَسْوَاسِ الْآسِ	الْخَنَّاسِ (%4)٪	

الَّذِي	يُوسِسُ	فِي صُدُورِ	النَّاسِ (%5)٪

مِنَ الْجِنَّةِ	وَالنَّاسِ (%6)٪		

۲ پوښتنه: د "رب" مانا د مثالونو سره روښانه کړئ؟
 ځواب:

۳ پوښتنه: د شرّ اصطلاح واضح کړئ؟
 ځواب:

۴ پوښتنه: شيطان کله (څه وخت) وسوسه اچوي؟
 ځواب:

۵ پوښتنه: شر اچوونکي او شرير خلک څه ډول وسوسه اچوي؟
 ځواب:

د دوولسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

اېښتنه: د لاندې فعلونو مختلفې بڼې وليکئ.

	فعل ماضي ژباړه	فعل مضارع ژباړه
امريه بني فَتَحَ ، يَفْتَحُ ، اِفْتَحُ	فَتَحَ هغه پرانست (خلاص كړ)	يَفْتَحُ هغه جوړوي جوړ به كړي
مُرَ ژباړه		نَهِيَ ژباړه
پرانيستونكې، خلاصونكې پرانيستي، خلاص، پرانيستل شوي پرانيستل		

	فعل ماضي ژباړه	فعل مضارع ژباړه
امريه بني جَعَلَ ، يَجْعَلُ ، اجْعَلُ	جَعَلَ هغه جوړ كړ	يَجْعَلُ هغه جوړوي/ جوړ به كړي
مُرَ ژباړه		نَهِيَ ژباړه

۳ پ: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

۲ پ:

		لاندېعر بيلغتون هېهه جز او وويشئ او مانايي وليكي.	
	مور هغه جور كړي		جَعَلْنَاكُمْ
	همدارنگه مور هغوي جور كړي		جَعَلْنَا
	هغه جوړوي تاسو		وَأَجَعَلُهُ
	ته جوړوي هغه		تَفْتَحُونَ
	مور پرانيست		يَفْتَحُ

۱۳. سورة الكافرون (دسورة گڼه. ۱۰۹)

کله چې د مکې مشرکینو ولیدل چې ورځ تر بلې د هغو کسانو شمیره ډېرېږي چې خپل دین پرېږدي او اسلام ته مخه کوي، هغوی شریک کیدلو او یوځای کیدني یو نوی وړاندیز وکړ. هغوی پیغمبر صلي الله عليه وسلم ته وویل چې یو کال به دوی یوازې د الله عبادت وکړي خو په بل کال به پیغمبر صلي الله عليه وسلم د الله د عبادت سربیره د دوی خدایان هم لمانځي او عبادت به یې کوي. په ځواب کې الله عزوجل دا سورت نازل کړ. دا سورت یو ډېر مهم پیغام له ځان سره لري. دا سورت مور ته دا وایي چې په عقیدوي موضوعاتو کې هیڅ ډول شریک والی نشي کیدای.

- پیغمبر صلي الله عليه وسلم به دا سورت او د الاخلاص سورت د سهار او ماښام په سنت لمونځونو کې تلاوت کاوه. [مسند احمد، ترمذي، نسائي او ابن ماجه]
- پیغمبر صلي الله عليه وسلم ځینو صحابه کرامو ته د ویده کیدو څخه د مخه د الکافرون سورت د تلاوت لارښوونه کړې ده: د الکافرون سورت تلاوت کړئ د شرک څخه به وژغورل شی. [ابو داوود]

﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ	يَا أَيُّهَا	الْكَافِرُونَ % (1%)
ووايه (چې)	ای	کافرانو!
	یا، أَيُّهَا، يَا أَيُّهَا : ای	کافر: مفرد کافرون، کافرین: جمع
ژباړه: ووايه چې ای کافرانو!		

- هر غیر مسلمان کافر نه دی! یوازې هغه څوک دی چې پیغام ورته ورسیري، پرې وپوهیږي خو هغه رد کړي. قرآن کریم نامسلمانانو ته په يَأَيُّهَا النَّاسُ (ای خلکو!) سره خطاب کړی دی.
- هغه وخت چې تاسو ماشومان وئ او ستاسو پلار به ستاسو کوم ورور یا خور ته په غوسه کیده نو آیا ستاسو نور وروڼه او خویندې به چمتو او متوجه کیدل نه؟ دلته هم الله هغو کفارو ته ډېر په غوسه دی چې پیغمبر صلي الله عليه وسلم ته راغلي وو. هغوی نه یوازې دا چې مشرک وو بلکې پیغمبر صلي الله عليه وسلم یې هم شرک ته وربللو او د شرک دعوت یې ورته کاوه. د هغه خطاب "ای کافرانو!" مور باید دېته متوجه کړي چې د الله نافرمانی ونه کړو او داسې کومه کړنه سر ته ونه رسوو چې د کافرانو سره ورته والی او مشابهت پکې وي.
- د کفارو سره اصلي ستونزه څه وه؟ هغوی وروسته له دې چې په حقیقت پوه شوي وو هغه یې د خپلو خواهشاتو، نفس، شتمنی، موقف او رواجونو له امله رد کړی وو او ترې منکر وو.
- دعا: ای الله! مور ته توفیق راکړې چې د خپلو نفسونو، خواهشاتو، او موقفونو په خاطر حق رد نه کړو.

- ارزونه: خو واري مي حق رد کړی دي او يا خو ځله مي ژر تر ژره نه دی منلی؟
- اراده وکړه چې توبه به کوي. اراده وکړه چې د الله په لویی به ځان پوهوي او ځان به د حق په منلو سره روزي.
- تبلیغ: خلک د هغه کس په خطرناکه پایله خبر کړی چې د نفس او رواجونو پیروي کوي.

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ % (2) %		
زۀ عبادت نه کوم	د څه	عبادت چې تاسو کوی.
شَهْدُ: زه شاهدي ورکوم اَعُوذُ: زه پناه غواړم		تَقَعْلُونَ: تاسو کوی
ژباړه: زه دهغو عبادت نه کوم چې تاسي يې عبادت کوی		

عبادت دري ماناوې لري: (۱) لمانځنه (۲) اطاعت يا پیروي، (۳) بنده گي. په دريو وړو کې هيڅ شريک نشته. دا ټول د يو الله لپاره دي.

- نن ورځ، ځيني کفار هڅه کوي چې اسلام بد نام کړي. پدې محيط کې، تاسو بايد د اسلام پیروي وکړی بي له دې چې د کمي او حقارت احساس وکړی. تاسو بايد په خپل ايمان او عقیده ټينگ و اوسئ او د اسلام په خاطر د الله شکر اداء کړی.
- هغه کسان وگورئ چې د اسلام ضد دي، هغوی ته د ړندو په نظر وگرړی چې زهر خوري.

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ % (3) %				
او نه تاسي ياست		عبادت کونکي	(د) څه شي	چې زه عبادت کوم
و	لَا	عَابِدُ: مفرد		شَهْدُ: زه شاهدي وايم
او	نه	عَابِدُونَ، عَابِدِينَ: جمع		أَعُوذُ: زه پناه غواړم
ژباړه: او نه تاسي د هغه ذات عبادت کونکي ياست چې زه يې عبادت کوم.				

- دا غلط او ناسم تصور و نه منئ چې هغوی د الله عبادت کونکي دي. هغه عبادت چې شرک ورسره گډ وي الله ته هيڅکله د منلو نه دی.
- ټول دينونه حق او سره برابر نه دي. مور بايد هڅه وکړو چې اسلام په غوره او د حکمت څخه په ډکه طريقه وړاندې کړو.

وَلَا أَنَا		عَابِدٌ	مَا	عَبَدْتُمْ % (4%)
او زه نه يم (نه ب ه وم)		عبادت کوونکی	(د) څه شي	چي تاسو عبادت کوئ
و	لَا	فَاعِل: تر سره کوونکی		فَعَلْتُمْ: تاسو تر سره کړ
او	نه	عَابِد: عبادت کوونکی		عَبَدْتُمْ: تاسو عبادت وکړ
ژباړه: او نه زه د هغو عبادت کوونکی يم چي تاسي يې عبادت کوئ.				

داسي معلوميزي چي تکرار دی خو داسي نه ده. په دواړو آيتونو کي جلا جلا پيغامونه پراته دي.

- زه نه د هغوی او س عبادت کوم (لا أعبد) او نه به په راتلونکي کي د هغوی عبادت وکړم (ولا أنا عابد).
- زه به نه ستاسو د اوسنيو بتانو عبادت وکړم (ما تعبدون)، او نه به ستاسو د پخوانيو بتانو عبادت وکړم (ما عبدتم).
- د عقيدې په موضوع کي هيڅ شريک نه شته. په ځان د غره توب او تکبر له امله نه، بلکي له دې امله چي مور د الله د قهر او غضب څخه وپرېږو.

وَلَا أَنْتُمْ		عَبِدُونَ	مَا	أَعْبُدُ % (5%)
او نه تاسو ياست		عبادت کوونکي	(د) څه شي	چي زه عبادت کوم
ژباړه: او نه تاسي د هغه ذات عبادت کوونکي ياست چي زه يې عبادت کوم.				

- دلته بيا داسي معلوميز چي تکرار به وي خو دلته مفاهيم مختلف دي. دلته پيغام دا دي: د تاسو د خپل تکبر په خاطر، له تاسو څخه دا توقع نه شي کيدای چي د يو الله عبادت وکړئ.

لَكُمْ		دِينِكُمْ	وَلِي	دِينِ % (6%)
ستاسو پپاره		ستاسو دين	او زما لپاره	زما دين.
ژباړه: ستاسو لپاره ستاسي دين او زما لپاره زما دين.				

- ستاسيگ له پاره ستاسيگ دين دی او زما له پاره زما دين .
- د دې مانا دا نه ده چي ټول دينونه مساوي او يو شی دي. همدارنگه دا مانا هم نه لري چي مور د د اسلام پيغام رسول ودر و او پرې يې ږدو. آيا پيغمبر صلي الله عليه وسلم د دې سورت له نازلیدلو وروسته دعوت او تبليغ پرېښود؟ هيڅ کله هم نه! دا جمله د هغوی د شرکي وړانديز ځواب دي.

➤ آیا زه په رښتیا هم الاسلام ته ارزښت ورکوم؟ آیا خپل وخت او هڅې په اسلام د عمل کولو او نورو ته یې په رسولو کې لگوم.

گرامر: د نَصَرَ , خَلَقَ, ذَكَرَ او رَزَقَ، ۲۱ بڼې تمرین کړئ.

په یاد ولرئ چې د فعلونه د ن(بَابِنَصَرَ) لا ډول څخه دي. له دې صنف بنديو څخه مه ورپېرئ. د دغو ډلو او ټولگيو تر منځ بيخي کوچني توپيرونه شته؟ دلته دا کوچنی توپير دا دي چې د **يُنَصِّرُ**، **يُنَصِّرُونَ**... پر ځای په نا مکمله زمانه کې، مور **يُنَصِّرُ**، **يُنَصِّرُونَ**... لرو چې د ص په غږ کې بدلون راځي. په امريه بڼو کې هم دا کوچني بدلونونه په پام کې ساتئ. ډېری عربي فعلونه د نَصَرَ له ډول څخه دي.

نَصَرَ (ن) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۹۲ ځله راغلي دي.

		فِعْلُ مَضَارِع	فِعْلُ مَاضِي
نَصَرَ، يُنَصِّرُ، اُنْصِرُ		يُنَصِّرُ هغه مرسته کوي مرسته به وکړي	نَصَرَ هغه مرسته وکړه
نَهِيَ	مَرَّ	يُنَصِّرُونَ هغوی مرسته کوي مرسته به وکړي	نَصَرُوا هغوی مرسته وکړه
مرسته مه کوه!	مرسته وکړه!	تَنْصِرُ ته مرسته کوي مرسته به وکړي	نَصَرْتُ تا مرسته وکړه
مرسته مه کوي!	مرسته وکړئ!	تَنْصِرُونَ تاسو مرسته کوئ مرسته به وکړئ	نَصَرْتُمْ تاسو مرسته وکړه
نَاصِرٍ: مرسته کوونکی		نَصِرُ زه مرسته کوم مرسته به وکړم	نَصَرْتُ ما مرسته وکړه
مَنْصُورٍ: چې مرسته ورسره شوي وي		نُنَصِّرُ مور مرسته کوو مرسته به وکړو	نَصَرْنَا مور مرسته وکړه
نَصْرٍ: مرسته کول، کومک کول		تَنْصِرُ هغه (مؤنث) مرسته کوي مرسته به وکړي	نَصَرْتُ هغې مرسته وکړه

خَلَقَ (ن) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۲۴۸ ځله راغلي دي.

		فِعْلُ مَضَارِعِ	فِعْلُ مَاضِي
خَلَقَ، يَخْلُقُ، أُخْلَقُ		يَخْلُقُ هغه پيدا کوي پيدا به کړي	خَلَقَ هغه پيدا کړ
نَهِيَ	مُر	يَخْلُقُونَ هغوی پيدا کوي پيدا به کړي	خَلَقُوا هغوی پيدا کړ
مه پيدا کوه!	لَا تَخْلُقْ پيدا کړه!	تَا يَخْلُقُ تا پيدا کوي پيدا به کړي	خَلَقْتَ تا پيدا کړ
مه پيدا کوي!	لَا تَخْلُقُوا پيدا کړئ!	تَا يَخْلُقُونَ تاسو پيدا کوئ پيدا به کړئ	خَلَقْتُمْ تاسو پيدا کړ
خَالِقٍ: پيدا کونکی		أَخْلَقُ زه پيدا کوم پيدا به کړم	خَلَقْتُ ما پيدا کړ
مَخْلُوقٍ: پيدا شوی		نَخْلُقُ مور پيدا کوو پيدا به کړو	خَلَقْنَا مور پيدا کړ
خَلْقٍ: پيدا کول		تَخْلُقُ هغه (مؤنث) پيدا کوي پيدا به کړي	خَلَقْتَ هغه پيدا کړ

رَزَقَ (ن) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۱۲۲ ځله راغلي دي.

		فِعْلُ مَضَارِعِ	فِعْلُ مَاضِي
رَزَقَ، يَرْزُقُ، أَرْزُقُ		يَرْزُقُ هغه روزي ورکوي روزي به ورکړي	رَزَقَ هغه روزي ورکړه
نَهِيَ	مُر	يَرْزُقُونَ هغوی روزي ورکوي روزي به ورکړي	رَزَقُوا هغوی روزي

			ورکړه
روزي مه ورکوه! لا تَرْزُقْ	روزي ورکړه! أَرْزُقْ	ته روزي ورکوي روزي به ورکړي	تاروزي ورکړه تَرْزُقْ
روزي مه ورکوي! لا تَرْزُقُوا	روزي ورکړئ! أَرْزُقُوا	تاسو روزي ورکوي روزي به ورکړئ	تاسو روزي ورکړه تَرْزُقُونَ
رَازِق: روزي ورکونکی مَرْزُوق: هغه چې روزي ورکړل شوي رِزِق: روزي ورکول		زه روزي ورکوم روزي به ورکړم	ماروزي ورکړه أَرْزُقْ
		مون روزي ورکوي روزي به ورکړو	مون روزي ورکړه نَرْزُقْ
		هغه (مؤنث) روزي ورکوي روزي به ورکړي	هغې روزي ورکړه تَرْزُقْ

ذَكَرَ (ن) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۱۶۳ ځله راغلې دي.

		فِعْلُ مَضَارِع	فِعْلُ مَاضِي
ذَكَرَ، يَذْكُرُ، اذْكُرْ		هغه يادوي ياد به کړي	ذَكَرَ هغه ياد کړ
نَهِيَ	مَرَّ	هغوی يادوي ياد به کړي	ذَكَرُوا هغوی ياد کړ
مه يادوه!	اذْكُرْ ياد کړه!	ته يادوي ياد به کړي	ذَكَرْتَ تا ياد کړ
مه يادوي	اَذْكُرُوا ياد کړئ!	تاسو يادوي ياد به کړئ	ذَكَرْتُمْ تاسو ياد کړ

ذَآكِر: يادوونكى، هغه څوك چې يادوي مذَكُور: هغه څوك چې يادېږي نِكر: يادول	زه يادوم ياد به كړم	أَذْكُرُ	نَكَرْتُ ما ياد كړ
	مور يادوو ياد به كړو	نَذْكُرُ	نَكَرْنَا مور ياد كړ
	هغه (مؤنث) يادوي ياد به كړي	تَذْكُرُ	نَكَرَتْ هغې ياد كړ

ديار لسم لوست: سورة الكافرون

۱ بهینتنه: لاندی عبارت وژباری.

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ % (1) %

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ % (2) %

وَلَا أَنْتُمْ عِبْدُونَ مَا أَعْبُدُ % (3) %

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ % (4) %

وَلَا أَنْتُمْ عِبْدُونَ مَا أَعْبُدُ % (5) %

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِي دِينِ % (6) %

۲ بهینتنه: آیا هر غیر مسلمان کافر دی؟ کفار خوک دی؟

خواب:

۳ بهینتنه: آیا تاسو داسې فکر کوئ چې لکم دینکم ولي دین دا مانا ورکوئ چې مور باید اسلام ته تبلیغ او دعوت پریردو؟

خواب:

۴ بهینتنه: د دې سورت تلاوت، په کومو لمانځه کې د حضرت محمد صلي الله عليه وسلم عادت وو؟

خواب:

۵ بهینتنه: په شپه کې د دې سورت د تلاوت گټې کومې دي؟

خواب:

د دیار لسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

اېښتنه: د لاندې فعلونو مختلفې بڼې ولیکئ.

نَصَرَ⁹² (ن) نَصْر: مرسته کول

امریه بنې بَصَرَ، يَنْصُرُ، اَنْصُرُ		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	فِعْلٌ مَاضِي
		ژباړه	ژباړه
مُر	ژباړه		
نَهْي	ژباړه		

خَلَقَ²⁴⁸ (ن) پيداكول

امریه بنې خَلَقَ يَخْلُقُ، اَخْلُقُ		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	فِعْلٌ مَاضِي
		ژباړه	ژباړه
مُر	ژباړه		
نَهْي	ژباړه		

ذکر: یادول

ذَكَرَ¹⁶³ (ن)

فِعْلٌ مَاضِي		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	فِعْلٌ مَاضِي
ذَكَرَ		ذَكَرُ	ذَكَرَ
امريه بني ذَكَرَ، يَذْكُرُ، اذْكُرْ			
مُرْ	ذَكَرَ	نَهْيٌ	ذَكَرَ

رَزَقَ: روزي ورکول

رَزَقَ¹²² (ن)

فِعْلٌ مَاضِي		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	فِعْلٌ مَاضِي
رَزَقَ		رَزَقُ	رَزَقَ
امريه بني رَزَقَ، يَرْزُقُ، اَرْزُقْ			
مُرْ	رَزَقَ	نَهْيٌ	رَزَقَ

۳ بېښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

تاله ما سره مرسته وکړه

۲ بېښتنه:

لاندې بېلگه ښه پهاجز او وويش او مانايې وليکئ.

خَلَقَكُمْ وَرَزَقَكُمْ

ما له تا سره مرسته وکره	
هغه زه یاد کړم	
ما هغه یاد کړ	
همدارنگه زموږ سره مرسته وکړئ	

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ	
مَنْ يَنْصُرُنِي	
فَأَذْكُرُونِي	
أَذْكُرْكُمْ	

دعا تیلغ	
تصور احساس	
ارزونه	اراده

دخوار لسم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۸۷ نوي لغتونه زده کړی، چې
۳۳۰۷۹ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

۱۴. آذان او د اوداسه دعاګانې

راځئ لومړی به یې له آذان څخه پیل کړو:

23	اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
اللَّهُ دېر لوی دی. الله دېر لوی دی.	اللَّهُ دېر لوی دی. الله دېر لوی دی.

- الله دېر لوی دی په قدرت، جلال، برم، عزت، مهربانۍ او ټولو نورو بڼو صفوتو کې.
- دعا: ای الله! ما ته هدایت وکړې چا تا په خپل ژوند کې د ټولو څخه لوی ومنم. په بل عبارت، زما سره مرسته وکړه چې د خپلو خواهشاتو، کورنۍ، ناسمو مشرانو او رهبرانو یا رواجونو پر ځای ستا پیروي وکړم.
- که زه د سهار د لمانځه آذان واورم او همداسې بیرته ویده شم، بیا نو ما د چا اطاعت کړی دی؟ ما څوک دېر لوی قبول کړی دی؟ الله کې مې خپل خواهشات؟ تاسو کولای شئ نور شيان هم وگورئ.

576				
شَهِدُ	نَ	لَا	إِلَهَ	إِلَّا اللَّهُ (خ٢)
زه شاهدي ورکوم	چې	نشته	معبود (پر حق)	مګر الله
أَفْعَلُ : زه کوم		مَا : نه، نشته	د الله جمع آلهة ده.	إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
أَعْبُدُ : زه عبادت کوم		لَمْ; did not; لن: will not		وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
ژباړه: زه شاهدي ورکوم چې نشته معبود (پر حق) مګر الله.				

د إله کلیمه مختلفي ماناگانې لري: (۱) هغه څه يا څوک چې عبادت يې کيږي، (۲) هغه څوک چې زموږ اړتياوې پوره کوي، (۳) هغه څوک چې پيروي او اطاعت يې کيږي. په دريو واړو ماناگانو کې نشته بل معبود بي له يوازیني الله څخه.

زه شاهدي ورکوم مانا دا چې؛ زما خبرې او عملونه، په کور کې او د باندې، په دفتر کې يا په بازار کې دا بڼي چې زه:

- له الله سره تر بل هر چا زياته مينه لرم.
- الله د خپل خالق، څښتن، ساتونکي، پالونکي او د ټولو کایناتو د واکمن په توګه منم.
- زه يوازې د هغه عبادت کوم او د ژوند په ټولو چارو کې د هغه اطاعت کوم نه د خپلو خواهشاتو يا نورو جهتونو.
- يوازې له هغه څخه مرسته غواړم او يوازې په هغه توکل او اعتماد کوم.

236*	363	شَهْدُ		نَّ	مُحَمَّدًا	رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ)
		زه شاهدي ورکوم	چې	محمد (صلي الله عليه وسلم)		د الله استازی دی
			نَّ: چې؛ نَّ: چې	مُحَمَّدًا: زيات ستايل شوی		رَسُولُ: استازی، پيغام رسوونکی رَسُولُ: استازي، پيغام رسوونکي (۹۶ ځله په قرآن کې راغلي)
ژباړه: زه شاهدي ورکوم چې محمد صلي الله عليه وسلم د الله استازی دی.						

زه شاهدي ورکوم مانا دا چې؛ زما خبرې او عملونه، په کور کې او د باندې، په دفتر کې يا په بازار کې دا بڼي چې:

- زه له الله او د هغه له استازی سره تر بل هر چا زياته مينه لرم.
- زه د پيغمبر صلي الله عليه وسلم ټولې لارښوونې منم او پيروي يې کوم بې له دې چې په اړه يې پوښتنې وکړم.
- زه قرآن او سنت د حق او باطل تر منځ د معيار په توګه په پام کې نيسم.
- زه بل هيڅ مدرک او سند ته ضرورت نه لرم چې د پيغمبر صلي الله عليه وسلم په ښوونو عمل وکړم؛ او
- زه هماغه څه خوښوم چې پيغمبر صلي الله عليه وسلم يې د خوښولو ښوونه کړې او هماغه څه نه خوښوم چې پيغمبر صلي الله عليه وسلم يې د نه خوښولو ښوونه کړې ده.

83		حَيَّ عَلَى		الصَّلَاةِ (۲ ځله)		حَيَّ عَلَى	
		رأشئ	لما نَحَهُ تَه		رأشئ		
		د کاميابی په لور	رأشئ	رأشئ		حَيَّ	عَلَى
		فلاح	عَلَى	حَيَّ			

کامیابی، بریالیتوب، نیکمرغي	ته، په لور، خوا ته	راشئ	ته، په لور، خوا ته	راشئ
ثباره: راشئ د کامیابی په لور			ثباره: راشئ لمانځه ته	

- دلته "لمانځه ته راشئ" کلیمې راغلي او داسې نه دي "لمونځ اداء کړئ هر چیرته چې یاست" هدف دا دی چې مسجد ته راشئ. قرآن کریم مور ته لارښوونه کوي چې لمونځ له امام او نورو مسلمانانو سره په جماعت قایم شي.
- که مور لمونځ قایم کړو، الله به مور ته هر ډول کامیابی او نیکمرغي نصیب کړي. لمونځ د الله د ذکر یوه جامع بڼه ده.
- لمونځ روح او ذهن ته سلامتیا او آرامي وربښئ.
- لمونځ ډېرې فزیکي کټي هم لري لکه د وخته ویده کیدل تر څو سهار د وخته را پاڅیږو او د خت پیژندلو د عادت انکشاف او پرمختگ هم دی.
- د ټولنیزو کټو په برخه کې، لمونځ زمونږ سره مرسته کوي چې د ملگرو، گاونډیانو او خپلوانو سره اړیکي ټینګې او لا پیاوړې کړو.
- تر ټولو مهمه دا چې مور به په آخرت کې تل پاتې او ابدې بریا تر لاسه کړو، ان شا الله.

د دې یادونې له لاملونو څخه یو دا دی چې د دې مخنیوی وکړي چې یو کس دا فکر وکړي چې په لمانځه سره به هغه دنیوي کټي له لاسه ورکړي کومې چې د کار له لارې تر لاسه کوي. هغه کس کله د یو ناپوه په شان رویه کوي چې د داسې جهت په لټه کې وي چې د رښتیني هغه مخالف وي.

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ.	لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ.
الله ډېر لوی دی. الله ډېر لوی دی.	نشته معبود (پر حق) مگر الله.

- آذان په هغو کلیمو پای ته رسي چې پرې پیل شوی دی.
- د پیل پیغام دا وو: د لمانځه لور ته په راتگ سره د الله لویي په یاد ولرئ.
- په پای کې پیغام دا وو: که تاسو لمانځه ته را نشئ، تاسو به زیانکاران وئ. الله به هماغه شان ډېر لوی او یوازینی د عبادت لایق او وړ ذات وي. که تاسو راشئ، تاسو به تر ټولو لوی ذات او رښتینی معبود خوشاله کړئ، په دې توګه به تاسو رښتیني بریا حاصله کړئ.

د اوداسه له شروع کولو څخه مخکې دعا: بِسْمِ اللَّهِ

د اوداسه له بشپړولو وروسته دعا:

لَهُ		لَا شَرِيكَ	وَاحِدَهُ	شَهِدْنَا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
د هغه سره	شريک نشته		هغه يوازي دی	زه شاهدي ورکوم چې نشته دی معبود (پر حق) مگر الله
هغه لره، د هغه سره	شِرْكَ: د الله سره شريک نيول. مُشْرِك: هغه څوک چې شِرْكَ کوي.		وَاحِدٌ ، اَحَدٌ ، تَوْحِيدٌ	
ژباړه: زه شاهدي ورکوم چې نشته معبود (پر حق) مگر الله، هغه يوازي دی شرک نشته د هغه سره.				

- د الله يووالی دلته د شريک په نفي کولو سره تکرار شوی دی. دا ټينگار او تاکيد اړين دی ځکه الله به هيڅکله هغه څوک ونه بښي چې د شِرْكَ مرتکب شي، لکه د الله سره د شريک نيول.
- د دې په لوستلو سره د شرک خطرناک نتايج او پايلې په ياد ساتئ.

126*					
وَرَسُولُهُ		عَبْدُهُ	مُحَمَّدًا	أَنَّ	وَأَشْهَدُ
او د هغه استازی دی.		د هغه بنده	محمد صلي الله عليه وسلم	چې	زه شاهدي ورکوم
ه	رَسُولٌ	و	دا مثالونه په ياد ساتئ نَ : أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ نَ : أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ		
د هغه	استازی	او			
ژباړه: زه شاهدي ورکوم چې محمد صلي الله عليه وسلم د هغه بنده او استازی دی.					

- د "بنده" کلیمه دلته زیاته شوې ده. مخکینیو ملتونو لکه عيسایانو خپل پیغمبر (عیسی علیه السلام) د خدای زوی وباله او په دې توگه يې هغه د خدایي درجې ته روسوو. الله او د هغه پیغمبر صلي الله عليه وسلم غواړي چې مور له دا ډول شرک څخه په امن وساتي. په همدې خاطر زموږ څخه په خپلو دعاگانو کې د دې کلیماتو د تکرار غوښتنه کېږي.
- الله مور پیدا کړي یو او مونږ د هغه لپاره یو . هغه زموږ او د هر څه څښتن دی. مور ټول دهغه بنده گان یو او باید د یو رښتیني بنده په توگه ژوند وکړو. د الله تر ټولو غوره بنده پیغمبر صلي الله عليه وسلم دی. هغه زموږ لپاره یوه بیلگه او نمونه دی، چې یو رښتینی بنده باید څرنگه وي.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

له پاكانو څخه.	او وگرځوه ما	له توبه كوونكو څخه	وگرځوه ما	اي الله!
مُتَطَهِّرٌ ← مُتَطَهِّرُونَ مُتَطَهِّرِينَ	وَجَعَلْنَا نِي	تَوَّابٌ ← تَوَّابُونَ، تَوَّابِينَ	نِي	اجْعَلْ
	او وگرځوه ما		وگرځوه ما	
ژباړه: اي الله! ما د توبه كوونكو څخه				

- مور انسانان په بيا بيا د گناهونو مرتكب كيږو. مور ډېرى هغه كارونه كوو چې بايد و يې كړو او كه ويې كړو، په مناسبه توگه يې نه كوو. له همدې كبله مور دې ته ضرورت لرو چې بيا بيا توبه زباسو.
- اي الله! مور په خپلو عقيدو، فكرونو، بدن، كاليو او ځايونو كې پاك او خالص وگرځوي.

گرامر: د كَفَرَ، دَخَلَ او عَبَدَ لاندې ۲۱ بني تمرين كړئ. TPI وکاروئ.

كَفَرَ(ن) د دې فعل مختلفي بني په قرآن كريم كې ۶۱ ځله راغلي دي.

		فِعْلَمَضَارِع	فِعْلَمَاضِي
كَفَرَ، يَكْفُرُ، اُكْفُرُ		هغه كفر كوي يَكْفُرُ كفر به وكړي	كَفَرَ هغه كفر وكړ
نَهِيَ	مُر	هغوى كفر كوي يَكْفُرُونَ كفر به وكړي	كَفَرُوا هغوى كفر وكړ
كفر مه كوه!	اُكْفُرْ كفر وكړه!	ته كفر كوي تَكْفُرُ كفر به وكړي	كَفَرْتَ تا كفر وكړ
كفر مه كوى!	اُكْفُرُوا كفر وكړئ!	تاسو كفر كوي تَكْفُرُونَ كفر به وكړئ	كَفَرْتُمْ تاسو كفر وكړ
كَافِرٌ: هغه څوك چې كفر يې كړى		زه كفر كوم اُكْفُرُ كفر به وكړم	كَفَرْتُ ما كفر وكړ
مَكْفُورٌ: هغه څوك چې كفر پرې شوي (انكار ترې		مور كفر كوو نَكْفُرُ	كَفَرْنَا مور كفر وكړ

شوی) کفر: کفر کول، کافر کیدل، بی ایمان کیدل، انکار کول، ردول	کفر به وکړو	
	تکفر کفر کوي کفر به وکړي	کفرت هغوی کفر وکړ

د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۷۸ ځله راغلې دي.

		فِعْلُ مَضَارِعٍ	فِعْلُ مَاضِي
دَخَلَ، يَدْخُلُ، أُدْخِلُ		هغه داخليري يَدْخُلُ داخل به شي	هغه داخل/دنده دَخَلَ شو
نهي	مر	هغوی داخليري يَدْخُلُونَ داخل به شي	هغوی داخل دَخَلُوا شول
مه داخليره!	أَدْخِلْ داخل شه!	ته داخليري تَدْخُلُ داخل به شي	ته داخل شوي دَخَلْتَ
مه داخليري!	أَدْخُلُوا داخل شي!	هغوی داخليري يَدْخُلُونَ داخل به شي	تاسو داخل دَخَلْتُمْ شوي
دَاخِلٌ: هغه څوک چې داخليري، ننوتونکی		زه داخليرم أَدْخُلُ داخل به شم	زه داخل شوم دَخَلْتُ
مَدْخُولٌ: داخل شوی، هغه څوک چې دنده يا په داخل کې وي		مورن داخليرو يَدْخُلُونَ داخل به شو	مورن داخل شو دَخَلْنَا
دُخُولٌ: داخلیدل، ننوتل، دنده کيدل		هغه (مؤنث) داخليري داخله به شي	هغه داخله دَخَلَتْ شوه.

عَبَدَ 143 (ن) د دي فعل مختلفي بني په قرآن كريم كې ۱۴۳ ځله راغلي دي.

		فِعْلُ مَضَارِعِ		فِعْلُ مَاضِي	
عَبَدَ، يَعْبُدُ، أُعْبَدُ		هغه عبادت كوي	يَعْبُدُ	هغه عبادت/بنده گي	عَبَدَ
		عبادت به وكړي		وكر	
نَهِيَ	مُرَّ	هغوی عبادت كوي	يَعْبُدُونَ	هغوی عبادت	عَبَدُوا
		عبادت به وكړي		وكر	
عبادت مه كوه!	عَبَدَاتٍ لَا تَعْبُدُ	ته عبادت كوي	تَعْبُدُ	تا عبادت وكړ	عَبَدْتِ
	عَبَدَاتٍ وكره!	عبادت به وكړي			
عبادت مه كوي!	عَبَدَاتٍ لَا تَعْبُدُوا	تاسو عبادت كوي	تَعْبُدُونَ	تاسو عبادت	عَبَدْتُمْ
	عَبَدَاتٍ وكړي!	عبادت به وكړي		وكر	
عَابِدُ: هغه څوك چې عبادت كوي		زه عبادت كوم	أَعْبُدُ	ما عبادت وكړ	عَبَدْتُ
		عبادت به وكړم			
مَعْبُودُ: هغه څوك چې عبادت يې كيري		مور عبادت كوو	نَعْبُدُ	مور عبادت	عَبَدْنَا
		عبادت به وكړو		وكر	
عِبَادَةٌ: عبادت، عبادت كول، بنده گي		هغه (مؤنث)	تَعْبُدُ	هغې عبادت	عَبَدَتْ
		عبادت كوي		وكر	
		عبادت به وكړي			

دعا تبليغ	
تصور احساس	
ارزونه اراده	

څوړلسم لوست: آذان او د اوداسه دعاگانې

اېوبښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

شَهِدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

شَهِدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

د اوداسه د بشپړولو څخه وروسته دعا

شَهِدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

۲ بهینتنه: څنگه کولای شو الله اکبر خپل ژوند کې عملي کړو؟

ځواب:

۳ بهینتنه: د شهادت مانا څه شی ده؟

خواب:

۴ بهینتنه: په دنیا او آخرت کې د لمانځه گټې څه شی دي؟

خواب:

۵ بهینتنه: د اوداسه څخه وروسته د دعا لوستلو بدله (اجر) څه شی ده؟

خواب:

د څوارلسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې.

اېښتنه: د لاندې فعلونو مختلفې بڼې وليکئ.

كُفِرَ: كُفِرَ كُفْرًا، انكار كول. كَفَرٌ⁴⁶¹ (ن)

	فِعْلٌ مَاضِي	فِعْلٌ مُضَارِعٌ
امري بني كَفَر، يَكْفُرُ، اُكْفُرُ	ژباړه	ژباړه
مُرَ نَهِيَ ژباړه		

دَخَلَ⁷⁸ (ن) دخل: ننوتل، داخليدل

	فِعْلٌ مَاضِي	فِعْلٌ مُضَارِعٌ
امري بني دَخَلَ، يَدْخُلُ، اُدْخُلُ	ژباړه	ژباړه
مُرَ نَهِيَ ژباړه		

عبادت کول، بنده گي کول

عَبَدَ¹⁴³ (ن) عبد:

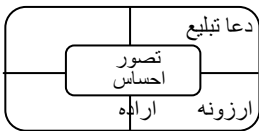
امرِي بِنِي عَبَدَ، يَعْبُدُ، أُعْبَدُ		فِعْلٌ مَضَارِعٌ	فِعْلٌ مَاضِي
		ژباړه	ژباړه
مُر	ژباړه		
نَهِيَ	ژباړه		

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	مور عبادت کوو
	زه داخل شوم او ته داخل شوي
	ما عبادت وکړ او کفر مې و نه کړ
	هغه کفر وکړ او عبادت یې و نه کړ
	زه داخلیرم

۲ پوښتنه: لاندې عربي لغتونه په اجزاو وويشي او مانا يې وليکئ.

	فَاعْبُدُوهُ
	فَاعْبُدْهُ
	وَلَا تَكْفُرُوا
	وَقَدْ كَفَرْتُمْ
	وَمَنْ كَفَرَ

د پنځلسم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۹۵ نوي لغتونه زده کړی، چې
۳۳۸۱۲ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

۱۵. ثناء، رکوع او سجده

راځئ چې د لمانځه د پیل دعا (ثناء) ولولو:

41*				
سُبْحَانَكَ	اللَّهُمَّ	وَبِحَمْدِكَ	وَتَبَارَكَ	اسْمُكَ
پاکي ده تالره	يا الله!	او سره د ستاينې ستا	او مبارک دی	نوم ستا
سُبْحَانَ اللَّهِ : الله پاک دی / پاکي ده الله لره	و	حَمْدِكَ	بَلَوَّكَ : هغه برکت وکر	اسْم : نوم
سُبْحَانَكَ : ته پاک یی / پاکي ده تالره	او	ستا د ثنا یا ستاينې	تَبَارَكَ : هغه مبارک دی	
ژباړه: پاکي ده تالره يا الله او سره د ستاينې ستا او مبارک دی نوم ستا				

- د سُبْحَانَكَ اصلي مانا ده: ته پاک یی. ته د هر عیب، نقص او کمی څخه پاک یی.
- د سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ مانا ده: ای الله! ته هیڅ شریک ته اړتیا نه لري، ته کمزوری نه یی، تالره چا څخه وېره نه لري، ته ستړی کیري نه، ته کوم تیری کوونکی او ظالم نه یی، ته د هیچا مرستې ته اړ نه یی.
- همدارنگه سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ دا مانا هم ورکوي: هر هغه څه چې تاد ژوند په ازموینه کې ما ته راکړي دي په پوره توګه سم دي. زه ستا په وړاندې هیڅ شکایت نه لرم. که موږ دا احساس پیاوړی کړو، نو موږ به تر ټولو غښتلي مثبتې رویه (Positive Attitude) ولرو.
- حَمْد: د الله ثنا، ستاینه او شکر کول هم د اسلام له اساسي اصولو څخه دی. تر هغه چې تاسو تسبیح او د الله پاکي په سمه سر ته و نه رسوئ، تاسو د الله ثنا او ستاینه په سمه او رښتیني توګه نه شئ تر سره کولای. که تاسو داسې فکر کوئ چې الله کمزوری دی یا هغه تاسو ته په کافي اندازه نه دي درکړي، نو تاسو به ځنګه د هغه حمد او ثنا په رښتیني او سمه توګه تر سره کړئ.
- رښتیني حَمْد د امتنان او شکر اداء کولو بنسټ جوړوي کوم چې د کامیاب ژوند یو بل مهم اړخ دی.
- تَبَارَكَ اسْمُكَ: که تاسو دا خبره تکرر وئ چې "بڼه کار دی" کار پر مخ نه ځي. خو که تاسو کار د الله په نامه پیل کړئ، هغه به له تاسو سره مرسته وکړي او برکت به پکې واچوي.

23			
وَتَعَالَى	جَدُّكَ	وَلَا إِلَهَ	غَيْرُكَ
او لوړ دی	شان ستا	او نشته بل معبود (پر حق)	بی له تا څخه.
ژباړه: او لوړ دی شان ستا او نشته بل معبود (پر حق) بی له تا څخه.			

- ستا شان تر ٽولو لور دی. هر څوک په دې نړۍ کې، که هر څومره پياوړي او غښتلی وي، هر څوک چې وي، د دې نړۍ تر ټولو پياوړی او قوي واکمن او پاچا هم ستا په وړاندې هيڅ شی دی، ای الله!
- د الله د وحدانيت تصريح او د هغه سره د شریک نفي کول ډېر مهم دي. الله به هيڅکله شرک و نه بښي. د دې په لوستلو سره د شرک خطرناک نتایج په پام کې ساتئ.

هغه الفاظ چې په رُکوع کې لوستل کېږي:

107		
سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ	رَبِّي	سُبْحَانَ
چې لوی دی.	زما رب لره	پاکي ده
ژباړه: پاکي ده زما رب لره چې لوی دی.		

هڅه وکړئ چې دا څلور شيان چې دلته ياد شول تصور او احساس کړئ:

- الله سبحان دی (د سبحانک په اړه درکړل شوي توضیحات ولولئ).
- الله رب دی، هغه زموږ د ټولو او هر هغه څه چې زموږ په شاوخوا کې دي پالنه يې کوي. هغه پالونکی، ساتونکی، او د هر هغه څه برابرونکی دی چې موږ ورته اړتيا لرو. هغه ذات دی چې د ژوند په هره شېبه کې زموږ دهر يوه د بدن ۱۰۰ بېليونه حجري کنټرولوي.
- دلته تاسو الله ته خطاب کوئ او وايئ: ا زما رب. که ستاسو مور واويي: "زما ډېر ښه زوی دی" يا زما ډېره ښه لور ده" دا خبره ستاسو پر مخ کې وکړي، دا به د څه شي څرگندونه وکړي؟ دا د هغې د مينې او احساساتو څرگندونه کوي! دا الفاظ په رکوع کې د تسبیح په ويلو کې په مينه ووايئ.
- هغه لوی دی. د عَظْم کلیمه په عربي کې د هډوکي په مانا ده، قدرت او قوت بښي. عَظِيم د لوی، قوي او غښتلي په مانا دی. موږ دا کلیمه هغه وخت وايو چې رکوع کوو او د هغه لویۍ او قوت ته د تسليمېدو لپاره خم کېږو.

سَمِعَ اللهُ			لِمَنْ		حَمْدَهُ	
الله واوريدل			د هغه چا		چې د هغه ستاينه يې وکړه	
			لِ	مَنْ	حَمَدَ	هُ
			ته، لپاره، د	د هغه، د هغه چا	ستايل، ثنا ويل	د هغه
ژباړه: الله واوريدل د هغه چا چې د هغه ستاينه يې وکړه.						

- الله له هر چا څخه اوري. دلته دا مانا ورکوي چې الله هغه چا ته ځانگړې توجه کوي چې د هغه ستاينه کوي.
- الله دېته هيڅ ضرورت نه لري چې مور يې ستاينه وکړو. هغه ته هيڅ گټه نه لري. که مور د هغه ستاينه و نه کړو هغه ته هيڅ زيان نه رسېږي. يوازي او يوازي د هغه له ستايني څخه مور ته گټه رسېږي.

رَبَّنَا	وَلَاك	الْحَمْدُ
زموږ ربه!	او ستا لپاره دي	تولي ستايني.
ژباړه: زموږ ربه! او ستا لپاره دي تولي ستايني.		

- حمد دوي ماناگانې لري: ستاينه او شکر.
 - د هغه بهترين صفات تصور او احساس کړئ: اي الله! ته ډېر مهربان، تر ټولو قدرتمند، بهترين خالق، بهترين طراح... يې، وروسته يې پوره اخلاص او د زړه له تله ستاينه وکړئ.
 - په خپل ځان د هغه د پيرزوينو او مهربانيو احساس وکړئ او په رښتيني توگه د هغه شکر اداء کړئ.
- هغه الفاظ چې په سَجْدَة کې لوستل کيږي:** د سَجَدَ فعل په قرآن کریم کې په مختلفو بڼو ۴۹ ځله راغلی دی.

سُبْحَانَ	رَبِّي	الْأَعْلَى
پاکي ده	زما رب لره	چې تر ټولو لوړ دی (د هغه شان).
		کَبِير (لوی) اَكْبَر (لوی تر) الْأَكْبَر (تر ټولو لوی)
		صَغِير (کوچنی) أَصْغَر (کوچنی تر) الْأَصْغَر (تر ټولو کوچنی)
		عَلِي (لوړ) أَعْلَى (لوړ تر) الْأَعْلَى (تر ټولو لوړ)
ژباړه: پاکي ده زما رب لره چې تر ټولو لوړ دی (د هغه شان).		

سجده الله ته دپوره تسليمدلو اظهار دی. هڅه وکړئ چې څلور هغه شيان چې دلته ياد شول تصور او احساس کړئ. دا هماغه شيان دي چې په رکوع کې ياد شول بي له الْأَعْلَى (تر ټولو لوړ) څخه. زه په ځمکه کې تر ټولو تيب ځای لرم او زما رب په عرش کې تر ټولو لوړ.

تسبيح ته په خپل ژوند کې دعمل جامه ور واغونډئ:

دعا: ای الله! له ما سره مرسته وکړې چې د ژوند هره ازموینه ومنم او ستا پر وړاندې هیڅ شکایت و نه لرم. هیڅکله باید ونه وایم: ولې داسې راته پېښ شول؟

ارزونه: خو ځله ما د خپل رنگ، پزې، مخ بدن، کورنۍ، هوا، هیواد او داسې نوره په اړوند شکایت کړی دی.

ارداه: هر څه چې الله یې سرته رسوي پوره دي. هغه حالت چې مور پکې واقع یو له یوې خوا د الله له لوري امتحان دی او له بل لوري زموږ د کمپو او نقصونو له امله هم دی.

تبلیغ: دا پیغام خلکو ته ورسوی او له هغوی سره مرسته وکړی چې تل د الله ستاینه وکړی او د هغه شکر اداء کړي.

گرامر: دلاندې فعلونو لاندې ۲۱ بنې تمرین کړئ:

ضَرَبَ (ض) د دې فعل مختلفې بنې په قرآن کریم کې ۵۸ ځله راغلي دي.

		فِعْلُمُضَارِع	فِعْلَمَاضِي
ضَرَبَ، يَضْرِبُ، اِضْرَبْ		هغه وهل کوي يَضْرِبُ وهل به وکړي	هغه وهل وکرل ضَرَبَ
نَهِيَ	مَرَّ	هغوی وهل کوي يَضْرِبُونَ وهل به وکړي	هغوی وهل وکرل ضَرَبُوا
مه وهه! لَا تَضْرِبْ	ووهه! يا وهل وکره! اِضْرِبْ	ته وهل کوي وهل به وکړي تَضْرِبُ	تا وهل وکرل ضَرَبْتَ
وهل مه کوی! لَا تَضْرِبُوا	ووهی! اِضْرِبُوا	تاسو وهل کوی وهل به وکړی تَضْرِبُونَ	تاسو وهل وکرل ضَرَبْتُمْ
ضَارِبٌ: وهونکی مَضْرُوبٌ: هغه چې وهل کيږي ضَرَبٌ: وهل		زه وهل کوم وهل به وکړم أَضْرِبُ	ما وهل وکرل ضَرَبْتُ
		موږ وهل کوو وهل به وکړو نَضْرِبُ	موږ وهل وکرل ضَرَبْنَا
		هغه (مؤنث) تَضْرِبُ	هغې وهل ضَرَبَتْ

وڪرل	وهل ڪوي وهل به وڪري

ظَلَمَ (ض) د دي فعل مختلفي بني په قرآن ڪريم ڪي ۲۶۶ ڦله راغلي دي.

ظَلَمَ، يَظْلِمُ، اِظْلَمَ		فِعْلُ مَضَارِعِ		فِعْلُ مَاضِي
		يَظْلِمُ	هغه ظلم ڪوي. ظلم به وڪري.	ظَلَمَ هغه ظلم وڪر
نَهِيَ	مَرَّ	يَظْلِمُونَ	هغوى ظلم ڪوي. ظلم به وڪري.	ظَلَمُوا هغوى ظلم وڪر
ظلم مه ڪوه!	اِظْلَمَ ظلم وڪره!	تَظْلِمُ	ته ظلم ڪوي. ظلم به وڪري.	تَظَلَّمَ تا ظلم وڪر
ظلم مه ڪوي!	اِظْلَمُوا ظلم وڪري!	تَظْلِمُونَ	تاسو ظلم ڪوي. ظلم به وڪري.	تَظَلَّمْتُمْ تاسو ظلم وڪر
ظالم: ظالم، ظلم ڪوونڪي، تيري ڪوونڪي مَظْلُوم: مظلوم، هغه چي ظلم او تيري پري شوي وي. ظلم: ظلم ڪول، تيري ڪول	اَظْلَمَ		زم ظلم ڪوم. ظلم به وڪرم.	ظَلَمْتُ ما ظلم وڪر.
	نَظْلِمُ		مورن ظلم ڪوو. ظلم به وڪرو.	ظَلَمْنَا مورن ظلم وڪر.
	تَظْلِمُ		هغه (مؤنث) ظلم ڪوي. ظلم به وڪري.	ظَلَمْتَ هغي ظلم وڪر.

صَبَرَ (ض) د دي فعل مختلفي بني په قرآن ڪريم ڪي ۵۳ ڦله راغلي دي.

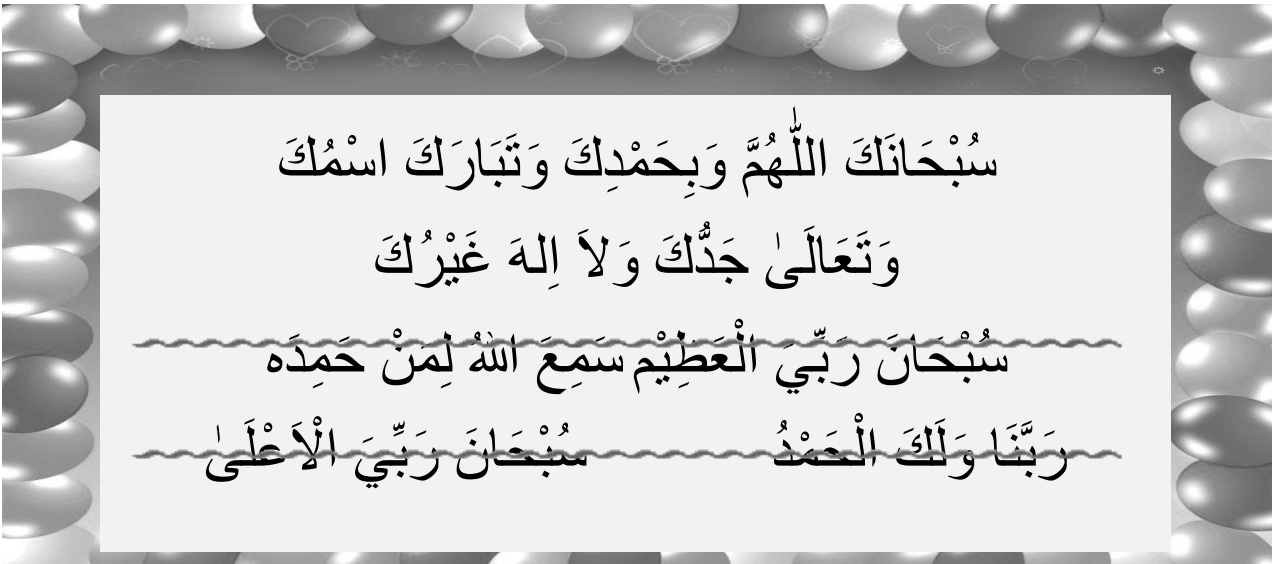
صَبَرَ، يَصْبِرُ، اِصْبَرُ		فِعْلُ مَضَارِعِ		فِعْلُ مَاضِي
		يَصْبِرُ	هغه صبر ڪوي.	صَبَرَ هغه صبر

		صبر به وکړي.	وکر.
نهي	أمر	هغوی صبر کوي. صبر به وکړي.	صَبِرُوا هغوی صبر وکړ.
صبر مه کوه!	صبر وکره!	تَه صبر کوي. صبر به وکړي.	صَبِرْتَ تا صبر وکړ.
صبر مه کوي!	صبر وکړی!	تاسو صبر کوئ. صبر به وکړئ.	صَبِرْتُمْ تاسو صبر وکړ.
صَابِر: صابر، صبر کوونکی، زغم درلودونکی کوم فعل چې په بل شي اغیز نه کوي او کوم عمل پر بل شي نه واقع کوي، د هغه فعل مفعول نشته دی. صَبِر: صبر، زغم، گال، زغمل		زه صبر کوم. صبر به وکړم.	ما صبر وکړ.
		مور صبر کوو. صبر به وکړو.	مور صبر وکړ.
		هغه (بسخه) صبر کوي. صبر به وکړي.	هغې صبر وکړ.

عَفَرَ (ض) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۹۵ ځله راغلې دي.

		فِعْلْمُضَارِع	فِعْلْمَاضِي
عَفَرَ، يَغْفِرُ، اِغْفِرُ		هغه بښنه کوي. بښنه به وکړي.	عَفَرَ هغه بښنه وکړه.
نهي	مُر	هغوی بښنه کوي. بښنه به وکړي.	عَفَرُوا هغوی بښنه وکړه.
بښنه مه کوه!	بښنه وکړه!	ته بښنه کوي. بښنه به وکړي.	عَفَرْتَ تا بښنه وکړه.
بښنه مه کوي!	بښنه	تاسو بښنه کوئ.	عَفَرْتُمْ تاسو بښنه

وكرئ!	بينه به وكرئ.	وكره.
غَافِرٌ : بينونكى مَغْفُورٌ : بينل شوى مَغْفِرَةٌ : بينه، بينل، بينه كول	زه بينه كوم. أَغْفِرُ بينه به وكرم.	ما بينه عَفَرْتُ وكره.
	مور بينه كوو. نَعْفِرُ بينه به وكروو.	مور بينه عَفَرْنَا وكره.
	هغه (بنحُه) بينه كوي. تَعْفِرُ بينه به وكرى.	هغى عَفَرْتُ بينه وكره.

۱۵. لوست: ثناء، رکوع او سجدہ

۱. پوینتنہ: لاندی عبارت وژباری.

*****ثناء*****

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ

وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

***** رکوع *****

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

***** سجدہ *****

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

۲. پوینتنہ: "د الله نوم مبارک دی" خه مانا؟

خواب:

۳ پښتنه: مور په رکوع کې څومره شيان الله ته وايو؟

خواب:

۳ پښتنه: مور په سجده کې څومره شيان الله ته وايو؟

خواب:

۵ پښتنه: سبحان کومې ماناگانې لري؟

خواب:

د پنځلسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

پوښتنه: د لاندې فعلونو مختلفې بڼې وليکئ.

ضَرَبَ⁵⁸ (ض) ضَرَبَ: هغه وهل وکړل. ضَرَبَ مَثَلًا: مثال يې ورکړ.

	فِعْلٌ مَاضِي	فِعْلٌ مُضَارِعٌ
امريه بني ضَرَبَ يَضْرِبُ اِضْرِبْ	ژباړه	ژباړه
مُرٌ نَهْيٌ	ژباړه	ژباړه

كَمَّ²⁶⁶ (ض) ظَلَمَ: هغه ظلم وکړ.

	فِعْلٌ مَاضِي	فِعْلٌ مُضَارِعٌ
امريه بني ظَلَمَ، يَظْلِمُ، اِظْلِمْ	ژباړه	ژباړه
مُرٌ نَهْيٌ	ژباړه	ژباړه

هغه صبر وکړه.

صَبَرَ⁵³ (ض) صَبَرَ:

فِعْلٌ مَاضِي		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	ثَبْرَةٌ
امريه بني صَبَرَ، يَصْبِرُ، اصْبِرْ			
مُرْ	ثَبْرَةٌ	نَهْيٌ	ثَبْرَةٌ

هغه ببښنه وکړه.

عَفَرَ⁹⁵ (ض) عَفَرَ:

فِعْلٌ مَاضِي		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	ثَبْرَةٌ
امريه بني عَفَرَ، يَعْفِرُ، اِعْفِرْ			
مُرْ	ثَبْرَةٌ	نَهْيٌ	ثَبْرَةٌ

۳ بېښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

	ظلم مه کوه!
	هغه وهل وکړه، له همدې امله هغه ظلم صبر وکړئ!

۲ بېښتنه: لاندې عربي لغتونه په اجزاو وويشئ او مانا يې وليکئ.

	فَاضِرُبُوا
	صَبَرْتُمْ
	فَعَفَرْنَا

هغوی ظلم کری.
صبر وکړه!

وَمَا ظَلَمْنَا هُمْ
وَمَا ظَلَمُونَا

د شپاړسم درس په پای ته رسولو سره،
 تاسو به ۱۰۳ نوي لغتونه زده کړی، چې
 ۳۵۱۹۹ ځله په قرآنکریم کې راغلي دي.

۱۶. تشهد

46						
وَالطَّيِّبَاتُ		وَالصَّلَوَاتُ		لِلَّهِ	الَّتَحِيَّاتُ	
او ټول مالي عبادتونه		او ټول بدني عبادتونه		د الله لپاره دي		ټول ژبني عبادتونه
طَيِّبَةٌ (مفرد)		صَلَاةٌ (مفرد)		لِ	الله	تَحِيَّةٌ (مفرد)
طَيِّبَاتٌ (جمع)		صَلَوَاتٌ (جمع)		لپاره د	الله	تَحِيَّاتٌ (جمع)
ژباړه: ټول ژبني (قولي)، بدني او مالي عبادتونه د الله لپاره دي.						

- يوځل رسول الله صلي وويل چې اويازره (۷۰۰۰۰) خلک به بي له حساب او کتاب څخه جنت ته ننوځي. وروسته هغه صلي الله عليه وسلم د هغوی صفات هم بيان کړل. د نورو شيانو سر بيره هغه صلي الله عليه وسلم وويل چې هغوی په خپل رب (الله) توکل او اعتماد کوي. کله چې عکاشه بن محسن رضي الله عنه دا واوريدل، ولاړ شو او له هغه صلي الله عليه وسلم څخه يې وغوښتل: "ما ته دعا وکړه چې زه هم د هغوی له جملې څخه يو شم." پيغمبر صلي الله عليه وسلم وويل: "ته د هغوی څخه يو يې." وروسته بل صحابي پاڅيد او همدا شان غوښتنه يې وکړه. پيغمبر صلي الله عليه وسلم ځواب ورکړ: "عکاشه له تا څخه وړاندې شو." [البخاري او مسلم].
- دا حديث مور ته دا ښوونه کوي چې کله مور يو نیک څه واورو بايد په همغه شيبه يې له الله څخه وغواړو او هغه ته دعا وکړو، که نه نو هغه موکه او چانس به بل څوک خپل کړي.
 - دعا: اي الله! زما سره مرسته وکړې چې درې واړه ياد شوي عبادتونو کې برخه واخلم او تر سره کړم.
 - ارزونه: څومره زه خپله ژبه، خپل دماغ، خپل عقل او تر ټولو مهمه دا چې زه خپل شته چيرته مصرفوم؟

75		42							
وَبَرَكَاتُهُ		وَرَحْمَتُ اللَّهِ		أَيُّهَا النَّبِيُّ		عَلَيْكَ		السَّلَامُ	
او د هغه برکتونه		او د الله رحمت		اي نبي		پر تا		سلام د وي	
ه	و	رَحْمَتُ	اللَّهِ	و	نَبِيِّنَ، نَبِيِّنَ،			په عامه توگه	

د هغه	برکتونه	او	د الله	رحمت	او	أَنْبِيَاءَ	مور وایو:
بَرَكَاتٍ بَرَكَةً جَمْعُ دَه			رَحِيمٍ: مسلسل او پرله پسي رحم کونکی		پیغمبران		السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
ژباړه: سلام د وي پر تا اي نبي او د الله رحمت او د هغه برکتونه.							

چا یاد شوي درى ډوله عبادات (د ژبې، بدن او مال) په تر ټولو غوره طريقه سر ته رسولي دي؟ البته، پیغمبر صلي الله عليه وسلم. هغه مور ته بنوولي چه کوم دي (دغه عبادتونه) او په کوم ډوپ يي بايد تر سره کړو. په همدې اساس، مور هغه ته د دريو شيان دعا او غوښتنه کوو: دسلام (سلامتيا)، د الله د رحمت او برکتونو.

140*			42				
الصَّالِحِينَ		عِبَادِ اللَّهِ		وَعَلَيْهَا		السَّلَامُ عَلَيْنَا	
کوم چي صالحان (نيکان) دي		بنده گانو د الله		او پر		وي پر مور	
صَالِحٍ ← صَالِحُونَ، صَالِحِينَ		عَبْدُ اللَّهِ : بنده د الله		عَلَى	وَ	نَا	عَلَى
		عِبَادُ اللَّهِ : بنده گان د الله		پر	او	مور	پر
ژباړه: سلامتيا د وي پر مور او د الله په صالحو (نيکو) بنده گانو.							

- په چا د الله پيرزوينه او نعمت شوی دی؟ (۱) په پیغمبران، (۲) په صادقینو، (۳) په شهیدانو او (۴) په صالحانو.
- د سلام (سلامتيا) دعا لومړی د پیغمبر صلي الله عليه وسلم لپاره ده، بيا ز مور او وروسته د صالحانو لپاره. د پیغمبران او صالحانو لپاره به ان شا الله دعا قبوله شوي دوي، مور (علينا) په دعا کي د دوو ډلو په منځ کي يو، او مور هيله من يو چي الله به مور ته هم سلامتيا را وبخښي.
- په یاد ولری، الله په هغه چا رحمت کوي څوک چي په نيکيو عمل کوي او د رحمت غوښتنه او سوال کوي او په دې طريقه الهي رحمت حاصلوي، هماغه څه چي صالحانو سر ته رسولي دي.

شَهَدُ	نَ	لَا إِلَهَ	إِلَّا	اللَّهُ
زه شاهدي ورکوم	چي	نشته معبود (پر حق)	مگر	الله.
ژباړه: زه شاهدي ورکوم چي نشته معبود (پر حق) مگر الله.				

وَأَشْهَدُ	أَنَّ	مُحَمَّدًا	عَبْدُهُ	وَرَسُولُهُ

او د هغه استازی دی.	د هغه بنده	محمد (صلي الله عليه وسلم)	چې	اوزه شاهدي ورکوم
ژباړه: اوزه شاهدي ورکوم چې محمد صلي الله عليه وسلم د هغه بنده او استازی دی.				

- د دې اړوند توضیحات مخکې په ۱۴ لوست کې د آذان لپاره ورکړل شول.
- الله مور پیدا کړو او مور د هغه لپاره یو. هغه زموږ او د هر شي څښتن دی. مور د الله بنده گان یو او باید د یو رښتیني بنده په توگه ژوند وکړو. د الله تر ټولو غوره بنده پیغمبر صلي الله عليه وسلم دی. هغه زموږ لپاره قدوه او بیلگه دی، چې یو رښتیني بنده باید څرنگه وي.

گرامر: د سَمِعَ، عَلِمَ، عَمِلَ او رَحِمَ ۲۱ مختلفي بڼې د TPI په کارولو سره تمرین کړئ.

سَمِعَ (س) د دې فعل مختلفي بڼې په قرآن کریم کې ۱۰۰ ځله راغلي دي.

سَمِعَ، يَسْمَعُ، اسْمَعُ		مَعْلَمُضَارِع	مَعْلَمَاضِي
		هغه اوري. وا به وري. يَسْمَعُ	هغه اوریدل. سَمِعَ
نهي	مُر	هغوی اوري. وا به وري. يَسْمَعُونَ	هغوی واریدل. سَمِعُوا
مه اوره!	اِسْمَعُ واوره! غور ونیسې.	ته اوري. وا به وري. تَسْمَعُ	تا اوریدل. سَمِعْتَ
مه اوری!	اِسْمَعُوا واورئ! غور ونیسئ.	تاسو اوری. وا به وری. تَسْمَعُونَ	تاسو اوریدل. سَمِعْتُمْ
سَمِعَ: هغه څوک چې اوري پا غور نیسي. مَسْمُوع: هغه څوک چې غور ورته نیول شوی دی سَمِعَ: اوریدل، غور نیول		زه اورم. وا به ورم. أَسْمَعُ	ما اوریدل. سَمِعْتُ
		مور اورو. وا به ورو. نَسْمَعُ	مور اوریدل. سَمِعْنَا
		هغه (بنځه) تَسْمَعُ	هغې سَمِعَتْ

اوريدل.	اورى.
	وا به وري.

عَلِمَ (س) د دې فعل مختلفي بني په قرآن كريم كې ۵۱۸ ځله راغلي دي.

عَلِمَ، يَعْلَمُ، اَعْلَمُ		مَعْلَمُضَارِع	مَعْلَمُضَارِع	مَعْلَمُضَارِع
		هغه پوهيږي. و به پوهيږي.	يَعْلَمُ	هغه وپوهيد.
نَهْي	مُر	هغوى پوهيږي. و به پوهيږي.	يَعْلَمُونَ	هغوى وپوهيدل.
لَا تَعْلَمُ	اِعْلَمُ	ته پوهيږي. و به پوهيږي.	تَعْلَمُ	ته وپوهيدلي.
مه پوهيږه!	پوه شه!	تاسو پوهيږئ. و به پوهيږئ.	تَعْلَمُونَ	تاسو وپوهيدلئ.
مه پوهيږئ!	پوه شئ!	زه پوهيږم. و به پوهيږم.	اَعْلَمُ	زه وپوهيدم.
عَالِمٌ: عالم، پوه مَعْلُومٌ: هغه چې پوهه پرې پيدا شوي، معلوم، پوهيدل شوي، پيژندل شوي. عِلْمٌ: پوهيدل، پوهه، علم.		مورن پوهيږو. و به پوهيږو.	تَعْلَمُ	مورن وپوهيدلو.
		هغه (بنخه) پوهيږي. و به پوهيږي.	تَعْلَمُ	هغه وپوهيدله.
		عَلِمْتُ	هغه وپوهيدله.	

عَمِلَ (س) د دې فعل مختلفي بني په قرآن كريم كې ۳۱۸ ځله راغلي دي.

عَمِلَ، يَعْمَلُ، اَعْمَلُ	فَعْلَمُضَارِع	فَعْلَمُضَارِع
	هغه عمل	يَعْمَلُ
	هغه عمل يا	عَمِلَ

		کوي.	کار وکړ.
		و به کړي.	
نهي	مُر	هغوی عمل کوي. و به کړي.	هغوی عمل وکړ.
مه کوه (عمل مه کوه!)	اِعْمَلْ وکړه! (عمل وکړه!)	تَه عمل کوي. و به کړي.	عَمِلْتَ تا عمل وکړ.
مه کوي! (عمل مه کوي!)	لَا تَعْمَلْ وکړئ! (عمل وکړئ)	تَعْمَلُونَ تاسو عمل کوي. و به کړي.	عَمِلْتُمْ تاسو عمل وکړ.
عَامِلٌ: عمل کوونکی، کار کوونکی. مَعْمُولٌ: هغه چې کار يا عمل پرې کيږي. عَمَلٌ: عمل کول، کار کول، تر سره کول.		أَعْمَلُ زه عمل کوم. و به کړم.	عَمِلْتُ ما عمل وکړ.
		نَعْمَلُ مور عمل کوو. و به کړو.	عَمِلْنَا مور عمل وکړ.
		تَعْمَلُ هغه (بنسټه) عمل کوي. و به کړي.	عَمِلْتُ هغې عمل وکړ.

رَحِمَ (س) د دې فعل مختلفي بني په قرآن کریم کې ۱۴۸ ځله راغلي دي.

		فَعْلُمُضَارِع	فَعْلُمَاضِي
		هغه رحم کوي. رَحِمَ به وکړي.	رَحِمَ هغه رحم وکړ.
نهي	مُر	هغوی رحم کوي. رَحِمَ به وکړي.	رَحِمُوا هغوی رحم وکړ.

رَحِمْتُ تا رحم وکړ.	تَرَحَّمَ ته رحم کوي. رحم به وکړي.	اِرْحَمْ رحم وکړه!	لَا تَرَحَّمْ رحم مه کوه!
رَحِمْتُمْ تاسو رحم وکړ.	تَرَحَّمُونَ تاسو رحم کوي. رحم به وکړي.	اِرْحَمُوا رحم وکړئ!	لَا تَرَحَّمُوا رحم مه کوي!
رَحِمْتُ ما رحم وکړ.	أَرْحَمُ زه رحم کوم. رحم به وکړم.	رَاحِمٌ هغه چې رحم کوي، رحم کونکی. مَرْحُومٌ هغه چې رحم پرې شوی دی. رَحْمَةٌ رحم، رحمت، مهرباني.	
رَحِمْنَا موږ رحم وکړ.	تَرَحَّمْ موږ رحم کوو. رحم به وکړو.		
رَحِمْتُ هغې رحم وکړ.	تَرَحَّمْ هغه (بنځه) رحم کوي. رحم به وکړي.		

دعا تبلیغ
تصور احساس
ارزونه اراده

شپاړسم لوست: تشهد

اېوبېنتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ

اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ،

اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ

شَهِدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

۲ پوښتنه: د عکاشه رضي الله عنه پوښتنه مور ته څه شی رابښي؟

خواب:

۳ پوښتنه: پیغمبر صلي الله عليه وسلم ته د الله څخه د څومره پيرزوينو غوښتنه کوي؟

خواب:

۴ پوښتنه: د دې مانا څه شی ده: زه شاهدي ورکوم چې محمد صلي الله عليه وسلم د الله استازی دی؟

خواب:

۵ پوښتنه: د عبده او رسوله کلیمې څه پیغام لري؟

خواب:

د شپاړسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

اېښتنه: د لاندې فعلونو مختلفې بڼې وليکئ.

سَمِعَ¹⁰⁰ (س) اوریدل، غور نیول

امر يه بني سَمِعَ، يَسْمَعُ، اِسْمَعُ		فعل ماضِي	فعل مُضارع
		ژباړه	ژباړه
مُر	نَهْي	ژباړه	ژباړه

عَلِمَ⁵¹⁸ (س) پوهیدل

امر يه بني عَلِمَ، يَعْلَمُ، اِعْلَمُ		فعل ماضِي	فعل مُضارع
		ژباړه	ژباړه
مُر	نَهْي	ژباړه	ژباړه

عَمِلَ³¹⁸ (س) هغه کار وکړ.

فِعْلٌ مَاضِي		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	فِعْلٌ مَاضِي
زباړه		زباړه	زباړه
امريه بني. عَمِلَ ، يَعْمَلُ، اِعْمَلْ			
مُر	زباړه	نَهَى	زباړه

رَحِمَ¹⁴⁸ (س) رحم: رحم كول.

فِعْلٌ مَاضِي		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	فِعْلٌ مَاضِي
زباړه		زباړه	زباړه
امريه بني. رَحِمَ ، يَرْحَمُ، اِرْحَمْ			
مُر	زباړه	نَهَى	زباړه

۳ بېښتنه: لاندي عبارات عربي ته وژباړئ.	
ما واوريدل، خكه پوه شوم.	
زه پوه شوم، خكه مي عمل وكړ.	

۲ بېښتنه: لاندي عربي لغتونه په اجزاو وويشئ او مانا يې وليكئ.	
سَمِعْتُمْ	
سَتَعْلَمُونَ	

	ځکه باید تاسو غور و نیسی!
	تاسو وپوهیږئ او عمل وکړئ.
	تاسو رحم وکړئ!

	يَعْلَمُهُمْ
	يَسْمَعُونَكَمَّ
	تَسْمَعُونَهُمْ

دعا تبليغ
تصور احساس
ارزونه اراهه

د اوولسم درس په پای ته رسولو سره، تاسو به ۱۱۰ نوي لغتونه زده کړئ، چې ۳۵۶۵۶ ځله په قرآنکریم کې راغلي دي.

۱۷. درود

د اسلام د خپراوي لپاره زموږ د خور پیغمبر صلي الله عليه وسلم قربانۍ په یاد ساتئ. که نن ورځ ۱۴۰۰ کاله وروسته د هغه صلي الله عليه وسلم د عصر څخه، دمکې څخه په لري سیمه کې مورن مسلمانان یو، دا په لومړي قدم کې د الله برکت او په دوهم قدم کې د هغه صلي الله عليه وسلم د قربانیو پایله ده.

راځي د هغه صلي الله عليه وسلم د ژوند یوه پېښه ولولو. که څه هم هغه ډېر ستړی وو، ټوله ورځ یې دعوت کړی وو یو ځل ماښام نا وخته یوې قبیلې ته ورغی. زه باید داسې فکر وکړم چې ممکن اسلام زه د همدغې قبیلې له لارې ما ته را رسیدلی وي. د همدې ډول کړښو په اوږدو کې، زه کولای شم زما او زما د ژوند لپاره د هغه صلي الله عليه وسلم د هرې قربانۍ اغیزې احساس کړم.

زه د دغو پېرزوینو او نعمتونو په بدل کې څه کولای شم؟ هغه را میلمه کولای شم؟ هغه ته دالی استولی شم؟ هیڅ شی! زه یوازې په هغه باندې درود او سلام ویلی شم.

الله عزوجل پیغمبر صلي الله عليه وسلم ته اجر ورکړي که په هر ډول وي، که زه په هغه ته دعا وکړم او په هغه باندې درود ووايم او که نه. په حقیقت کې دا زما لپاره لوی عزت او سرلوړی دی چې په هغه باندې درود وایم. په حقیقت کې، په هغه باندې په درود ویلو سره موږ اجر لاس ته راوړ! هر څوک چې په پیغمبر صلي الله عليه وسلم درود وایي، الله ورته په بدل کې لس اجره ورکوي [مسلم].

اللَّهُمَّ	صَلِّ	عَلَى مُحَمَّدٍ	وَعَلَى	الْمُحَمَّدِ
ای الله!	رحمت ولیږي	پر محمد (صلي الله عليه وسلم)	او پر	آل د محمد (صلي الله عليه وسلم)
	صَلِّ عَلَيَّ: رحمت ولیږي	عَلَيَّ	وَ	أَل: کورنۍ، پيروان
	صَلِّ: رحمت، درود،	پر، په	او	أَهْل: کورنۍ
		محمد	پر، په	

					دعا	
ژباړه: اي الله! رحمت وليره پر محمد (صلي الله عليه وسلم) او پر آل د محمد (صلي الله عليه وسلم)						

- د صَلَّ عَلَيَّ واقعي مانا: اي الله! په هغه خپل رحمت ووروه، په هغه باندي ډېر مهربان شه، د هغه نوم لوړ كړه او د هغه مقام لوړ وگرځوه.
- اي الله! پيغمبر صلي الله عليه وسلم په مور ډېرې زياتې پيرزويني كړې دي. مور هيش داسې څه نه لرو چې د هغو بيه وركړو. يوازي ته كولاى شي هغه ته تر ټولو غوره اجر او بدله وركړي.
- آل دوي ماناوې لري: كورنۍ او پيروان. كه مور دلته دوهمې مانا ته توجه وكړو، نو دا دعا زموږ لپاره هم ده، همدارنگه د پيروانو لپاره.

70	26				59
كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ اِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيمَ					
لكه څرنگه چې	تا رحمت ليرلى وو	پر ابراهيم	او پر	آل د ابراهيم (عليه والسلم)	
لك، كَمَا، لكه، څرنگه چې	فَعَلْتَ: تاسو سر ته ورسول صَلَّيْتَ: تا رحمت ليرلى	پر ابراهيم (عليه والسلم)	وَ او	عَلَى پر، په	
ژباړه: لكه څرنگه چې ت رحمت ليرلى پر ابراهيم (عليه والسلم) او پر آل د ابراهيم (عليه السلام)					

- اي الله! تا ابراهيم عليه والسلم ته داسې مقام، امامت او رهبري وركړې وه چې ټول مسلمانان، عيسويان او يهوديان هغه د پيغمبر په توگه مني. اي الله! ته محمد صلي الله عليه وسلم ته هم داسې مقام وركړې چې د ځمكې په كره كې ټول خلك هغه ستا د وروستي پيغمبر په توگه ومني.

				17
اِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ				
بېشكه ته	د ستاينې وړ	لوى (ذات يې)		
اِنَّ	حَمْدُ: ستاينه	مَجْد: شان		
بېشكه، په حقيقت كې. واقعاً	حَمِيدٌ: د ستاينې وړ، ستايل شوى	شوكت، لويي، عظمتجلال، مجد، مَجِيد: با جلاله، لوى	كَ	ته
ژباړه: بېشكه ته د ستايلو وړ او لوى ذات يې.				

➤ اي الله! ته په مور يو ستر نعمت کړی دی. تا مونږ ته يو ډېر غوره او عالي پيغمبر را ليرلی دی. ته ډېر مهربان او رحيم ذات يې. ته زموږ د هوساينې او خير ډېر زيات پام ساتي. همدا ته د ستاينې وړ او لوی ذات يې.

کله چې په پيغمبر صلي الله عليه وسلم درود وایاست او يا هغه ته دعا کوي، زموږ لپاره د هغه قربانۍ په ياد راولي. دا هم په ياد ساتئ چې هغه د قرآن د بنوونکي په توگه را استول شوی وو.

دعا: اي الله! زما سره مرسته وکړې چې د هغه زده کوونکی شم، يعني په منظمه توگه د قرآن کریم او احاديثو مطالعه.

ارزونه: څومره وخت زه د قرآن او احاديثو په زده کولو کې تيروم؟ آیا زه داسې وایم چې "زه مصروف يم او د دې لپاره وخت نه لرم؟" د دې لپاره وخت نشته چې د پيغمبر عليه سلام زده کوونکی شي؟ آیا په رښتیا هم مور د هغه سره مينه لرو.

ارداه: د قرآن او احاديثو د زده کړې لپاره په ورځنۍ (روزانه) ډول يو وخت برابر او منظم کړئ.

تبليغ: د قرآن او سنتو د زده کړو او بنوونو د خپرولو لپاره پوره هڅې وکړئ.

راځئ چې دوهمه برخه ولولو چې يوازې دوي نوې کلیمې لري: **بَارِكُوا وَبَارَكُتْ.**

اللَّهُمَّ	بَارِكْ	عَلَى مُحَمَّدٍ	وَعَلَى	أَلِ مُحَمَّدٍ
اي الله!	برکتونه وليزه	پر محمد (صلي الله عليه وسلم)	او پر	آل د محمد (صلي الله عليه وسلم)
ژباړه: اي الله! برکتونه وليزه پر محمد صلي الله عليه وسلم او پر آل (کورنۍ) د محمد صلي الله عليه وسلم.				

- په لومړۍ برخه کې د صلّ علی یادونه وشوه چې بَرَکَة هم پکې راځي. که څه هم په درودونو کې، مور خپلې غوښتنې په بيلا بيلو الفاظو غوښتنې کوو چې د پيغمبر صلي الله عليه وسلم خپل تر او وښيو.
- برکة د برکت، خير او د خير د دعا په مانا دی. په دې کې د تل لپاره د برکتونو دوام او زياتيدل هم راځي.
- په کورنو کې برکت د هغوی د قبوليت او لوړو اجر وونو تر لاسه کولو مانا ورکوي.
- په کورنۍ کې برکت د هغې د پرمختگ، خوشالي، وپار، پراختيا او د نسلونو د دوام په مانا دی.
- د برکت لپاره دعا او غوښتنه د پيغمبر صلي الله عليه وسلم د کورنۍ او د هغه د پيروانو لپاره ده. الله د مونږ د هغه رښتيني پيروان جوړ کړي.

كَمَا	بَارَكْتَ	عَلَى إِبْرَاهِيمَ	وَعَلَى	أَلِ إِبْرَاهِيمَ
لکه څرنگه	تا برکتونه ليرلی وو	پر ابراهيم	او پر	آل د ابراهيم (عليه والسلم)

چې			
ژباړه: لکه څرنګه چې تا برکتونه ليرلي وو پر ابراهيم عليه السلام او پر آل (کورني) د ابراهيم عليه السلام.			

مَجِيدٌ	حَمِيدٌ	اِنَّكَ
لوی (ذات يي)	د ستاينې وړ	بیشکه ته
ژباړه: بیشکه ته د ستایلو وړ او لوی ذات يي.		

هر کله چې په پیغمبر صلي الله عليه وسلم درود وایاست د هغه نصیحت او لارښوونه ځانته راپاده کړی. د بیلګې په توګه، د قرآن کریم په اړه، هغه فرمایلي: (بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً: ورسوئ زما څخه حتی که یو آیت هم وي).

- مور به څه ډول نورو ته یو شی ورسوو چې مونږ پرې نه پوهیږو؟ د دې کار لپاره جدي او مهم پلان جوړ کړی چې قرآن کریم پوره زده کړی.
- داسې تصور کړی چې تاسو په یوه دښته کې ورک شوي یاست. ستاسو خواړه او توبڼه خلاصه شوي ده او نور مرګ ته نږدې شوي یاست. ناڅاپه تاسو ته یو سړی راځي چې خوراک او څښاک ورسره دی. تاسو له خوړو څخه خوند اخلئ، بیرته انرژي تر لاسه کوئ او دهغه څخه مننه کوئ. هغه له تاسو څخه غوښتنه کوي چې د هغه سره نورو هغو خلکو ته چې مري، د خوړو په ویشلو کې مرسته ورسره وکړی. تاسو یوازې ولاړ شي او دا جمله تکراروی: "الله د په تاسو رحم وکړي، الله د تاسو ته برکت درکړي." آیا دا به د مننې یوه ډېره بې ادبه رویه او سلوک نه وي؟ همدا مثال زموږ او د پیغمبر صلي الله عليه وسلم د تړاو په اړوند هم وغزو. که مور یوازې په پیغمبر صلي الله عليه وسلم درود وایو، خو د هغه لارښوونې او پیغام نورو ته نه رسوو، آیا پیغمبر صلي الله عليه وسلم به له مور څخه خوښ شي؟
- مور باید هڅه وکړو چې قرآن کریم په بشپړه توګه زده کړو ترڅو وکولای شو د غیر مسلمانانو پوښتنو ته ځوابونه ووايو، ناسم پوهاوی له منځه یوسو او خلکو ته د اسلام لوري ته لارښوونه وکړو، ان شا الله. مور باید د پیغمبر صلي الله عليه وسلم دا مثال تل په یاد وساتو، کله به چې د هغه یوې غیر مسلماني ګاونډۍ د هغه په لار کې هره ورځ اغزي اچول تر څو هغه اذیت کړی. یوه ورځ چې پیغمبر صلي الله عليه وسلم ولیدل چې هغه بڼځه نشته، د هغې کور ته ورغی چې د هغې د روغتیا پوښتنه وکړي. کله چې هغې بڼځې د پیغمبر صلي الله عليه وسلم دا کرڼه ولیدله، هغې اسلام ومانه او د پیغمبر صلي الله عليه وسلم دا کرڼه باعث شوه چې یو څوک اسلام ومنی!
- زیاتې هڅې وکړی چې د پیغمبر صلي الله عليه وسلم سره د هغه د ژوند د مطالعې او د سنتو د پیروئ په وسیله مینه زیاته کړو.

گرامر: د دې لوست څخه وروسته، مور به د ثلاثي (درئ حرفي) فعلونو ځانگړي حالات مطالعه کړو. ثلاثي فعلونه هغه فعلونه دي چې په ريښو کې درئ توري لري. مور يې له هغو فعلونو څخه پيل کوو چې د هغوی د ريښو له دريو تورو څخه لومړنی هغه د علت توری (حرف علت) دی.

د علت توري ا، ي، و دي. دې تورو ته ضعیف يا ناروغ توري هم وايي. دا ډول فعلونه په مختلفو بڼو (ماضي، کامل، غير کامل...) کې په کار نه راځي.

راځئ د وَعَدَ، وَجَدَ او وُلِدَ فعلونو لاندې ۲۱ مختلفې بڼې تمرین کړو.

وَعَدَ(ض) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۱۲۴ ځله راغلي دي.

		فعل مُضَارِع	فعل ماضي
وَعَدَ ، يَعِدُ ، عِدٌّ		يَعِدُ	وَعَدَ هغه ژمنه وکړه.
		هغه ژمنه کوي. ژمنه به وکړي.	
نَهِيَ	مَرَّ	يَعِدُونَ	وَعَدُوا هغوی ژمنه وکړه.
		هغوی ژمنه کوي. ژمنه به وکړي.	
ژمنه مه کوه!	عِدُّ ژمنه وکړه!	تَعِدُ	وَعَدَتْ تاه ژمنه وکړه.
		ته ژمنه کوي. ژمنه به وکړي.	
ژمنه مه کوي!	عِدُوا ژمنه وکړئ!	تَعِدُونَ	وَعَدْتُمْ تاسو ژمنه وکړه.
		تاسو ژمنه کوي. ژمنه به وکړئ.	
وَأَعِدُّوا: ژمنه یې کړي وي. مَوْعِدًا: هغه چې ژمنه ورسره شوي وي. وَعِدَّة: ژمنه، وعده، ژمنه کول، وعده کول		أَعِدُّ	وَعَدْتُ ما ژمنه وکړه.
		زه ژمنه کوم. ژمنه به وکړم.	
		نَعِدُ	وَعَدْنَا مور ژمنه وکړه.
		ژمنه به وکړو.	
		تَعِدُ	وَعَدَتْ هغې ژمنه وکړه.
		هغه (بنځه) ژمنه کوي. ژمنه به وکړي.	

وَجَدَ(ض) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن کریم کې ۱۰۷ ځله راغلي دي.

		فَعْلَمُضَارِع	فَعْلَمَاضِي
وَجَدَ، يَجِدُ، جَدُّ		هغه پيدا كوي. يَجِدُ پيدا به كړي.	هغه پيدا كړ. وَجَدَ
نهي	مُر	هغوى پيدا كوي. يَجِدُونَ پيدا به كړي.	هغوى پيدا كړ. وَجَدُوا
مه پيدا كوه!	لَا تَجِدْ پيدا كړه!	ته پيدا كوي. تَجِدُ پيدا به كړي.	تا پيدا كړ. وَجَدْتَ
مه پيدا كوي!	لَا تَجِدُوا پيدا كړئ!	تاسو پيدا كوي. تَجِدُونَ پيدا به كړئ.	تاسو پيدا كړ. وَجَدْتُمْ
وَاجِدُ: پيدا كونكى مَوْجُودُ: پيدا كيدونكى، پيدا شوى وُجُودُ: پيدا كول		زه پيدا كوم. أَجِدُ پيدا به كوم.	ما پيدا كړ. وَجَدْتُ
		مور پيدا كوو. نَجِدُ پيدا به كړو.	مور پيدا كړ. وَجَدْنَا
		هغه (بنځه) پيدا كوي. تَجِدُ پيدا به كړي.	هغې پيدا كړ. وَجَدَتْ

وَلَدَ(ض) د دې فعل مختلفې بڼې په قرآن كريم كې ۴ ځله راغلې دي.

		فَعْلَمُضَارِع	فَعْلَمَاضِي
وَلَدَ، يَلِدُ، لَدُّ		هغه زېږوي. يَلِدُ و به زېږوي.	هغه وزېږوه. وَلَدَ
نهي	مُر	هغوى زېږوي. يَلِدُونَ و به زېږوي.	هغوى وزېږوه. وَلَدُوا
مه زېږوه!	لَا تَلِدْ وزېږوه!	ته زېږوي. تَلِدُ	تا وزېږوه. وَلَدْتَ

		و به زېږوي.	
مه زېږوي!	لَاتَلِدُوا و زېږوي!	تاسو زېږوي. و به زېږوي.	وَلَدْتُمْ تاسو و زېږوه.
وَالِد: هغه چې زېږوي، پلار! مَوْلُود: هغه چې زېږول کيږي، ماشوم، کوچنی وَلَادَة: زېږول		زه زېږوم. و به زېږوم.	وَلَدْتُ ما و زېږوه.
		مور زېږوو. و به زېږوو.	وَلَدْنَا مور و زېږوه.
		هغه بنځه زېږوي. و به زېږوي.	وَلَدْتُ هغې و زېږوه.

اولسم لوست: درود

۱ پوښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

مُحَمَّدٍ	وَعَلِيٍّ	عَلَىٰ مُحَمَّدٍ	صَلِّ	اللَّهُمَّ
إِبْرَاهِيمَ	وَعَلَىٰ آلِ	عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ	صَلَّيْتَ	كَمَا
	مَجِيدٍ	حَمِيدٍ	إِنَّكَ	
	بَارَكْتَ	---	بَارِكْ	
		---		

۲ پوښتنه: د دې لپاره چې مور په پیغمبر صلی الله علیه وسلم اغیزناک او مؤثر درود ووايو، څه شی باید په یاد ولرو؟
خواب:

۳ پوښتنه: الله عزوجل په ابراهيم عليه السلام څومره پيرزوينه کړې ده؟
خواب:

۴ پوښتنه: صَلِّ عَلَىٰ او بَارِكْ عَلَىٰ څه مانا؟
خواب:

۵ پوښتنه: کله چې مور د دې درود په پای کې وايو، الله حميد او مجيد دی، څه ډول احساس باید ولرو؟
خواب:

د اوولسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

اېښتنه: دلاندې فعلونو مختلفې بڼې وليکئ.

وَعَدَ: هغه ژمنه وکړه وَعَدَ¹⁰⁷ (و)

امريه بنې وَعَدَ ، يَعِدُ، عِدٌّ		فِعْلٌ	زُبَارِه
نَهْيٌ زُبَارِه	مُر زُبَارِه		

وَجَدَ: هغه پيد کړ وَجَدَ¹⁰⁷ (و)

امريه بنې وَجَدَ ، يَجِدُ، جَدٌّ		فِعْلٌ مُضَارِعٌ	زُبَارِه
نَهْيٌ زُبَارِه	مُر زُبَارِه		

وَلَدًا: هغه وزېږوه

وَلَدًا⁵⁴(و)

امريه بني وَلَدًا، يَلِدُ، لَدًا		فِعْلٌ مُضَارِعٌ ژباړه	فِعْلٌ مَاضِي ژباړه
مُرَّ	نَهِيَ		

۳ بېښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

ما هغه پيدا كړ	
هغه زه پيدا كړم	
هغه به تا پيدا كړي	
هغوی له هغه سره ژمنه وكړه	
تاسو به هغوی پيدا كړئ	

۲ بېښتنه: لاندې عربي لغتونه په اجزاو وويشئ او مانا يې وليكئ.

وَعَدْتُكُمْ اللَّهَ	
وَعَدْتُهُ	
وَعَدَكَ	
لَمْ يَلِدْ	
وَعَدْتُكُمْ	

دعا تبلیغ
تصور احساس
ارزونه اراده

د آته لسم درس په پای ته رسولو سره،
تاسو به ۱۱۷ نوي لغتونه زده کړی، چې
۳۸۱۲۲ ځله په قرآنکریم کې راغلي دي.

۱۸. د لمانځه پای ته رسول

دا لاندې دعا پیغمبر صلي الله عليه وسلم حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته بنسولي ده، هغه د امت تر ټولو غوره شخص وو. کله چې تاسو دا دعا لولئ پیغام ته یې ځیر شئ، شوچ او غور پری وکړئ، او فکر وکړئ چې زموږ احساسات باید په هغه وخت کې څه ډول وي. په یاد ولرئ چې مخکې له سلام څخه نورې دعاګانې هم ویلې شئ.

د دې دعا پیغام دا دی چې د هر لمانځه په پای کې مور له الله عزوجل څخه مغفرت او بښنه وغواړو، او دا اراده باید ولرئ چې په سمه لار روان شئ. اراده وکړئ چې "د لمانځه څخه تر لمانځه پورې" ژوند وکړئ، یعنې اراده وکړئ چې د لمنځونو تر منځ به د الله پیروي او متابعت کوئ.

74	293*			
ظَلَمَّا كَثِيرًا	نَفْسِي	ظَلَمْتُ	إِنِّي	اللَّهُمَّ
ظلم ډېر.	په خپل ځان	ما ظلم کړی	بیشکه	ای الله!
ژباړه: ای الله! بیشکه ما ظلم کړی په خپل ځان ظلم ډېر.				

- ای الله ما په خپل ځان ظلم کړی دی. هیڅوک زما د گناهونو مسوول نه دی.
- ستا په احکامو او لارښوونو کې هیڅ بې انصافي او نا عدالتي نشته. هغه ټول پوره او بشپړ دي.
- ما ستا د ټولو هغو پیرزونیو او نعمتونو سربریره چې تا ما ته بڅښلي بیا هم ستا نافرمانی کړی ده. زه ډېره زیاته بښنه غواړم.

37*				
وَلَا	يَغْفِرُ	الدُّنُوبَ	إِلَّا	أَنْتَ
او نه شي	بښلی	زما گناهونه	مګر	ته
وَ	يَغْفِرُ	دَنْبٌ ← دُنُوب		
او	بښل	broken plural		
ژباړه: او نه شي بښلی زما گناهونه مګر ته.				

- هیڅوک زما سره مرسته نه شي کولای. هیڅوک زما گناهونه نه شي بښلی بغير له تا څخه.

فَاغْفِرْ لِي	مَغْفِرَةً مِّنْ عِنْدِكَ	وَأَرْحَمْنِي

او رحم وکړه پر ما		له خپلې بښنې څخه		زما [لپاره]	نو بښنه وکړه!	
نِي	إِرْحَمَ	وَ	مَنْ عِنْدَكَ	لِي	اغْفِرْ	فَ
ما	رحم وکړه (پر)	او	ستا په وړاندې، ستا په نزد	بښنه	زما لپاره	بښنه وکړه!
ژباړه: نو بښنه وکړه! ما ته له خپلې بښنې څخه او پر ما رحم وکړه.						

- غفر د پوښولو، د گناهونو د پټولو په مانا دی.
- زه ستا رحم ته اړ يم چې په دې دنيا د مستقيمي او نيغي لارې پيروي وکړم.
- زه د قيامت په ورځ ستا د رحمت محتاج يم تر څو وتوانيرم چې جنت ته د ننه شم. که تا زما په گناهونه پرده هم واچوي، بيا هم زه جنت ته د ننوتلو لپاره څه نه لرم. زه ستا د رحمت محتاج يم که نه زه په لوی زيان او توان کې يم.

91			
الرَّحِيمُ .		الْغَفُورُ	أَنْتَ
او خورا رحم لرونکی.		بښوونکی يې	ته (يوازي)
الرَّحِيمُ پرله پسې او تل تر تله مهربان	إِسْتِغْفَارُ: بښنه غوښتل غَفُورٌ: بښوونکی		إِنَّ
			بیشک، په حقيقت کې، واقعاً
ژباړه: بیشکه ته، يوازې ته بښوونکی او خورا رحم لرونکی يې.			

- "ته" کلیمه دوه ځله تکرار شوې ده. معمولاً، په عربي کې دا طرز او سبک د ټينگار او تاکيد د ښکاره کولو لپاره استعمالیږي. د "بیشکه ته"، "څخه وروسته لږ دمه وکړي او وروسته ووايي: "يوازې ته" اوس نو تاسو کولای شئ احساس يې کړئ.
- د دې ټولو سرغړونو، نافرمانيو او گناهونو وروسته، تاژر ترژره ما ته سزا را نه کړه. بیشکه ته ډير بښوونکي او خورا رحم لرونکي ذات يې.

گرامر:

عِنْدَهُ	د هغه سره، د هغه په نزد	په دې لوست کې د عِنْدَ کلیمه راغلي ده. د دې کلیمې د یادولو لپاره لاندې جملې په یاد کړئ.
عِنْدَهُمْ	د هغوی سره، د هغوی په نزد	

د تا سره، د تا په نزد	عِنْدَكَ
د تاسو سره، د تاسو په نزد	عِنْدَكُمْ
د ما سره، زما په نزد	عِنْدِي
زموږ سره، زموږ په نزد	عِنْدَنَا
د هغې سره، دهغې په نزد	عِنْدَهَا

گَمَّ عِنْدَكَ: څومره ريال د تاسره شته؟
يعني، ته څومره ريال لري.
(هيڅوك نه خوښوي چې د تا دې پوښتنې ته ځواب ووايي!)

د عِنْدَ كلمه په قرآن كريم كې ۱۹۷ ځله راغلي ده
د TPI په كارولو سره دا كلمه تمرين كړئ.

مور د فعلونو له ډلې څخه هغه فعلونه مطالعه كوو چې په رېښو كې د علت توري ولري. دا ډول فعلونه په مختلفو بڼو (ماضي، كامل، غير كامل...) كې په كار نه راځي.

په دې لوست كې، مور د قَالِ او قَامَ مختلفې بڼې زده كوو. د قَالِ د رېښو توري (ق و ل) دي او د قَامَ هغه بيا (ق و م) دي. په دواړو حالتونو كې، دوهم توري د علت دي.

قال (ن) د دي فعل مختلفي بني په قرآن كريم كي ۱۷۱۹ ځله راغلي دي.

		فعل مضارع	فعل ماضي
قال، يقول، قل		يقول هغه وايي. و به وايي.	قال هغه وويل.
نهې	مر	يقولون هغوى وايي. و به وايي.	قالوا هغوى وويل.
لا تقول! مه وايه!	قل ووايه!	تقول ته وايي. و به وايي.	قلت تا وويل.
لا تقولوا مه وايي!	قولوا ووايي!	تقولون تاسو وايي. و به وايي.	قولتم تاسو وويل.
قائل: هغه چي خبري كوي، ويونكي مقول: هغه چي ورته ويل كيږي قول: ويل		اقول زه وايم. و به وايم.	قلت ما وويل.
		نقول مور وايو. و به وايو.	قلن مور وويل.
		تقول هغه (بنځه) وايي. و به وايي.	قالت هغي وويل.

قام (ن) د دي فعل مختلفي بني په قرآن كريم كي ۵۵ ځله راغلي دي.

		فعل مضارع	فعل ماضي
قام، يقوم، قم		يقوم مور ولاړېږو. ولاړ به شو.	قام هغه ولاړ شو (ودرېدلو).
نهې	مر	يقومون هغوى ولاړېږي.	قاموا هغوى ولاړ شول.

		ولار به شي.	
لَاتَقُمْ	قُمْ	تَه وِلاِرْبِرِي.	قُمْتُ
مه ولاِرْبِرِه!	ولاِر شه!	ولاِر به شي.	ته ولاِر شوي.
لَاتَقُومُوا	قُومُوا	تاسو ولاِرْبِرِي.	قُمْتُمْ
مه ولاِرْبِرِي!	ولاِر شئي!	ولاِر به شئي.	تاسو ولاِر شوي.
قَامِع: هغه چي ولاِرْبِرِي، ولاِر كوم فعل چي په بل شي اغيز نه كوي او كوم عمل پر بل شي نه واقع كوي، د هغه فعل مفعول نشته دي.		أَقُومُ	قُمْتُ
		مورن ولاِرْبِرُو. ولاِر به شو.	زه ولاِر شوم.
قِيَام: ولاِرْبِدِل، ودرېدل		نَقُومُ	قَفَيْتُ
		مورن ولاِر شو.	مورن ولاِر شو.
		تَقُومُ	قَامْتُ
		هغه (بِنَحْه) ولاِرْبِرِي. ولاِر به شي.	هغه ولاِر ه شوه.

آته لسم لوست: د لمانځه پای ته رسول

۱ پوښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظَلَمًا كَثِيرًا

وَلَا يَغْفِرُ	الدُّنُوبَ	إِلَّا	أَنْتَ	

فَاغْفِرْ لِي	مَغْفِرَةً مِّنْ عِنْدِكَ	وَأَرْحَمَنِي	

إِنَّكَ أَنْتَ	الْغَفُورُ	الرَّحِيمُ

۲ پوښتنه: دا دعا چا، چاته وربنودلې ده؟

خواب:

۳ پوښتنه: مغفرة څه مانا؟

خواب:

۴ پوښتنه: "ما په خپل ځان ظلم کړی" څه مانا؟

خواب:

۵ پوښتنه: په دې دعا کې له الله څخه کومې دوي غوښتنې شوي او د هغه د کومو دوو صفتونو یادونه شوې ده؟

خواب:

د اته لسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

اېښتنه: د لاندې فعلونو مختلفې بڼې وليکئ.

قَالَ¹⁷¹⁹ (ن) قَالَ: هغه وويل

امريه بني قَالِ، يَقُولُ، قُلْ			
مُرْ ژباړه	نَهْيَ ژباړه		

قَامَ⁵⁵ (ن) قَامَ: هغه ولاړ شو

امريه بني قَامِ، يَقُومُ، قُمْ			
مُرْ ژباړه	نَهْيَ ژباړه		

۳ بېښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

همدارنگه ما تا ته وويل

۲ بېښتنه: لاندې عربي لغتونه په اجزاو وويشئ او مانا يې وليکئ.

فَقَالَ لَهُ

او ته به ما ته ووايي	
او تاسو هغوی ته وایئ	
تاسو ولاړ شئ او ووايي	
هغوی ولاړ شول او ووي ويل	

وَقَلْتُمْ لِي	
فَيَقُولُونَ لَكُمْ	
قُلْتَ لَهُ	
قُلْتُ لَكَ	

د نولسم درس په پای ته رسولو سره، تاسو به ۱۲۵ نوي لغتونه زده کړی، چې ۴۰۳۴۷ ځله په قرآن کریم کې راغلي دي.

۱۹. له لمانځه څخه وروسته دعا

ډېری دعاګانې د ربنا (ای زموږ ربه!) په کلیمه سره پیلېږي. رب هغه یوازینی ذات دی چې زموږ پالنه کوي، زموږ د هر یوه د هرې حجرې، زموږ د هرې شیبې اړتیاوې او ضرورتونه رفع کوي، او زموږ سره مرسته کوي چې وده او نمو وکړو او غټ شو.

31	115		
حَسَنَةً	فِي الدُّنْيَا	أَتِنَا	رَبَّنَا
خیر	په (دې) دنیا	راکړې موږ ته	ای زموږ ربه!
حَسَن : ښه (مذکر)		نَا	اِ
حَسَنَةٌ : ښه (مؤنث)		موږ ته	راکړه
ژباړه: ای زموږ ربه! موږ ته په دنیا کې خیر راکړې.			

خیر (نیکي، ښه یا حسنات) په دې نړۍ کې، لاندې شیان په ځان کې رانغاړي:

- د ژوند اړتیاوې لکه روغ صحت، نیکمرغه کورنۍ، ماشومان، ملګري، درناوی، عزت، شته، دنده، سوداګري او داسې نور.
- داسې سوله، آرامي، سوکالي او امنیت چې موږ کولای شو د الله د لارښوونو پیروي او اطاعت وکړو.
- هغه شیان چې زموږ آخرت ته ګټه رسوي، لکه نافع علم، سمه عقیده، ښه اعمال، رېښاینولي، ښه اخلاق، ښه روزنه او داسې نور.
- د لومړۍ ډلې (صحت، کورنۍ، ماشومان، شته او داسې نور) څخه هیڅ شی ښه نه دی، په هغه صورت کې چې زموږ آخرت خراب کړي.

ارزونه: آیا هغه څیزونه چې په ژوند کې یې زه په لټه کې يم په حَسَنَه کې شمیرل کېږي؟ آیا که زه په ژوند کې د څه شي غوښتنه وکړم او تر لاسه یې نه کړم، زه به د الله په اراده قانع شم؟
تبلیغ: د دې آیت پیغام نورو ته ورسوئ. د حَسَنَه مانا هغوی ته واضح او ښکاره کړئ.

31	115	وَفِي	
حَسَنَةً	الْآخِرَةِ	او په	
خير	آخرت کې،	و + فِي	
	اخر: آخر، وروستی (مذکر) ، اِخْرَة: آخره، وروستی (مؤنث)		
ژباړه: او په آخرت کې، خير			

خير (نيکي، ښه يا حسنات) په آخرت کې، لاندې شيان په ځان کې رانغاړي:

- د الله خوښي
- جنت
- زمونږ د خوږ پيغمبر صلي الله عليه وسلم سره نږدې والی.
- د نورو پيغمبرانو عليهم السلام، صديقينو، شهيدانو او پرهيزگارانو سره نږدې والی.
- او د الله ليدنه او ملاقات د آخرت تر ټولو ستره حسنه ده.

145	332	وَقِنَا		
النَّارِ	عَذَابَ	او موږ وساتي		
د اور (د دوزخ) څخه.	د عذاب	و	ق	نَا
نَار : اور		او	وساتي	موږ
النَّار : اور (د دوزخ)				
ژباړه: او موږ وساتي د عذاب د اور (د دوزخ) څخه.				

- جنت ته د ننه کيدل د تل لپاره د اور څخه د خلاصون ضمانت نه دی. علماوو ويلي دي که د يو مومن گناهونه د هغه له نيکيو څخه زيات او درانده شي، هغه به لومړی اور ته واستول شي تر څو له ټولو گناهونو څخه پاک شي.

- د گناهونو څخه د خلاصون تر ټولو اسانه لار استغفار دی، هر څومره چې ممکن وي. زحمتونه، ستونزې، ناروغي او کړاونه هم د مومن گناهونه له منځه وړي.
- الله د زمور گناهونه وبخښي، الله د مور ته د نیکو کړنو د تر سره کولو توفیق راکړي. الله د مور له اور څخه وژغوري.

له لمانځه څخه وروسته یوه مهمه دعا

له معاذ بن جبل رضي الله عنه څخه روایت دي: رسول الله صلي الله عليه وسلم زما لاس په خپل لاس کي ونيو او ويې ويل: اي معاذه! په الله سوگند چې زه له تاسره مينه لرم او نصیحت درته کوم چې دهر لمانځه څخه وروسته د دې دعا ويل له ياده و نه باسي، اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ [ابو داود او نسايي].

63				
اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ				
اي الله!	زما سره مرسته وكړي	چې تا ياد كړم	او ستا شكر ادا كړم	او په تر ټولو غوره ممكنه طريقه ستا عبادت وكړم.
	اَعِنِّي + نِي	ستا په يادولو (ذکر کر)	او ستا په شكر ادا كولو كې	او ستا د عبادت په تر ټولو غوره طريقې كې.
ژباړه: اي الله! زما سره مرسته وكړي چې تا ياد كړم او ستا شكر اداء كړم او په تر ټولو غوره ممكنه طريقه ستا عبادت وكړم.				

د هر څه څخه د مخه د دې دعا په ارزښت او مهم والي ځان پوه كړئ. په دې دعا باندې د پيغمبر صلي الله عليه وسلم ټينگار ته ځير شئ. هغه لومړی د معاذ رضي الله عنه لاس په خپل لاس کي نيسي او وروسته وايي: زه له تاسره مينه لرم. بيا وايي: تا ته نصیحت کوم. مور دا دعا له مختلفو احساساتو سره ويلای شو. د بيلگي په توگه:

- اي الله! که څه هم ما دغه لمونځ اداء کړ، خو په غوره طريقه مي اداء نشو کړای. زما سره مرسته وکړه او توفیق راکړه چې په راتلونکي ځل يې په ښه توگه اداء کړم.
- اي الله! ما ته د دې توفیق راکړي چې ستا د عبادت د فرصت تر لاسه کولو له امله شكر اداء کړم.
- اي الله! زما سره مرسته وکړه چې د مسجد څخه بهر په دنيايي چارو کي هم تا په ياد وساتم. ما ته توفیق راکړي چې په دنيايي معاملاتو او چارو کي د ډول ډول گټو تر لاسه کولو له امله ستا شكر پر ځای کړم.
- ما ته توفیق راکړي چې په داسي طريقه خپل ټول ژوند وکړم چې ستا د عبادت څخه په بشپړه توگه ډکه وي.

گرامر: مور د کمزوریو فعلونو تمرین ته ادامه ورکوو. رائجی د تَاب او كَان فعلونو ۲۱ بني تمرین کړو. په دغو فعلونو کې دوهم توری د کمزوریو فعلونو دی.

كَانَ (ن) د دې فعل مختلفي بني په قرآن کریم کې ۱۳۶۱ ځله راغلي دي.

		فعل مُضَارِع	فعل ماضي
كَانَ، يَكُونُ، كُنْ		هغه دی يَكُونُ وي به	كَانَ هغه وو
		هغوی دي يَكُونُونَ وي به	كَانُوا هغوی وو
نَهِيَ	مَرَّ	ته یې تَكُونُ وي به	تَه وې كَانَتْ
مه کیره!	شَه!	تاسو یاست تَكُونُونَ وي به	تاسو وئ كَانْتُمْ
مه کیرئ!	شئ!	زه یم أَكُونُ وم به	زه وم كَانَا
کاین : کیدوونکی، هغه چې کیري. کوم فعل چې په بل شي اغیز نه کوي او کوم عمل پر بل شي نه واقع کوي، د هغه فعل مفعول نشته دی. کون: کیدل		مور یو تَكُونُ وو به	مور وو كَانَا
		هغه ده تَكُونُ وي به	هغه وه كَانَتْ

تَابَ (ن) د دې فعل مختلفي بني په قرآن کریم کې ۷۳ ځله راغلي دي.

فعل ماضي	فعل مُضَارِع	تَابَ، يَتَوَبُّ، تَبَّ

		هغه توبه کوي. يُتُوبُ توبه به وکړي.	تَابَ هغه توبه وکړه.
نَهِيَ	مَرَّ	هغوی توبه کوي. يَتُوبُونَ توبه به وکړي.	تَابُوا هغوی توبه وکړه.
توبه مه کوه! لَا تَتُوبْ	توبه وکړه! تُبَّ	ته توبه کوي. تَتُوبُ توبه به وکړي.	تا توبه وکړه. تَتُبُّ
توبه مه کوي! لَا تَتُوبُوا	توبه وکړي! تُوبُوا	تاسو توبه کوي. تَتُوبُونَ توبه به وکړي.	تاسو توبه وکړه. تَتُبُّوْا
تَائِبٌ: توبه کونکی کوم فعل چې په بل شي اغيز نه کوي او کوم عمل پر بل شي نه واقع کوي، د هغه فعل مفعول نشته دی.		زه توبه کوم. أَتُوبُ توبه به وکړم.	تُبُّ ما توبه وکړه.
		مور توبه کوو. تَتُوبُ توبه به وکړو.	مور توبه وکړه. تَتُبُّ
		هغه (بنځه) توبه کوي. تَتُوبُ توبه به وکړي.	هغې توبه وکړه. تَاتِبُ

نولسم لوست: د لمانځه څخه وروسته دعا

۱ پوښتنه: لاندې عبارت وژباړئ.

رَبَّنَا	اِنَّا	فِي الدُّنْيَا	حَسَنَةً
وَفِي الْآخِرَةِ		حَسَنَةً	
وَقِنَا		عَذَابَ النَّارِ (201)	

بله دعا:

اللَّهُمَّ	أَعِزِّي	عَلَّيْكَ	وَشُكْرِكَ	وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

۲ پوښتنه: د دې نړۍ حسنات څه شی دي؟

خواب:

۳ پوښتنه: د آخرت حسنات څه شی دي؟

خواب:

۴ پوښتنه: په دې دعا کې موږ د کومو څیزونو غوښتنه له الله څخه کوو؟

خواب:

۵ پوښتنه: د (اللهم أعني علي ذكرك) دعا چا، چا ته وربښودلې ده؟

خواب:

د نولسم لوست اړوند د گرامر پوښتنې

۱ پوښتنه: د لاندې فعلونو مختلفې بڼې وليکئ.

لکان 1361 (ن) لکان: هغه وو

امر يه بڼې: كَان، يَكُون، كُن		فعل مضارع ژباړه	فعل ماضي ژباړه
مُر ژباړه	نَهْي ژباړه		

تَاب 72 (ن) تاب: هغه توبه وکړه.

امر يه بڼې: تَاب، يَتَاب، تَبُّ		فعل مضارع ژباړه	فعل ماضي ژباړه
مُر ژباړه	نَهْي ژباړه		

۳ پوښتنه: لاندې عبارات عربي ته وژباړئ.

او مه شه (مه کيږه)!

۲ پوښتنه: لاندې عربي لغتونه په اجزاو وويشئ او مانا يې وليکئ.

اغْفِرْ يَا غَفُورٌ

	ژر به هغه وي
	همدارنگه هغه شو
	توبه وکړئ
	هغوی چې توبه کوي

	الَّذِينَ تَابُوا
	وَمَا كَانُوا
	فَيَكُونُ
	وَكُونُوا

Download from: aghalibrary.com